

Gorenjski Glas

PETEK, 5. JUNIJA 2009

Leto LXII, št. 44, cena 1,35 EUR, 19 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN OB PETKIH | NAKLADA: 22.000 IZVODOV | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

V nedeljo volimo v Evropski parlament

Volitve v Evropski parlament so se že začele. Prvi so šli na volitve Britanci, v Sloveniji pa je potekalo predčasno glasovanje na 88 voliščih.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj - V nedeljo bo splošno glasovanje, odprtih pa bo več kot 3400 rednih volišč, 62 volišč za volivce, ki glasujejo zunaj kraja svojega stalnega prebivališča, 56 volišč za invalide ter 34 volišč na diplomatsko-konzularnih predstavništvi. Odprla se bodo ob 7. uri zjutraj, volili pa bomo lahko do 19. ure, ko se volišča zaprejo, volilne komisije pa začnejo prešteti glasove. Neuradni začasni delni izidi bodo znani do 22. ure, pred objavo pa bo treba počakati, da se zaprejo volišča v vseh 27 državah Evrop-

ske unije. Volilo bo lahko petsto milijonov Evropejcev, v Sloveniji pa ima volilno pravico 1.651.781 volivk in volivcev, ki so vpisani v že potrjene volilne imenike, poleg njih pa še blizu 49 tisoč volivcev s stalnim prebivališčem v tujini.

Sicer pa v Evropski parlament znova volimo sedem poslancev. Če bi bila že ratificirana lizbonska pogodba, bi enega več. Kandidatov na dvanajstih strankarskih in nestranskih listah je 81, spoznali pa smo jih lahko v mesec dni trajajoči volilni kampanji. Ta je bila sicer manj intenzivna, kot smo

vajeni pred parlamentarnimi ali lokalnimi volitvami, in tudi ne posebno domiselna, kandidati pa so se trudili vsak po svojih močeh. Kdo bodo tisti, ki bodo zasedli vabljive poslanske stolčke v Bruslju (in Strasbourgu), kjer jih po novem čakajo plače, izenačene za vse evropske poslance, bomo sicer neuradno vedeli že v nedeljo. Nato bo treba počakati do 15. junija, da bodo okrajne volilne komisije preštele še glasovnice, ki bodo prispele po pošti iz tujine. Dokončne uradne izide evropskih volitev pa bo državna volilna komisija razglasila 19. junija.

S predčasnega glasovanja za poslance v Evropskem parlamentu / Foto: Gorazd Kavčič

LTH v stečaj, delavci pred vlado

Okrožno sodišče v Kranju je potrdilo začetek stečaja LTH, delavci pa opozarjajo na svoj položaj.

ŠTEFAN ŽARGI

Škofja Loka, Ljubljana - V sredo je Okrožno sodišče v Kranju ugodilo predlogu Občine Škofja Loka, da se začne stečajni postopek v Loških tovarnah hladilnikov (LTH). Za stečajnega upravitelja je sodišče imenovalo Dušana Taljata. V času od vložitve občinskega predloga za stečaj 13. maja je bilo precej ugibanj o tem, ali je resnično uprava LTH vložila ugovor oziroma zahtevo za odložitev odločanja, vendar se je na koncu izkazalo, da ni bilo tako. Zlasti razumljivo nestrpnosti so delavci LTH.

Delavci LTH-ja med protestom v Ljubljani / Foto: Gorazd Kavčič

▶ 3. stran

Izjemno ugodna menjava evrov v hrvaške kune.

www.gbkr.si

Gorenjska Banka

Delavci KIK-a zavrnilo podpis sporazuma

JASNA PALADIN

Kamnik - Delavci KIK-a, ki so v ponedeljek zaključili štiridnevno stavko, se z upravo podjetja niso mogli dogovoriti za večino zahtev, zato so zavrnilo podpis sporazuma. "Aprilske plače so bile v torek izplačane, dogovorili smo se tudi za redno izplačevanje plač 18. v mesecu, o datumu izplačila lanskega in letošnjega regresa in o tem, da plače zaradi stavke ne bodo okrnje-

ne. A na zboru delavcev potrditve kljub temu nismo dobili, zato smo podpis sporazuma zavrnilo," je povedal vodja sindikata Stane Zobavnik in dodal, da še vedno ostajajo odprte zahteve v zvezi s plačilom prispevkov za invalidsko in pokojninsko zavarovanje za minulo leto in pol. Z upravo se bodo pogajali, tudi nadaljnja stavka ni izključena. "Zdaj si že vsi želimo stečaj. Nekateri upniki so predlog zanj že vložili," je še povedal.

44 AKTUALNO

Gorenjci brez podpore OKS

Člani izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije so soglasno zavrnilo kandidaturu Bleda za zimske olimpijske igre 2018, bohinjski župan Franc Kramar pa je prepričan, da je predlog predober, da bi ga pospravili v predal.

3

GORENJSKA

Bled ostal brez enega podžupana

Blejski podžupan Slavko Ažman je nepreklicno odstopil. Razhajanja z županom so bila vse večja, kaplja čez rob pa je bila reorganizacija občinske uprave, ki so jo izvedli brez posvetovanja s podžupanoma in koalicijskimi partnerji.

4

GG+

Najbrž dosti drugega kot blaženje socialnih posledic vladi ne preostaja

Kako ublažiti posledice svetovne gospodarske krize? O tem smo se pogovarjali z uglednim ekonomistom prof. dr. Jožetom Mencingerjem.

12, 13

EKONOMIJA

Acroni: izmeno na čakanje

Upad naročil za okoli štirideset odstotkov sili vodstvo Acronija, da ukine eno izmeno in delavce pošlje na čakanje. V prvem letošnjem četrtletju so imeli okoli štiri milijone evrov izgube, ki naj bi se do konca leta povečala na deset milijonov evrov.

17

VREME

Danes bo večinoma oblačno in deževno. V soboto in nedeljo bo spremenljivo oblačno s posameznimi plohami in nevihtami.

10/20°C

jutri: spremenljivo oblačno

Odločitve, pomembne za vse nas

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Na listi stranke Zares za volitve v evropski parlament je tudi Cveta Zalokar Oražem, trenutno poslanka v državnem zboru in nekdanja županja Gorenjski bližnje občine Domžale.

Katere so po vašem mnenju prednostne teme, pomembne za slovenske državljane?

"Prednostne teme za slovenske državljane so podnebne spremembe, varnost hrane, področje zdravstva, energetska varnost in druge."

Kako bi vi opredelili pomen evropskih volitev za naše volivke in volivce? Zakaj naj bi se sploh udeležili volitev?

"Predvsem menim, da odločitve, sprejete na evropski ravni, v končni fazi vplivajo na življenje vseh nas in je v tej luči pomembno, da jih sprejemajo ljudje, za katere ljudje presodijo, da so kom-

Foto: Gorazd Kavčič

petentni za njihovo sprejemanje."

Kakšen je vaš pogled na zaplet med Slovenijo in Hrvaško glede meje in reševanja tega vprašanja pred Evropsko komisijo?

"V prvi vrsti sem mnenja, da takšnih zapletov ne smejo reševati mediji, ampak diplomacija. Kompromis je gotovo prava pot do rešitve, kar pa vsekakor pomeni tudi mnogo dogovarjanja in usklajevanja."

Morja dovolj za udoben izhod

Jelko Kacin, znova kandidat za poslanca v evropskem parlamentu in nosilec liste LDS, je ob predstavitvi kandidatov v Kranju predstavil tudi svoj predlog morske meje med Slovenijo in Hrvaško.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Pred časom ste javnosti predstavili svoj predlog meje na morju med Slovenijo in Hrvaško. Kakšno je bistvo vašega predloga?

"Gre za problem nasledstva območja Cone B Svobodnega tržaškega ozemlja STO, ki je nastala po umiku jugoslovanske vojske iz Trsta, nadzirala pa jo je naša vojska in v njej izvajala tudi vojaško upravo. Po osamosvojitvi sta se Slovenija in Hrvaška v sporazumu Drnovšek-Valentič po načelih pravičnosti in sorazmernosti dogovorili o prevzemu preostalega dolga Jugoslavije do Italije iz naslova odškodnine za premoženje italijanske države in državljanov, ki je ostalo v tej coni, torej v Jugoslaviji. Slovenija je poravnala 60, Hrvaška pa bi morala poplačati 40 odstotkov preostalega dolga v skupni vrednosti 110 milijonov dolarjev. Naj spomnim, da Italija ni hotela dati računa, kamor bi znesek nakazali, zato je Slovenija odprla poseben račun pri Dresdenski banki v Luksemburgu in pripadajoči znesek poravnala v celoti,

Foto: Tina Dokl

Hrvaška pa tega do danes še vedno ni začela odplačevati. Po načelu pravičnosti in sorazmernosti si zato moramo in smemo razdeliti tudi pripadajoče morje Cone B, v razmerju 47,6 odstotkov v korist Slovenije in 52,4 odstotkov v korist sosede, kakor zdaj nadzirata kopno nekdanje Cone B. Odstotki odločajo o deležu pripadajoče površine morja, razmejitev pa o poteku razdelitve. A morja je dovolj za udoben, širok stik in izhod na odprto morje, ki ga Slovenija ima, uporablja in uveljavlja že ves čas od Osimskih sporazumov dalje, ki so določili mejo med Itali-

jo in Jugoslavijo tudi na morju. Mednarodne vode se od tedaj začno južno od točke 5 in do tja in še dalje se razteza tudi površina morja v deležu, ki nam pripada."

Kakšnega odmeva je bil predlog deležen v naši, kakšnega v hrvaški javnosti, kakšnega v naši uradni politiki?

"Pri nas je bilo le nekaj zaletavih izjav samooklicanih in samopoklicanih strokovnjakov, ki se praviloma kritično odzovejo na vsak predlog, sosednja država pa se nanj ni odzvala, ne tako in ne drugače. Še vedno modro molči. Kdor molči, mnogim odgovori. To zelo cenim, saj v tem trenutku še vedno, s pomočjo evropske komisije, iščemo soglasje za postopke, ki naj omogočijo določitev meje na morju. Vsebinske rešitve, kar moj predlog je, pa pridejo na vrsto kasneje, ko bo po dogovoru o postopkih morala v zelo kratkem roku vsaka stran predložiti svoja stališča, zahteve in predloge za rešitve."

Kot enega večjih uspehov, ki ste ga dosegli kot poslanec v evropskem parlamen-

tu, štejete resolucijo o Srebrenici. Kakšen pomen ji pripisujete za naš skupen evropski prostor?

"Resolucija Evropskega parlamenta, ki sem jo vložil v proceduro decembra 2008, sprejeta pa je bila z ogromno večino 556 glasov za, 22 vzdržanih in le 9 proti januarja 2009, razglašala 11. julij za dan spomina na genocid v Srebrenici na ozemlju 27 držav članic EU. Resolucija je simbolično dejanje in korak k širitvi zavedanja in vedenja o zločinu in posledicah tragičnih dogodkov v širšem evropskem prostoru, predvsem na Zahodnem Balkanu in še posebej v vseh državah naslednicah nekdanje Jugoslavije. Gre za sporočilo in institucionalno priznanje, ki naj omogoči in olajša preseganje stereotipov o kolektivni odgovornosti celotnih narodov v smeri individualne odgovornosti politikov in vojaških poveljnikov, ki so zagrešili ta strašni zločin. Želimo, da bi to resolucijo na koncu procesa pomiritve sprejeli tudi v vseh parlamentih držav regije, tudi v Srbiji in BiH. Za spravo gre, zato ni namenjena mrtvim, ampak živim."

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MARTA ŠEBAT iz Žirovnice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Vstopnice za opereto

Dragi naročniki Gorenjskega glasa, če bi si radi brezplačno ogledali opereto Vesela vdova, ki bo v nedeljo, 14. junija, ob 21.30 na Trubarjevem trgu v Kranju, odgovorite na nagradno vprašanje: Katera zasedba bo izvedla to opereto? Odgovore s svojimi podatki pošljite najkasneje do srede, 10. junija, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj, ali na koticek@g-glas.si s pripisom "za opereto". Žreb bo petim srečnejšem prinesel po dve vstopnici.

Večer slovenskih viž

Naročnikom podarjamo desetkrat po dve vstopnici za Večer slovenskih viž v narečju, ki bo v petek, 12. junija, ob 19.30 na Mestnem trgu v Škofji Loki. Odgovorite na nagradno vprašanje: Kateri Večer slovenskih viž v narečju po vrsti bo letos? Odgovore s svojimi podatki pošljite na zgornja dva naslova, s pripisom "za viže", najkasneje do torka, 9. junija. Trije srečnejši bodo poleg vstopnic prejeli še zgoščenko z večera.

Magnifico z gosti

Če želite, se lahko potegujete tudi za dvakrat po dve vstopnici za koncert Magnifica z gosti, ki bo v petek, 12. junija, ob 21. uri v ljubljanskih Križankah. Odgovorite na vprašanje: Navedite ime in priimek tega umetnika in odgovore pošljite najkasneje do torka, 9. junija, na zgornja naslova. Nagrajenca bosta vstopnice prevzela na blagajni Križank pred koncertom.

Filmska premiera

V sredo, 10. junija, bo v Koloseju De Lux v Kranju premiera komedije Prekrokana noč. Naročnikom Glasa namenjam trikrat po dve vstopnici za ogled premiere. Prvim trem, ki se nam bodo oglasili na koticek@g-glas.si, bomo vstopnici poslali po pošti. **D. K.**

Za mlade pomembne evropske volitve

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj - Med kandidata za evropske volitve, ki nastopajo na listi Stranke mladih Slovenije, sta tudi znanca z Gorenjskega: temnopolti afriški Slovenec **Idris Fadul**, rojen v Darfurju v Sudanu (vodja projektov, mirovnik-Darfur, predavatelj na fakulteti v Koprju) prebiva v Kranju, v Sloveniji živi že od leta 1987, saj si je kot nadebuden učenjak pridobil jugoslovansko štipendijo. Delal je že projekte za Združene narode, med

drugim z Janezom Drnovškom in Tomom Križnarjem, slednji ga je tudi predlagal SMS-u. Bil je aktiven pri organizaciji evro-afriških in evro-slovenskih poslovnih srečanj. Drugi je 35-letni Facebookov zmagovalec in kuharski mojster **Peter Janeš**, doma iz Kranja: "S politiko se nikoli nisem aktivno ukvarjal, razen v srednji šoli, kjer sem zastopal razred v dijaškem zboru in sodeloval pri nastajanju šolskega časopisa ter vodenju šolskega radija. Po šolanju sem delal kot

kuhar v gostilni Plevna v Škofji Loki, kot vodja izmene v kuhinji gostilne Pri babici v Ljubljani in sedaj kot pomočnik vodje kuhinje/kuhar na ministrstvu za obrambo. Za kandidaturu sem se odločil, da dokažem, da vsak posameznik lahko doseže tisto, za kar si prizadeva. Evropske volitve se mi zdijo pomembne, saj vendar podeljujemo mandat ljudem, ki bodo pet let odločali o zakonih, ki bodo neposredno vplivali na petsto milijonov ljudi, ki prebivamo v državah članicah EU."

KRANJ

Na poslanskem večeru o smeteh

Na tretjem poslanskem večeru bo poslanec državnega zbora **Aleksander Ravnikar** s sogovorniki razpravljajal na temo Ali res Kranjčanom tečejo smeti po grlu. Pogovor bo v ponedeljek, 8. junija, ob 18. uri v Galeriji Dali v Kranju. Gosti večera bodo: **Karel Erjavec**, minister za okolje in prostor; **Tomaž Tom Mencinger**, poslanec in župan Jesenic; **Damijan Perne**, poslanec in župan Kranja in **Borut Sajovic**, poslanec in župan Tržiča. **D. Ž.**

Z EU bomo ravnali v rokavicah.

Odločno, po pravilih.

11

liberalna demokracija slovenije

Štejtejo izkušnje in odločnost.

www.lids.si

Gorenjci brez podpore OKS

Člani izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije so soglasno zavrnilo kandidaturu Bleda za olimpijske igre 2018, bohinjski župan Franc Kramar pa je prepričan, da je predlog predober, da bi ga pospravili v predal.

VILMA STANOVNIK

Ljubljana - Na sredini redni seji izvršnega odbora Olimpijskega komiteja Slovenije so govorili tudi o kandidaturi Bleda za zimske olimpijske igre leta 2018, saj mora po statutu Mednarodnega olimpijskega komiteja soglasje za kandidaturu dati najprej nacionalni olimpijski komitej, nato pa še država.

Kot je znano, so na pobudo bohinjskega župana **Franca Kramarja** kandidaturu za olimpijske igre podprli na občini Bled, ki je tudi prevzela mesto gostiteljice, prav tako so se z njo strinjali župani gorenjskih občin. Tako so na Inštitutu za turizem Ekonomske fakultete v Ljubljani pod vodstvom **Tanje Mihalič** pripravili raziskavo z oceno izvedljivosti projekta ZOI 2018. Pri pripravi je sodelovalo štirideset strokovnjakov različnih strok, zaključili so jo letos marca, z njenimi rezultati pa so v sredo seznanili tudi člane izvršnega odbora OKS. "Čeprav sem morda za koga čudak, mislim, da je Slovenija sposobna kandidirati za olimpijske igre. Iz opravljene analize raziskave je razvidno, da bi ogromno pridobili, in to ne le na športnem področju,"

Župan Franc Kramar je bil po predstavitvi olimpijskih iger razočaran nad odločitvijo OKS.

je članom OKS pojasnil bohinjski župan Franc Kramar, strokovnjaki, ki so pripravljali študijo, pa so pojasnili, da so projekt ZOI Bled 2018, glede na obstoječe in prihodnje že načrtovano stanje na področju okolja, športne infrastrukture, namestitvenih zmogljivosti ter prometnih povezav, ocenili kot izvedljiv.

Seveda pa bi bile olimpijske igre velik finančni zalogaj, pri čemer so ocene, da bi bilo samo za investicije (športni objekti, olimpijska vas, namestitvene zmogljivosti, prometna infrastruktura) potrebnih 2,7 milijarde evrov. Od tega dobra polovica odpade na že načrtovane investicije. Predvideni prora-

V anketi o podpori olimpijskim igram, ki so jo med 1060 vprašanimi izvedli letos pozimi, je 72 odstotkov Slovencev brez pomisleka podprlo olimpijske igre.

čun za izvedbo iger je okoli osemsto milijonov evrov.

Prav zagotavljanje denarja za izvedbo olimpijskih iger pa je bil eden najpogostejših očitkov članov izvršnega odbora OKS, saj so ti opozarjali, da še ni jasno, niti kdo bo plačal kandidaturu (to naj bi bilo to od deset do dvajset milijonov evrov) in tudi ne, kdo bo odgovarjal, če nato s kandida-

turo ne bi uspeli. Kot je poudaril predsednik olimpijskega komiteja Slovenije **Janez Kocijančič**, so nekaj želje, drugo pa realnost, in treba se je vprašati, ali ne bi bil to zgolj sprehod v neznanu, ki pa bi ga bilo treba drago plačati, saj je na primer samo München kot eden od kandidatov za OI 2018 napovedal, da bo samo za kandidaturu namenil trideset milijonov evrov. Tudi drugi člani IO OK so imeli precej pomislekov glede financiranja, saj naj bi bilo denarja za šport že sedaj premalo tako v državi kot pri sponzorjih. Tako po koncu razprave niti eden od še prisotnih (nekaj jih je odšlo že prej) ni vzdignil roke v podporo kandidaturi.

"Gotovo sem razočaran, saj očitno krovno organizacijo slovenskega športa vodijo ljudje, ki so že predolgo na svojih položajih. Mislim, da so se glede glasovanja odločili že pred sejo. Čeprav s predlogom nismo uspeli, pa študij ne bomo pospravili v predal, saj so predobre in dokazujejo, da bi olimpijske igre lahko pripravili. Očitno pa bomo morali počakati na boljše čase, morda na naslednjo priložnost, olimpijske igre leta 2022," je po odločitvi OKS povedal bohinjski župan Franc Kramar.

LTH v stečaj, delavci pred vlado

1. stran

Delavci so brez plač že četrtri mesec, brez začetka postopka stečaja in odpovedi delovnih razmerij pa se niso mogli prijaviti na Zavod za zaposlovanje, kjer bi dobili vsaj nadomestilo za brezposelnost. Stiska je bila že tako huda, da so razmišljali o izrednih odpovedih delovnega razmerja, kar pa bi pomenilo le uvrstitev na seznam brezposelnih brez nadomestila. Kaj je bil vzrok za odlašanje z začetkom stečaja in za igranje z delavci, ni jasno, iz sklepa sodišča je razvidno, da je predlog za stečaj 18. maja vložila tudi uprava LTH.

Še preden so delavci v sredo popoldne izvedeli za začetek stečaja, so se odločili, da na svoj položaj opozorijo s protestom pred slovensko vlado. Tako se je včeraj 170 delavcev odpravilo na protest pred vladno palačo ob 10. uri, ko naj bi se začela redna seja

vlade. Sprejel jih je minister za delo družino in socialne zadeve **Ivan Svetlik**, ki so ga seznanili s položajem ter mu izročili tri zahteve po ureditvi uresničevanja njihovih pravic in ga opozorili na potrebo, da se zakonodaja dodobra analizira in dopolni tako, da bo v bodoče omogočeno učinkovitejše ukrepanje sodišč pri uresničevanju pravic delavcev. Minister Svetlik je delavcem obljubil, da bo vlada poskrbela, da jim bodo vse pravice, ki jih imajo kot delavci družbe v stečaju, uresničene in tudi, da se bodo lotili popravkov zakonodaje, ki bodo onemogočili zelo slab položaj delavcev, v kakršnem so se znašli delavci LTH.

Po zaključku protesta pred vlado so se delavci s štirimi avtobusi odpravili še v Novo Gorico na dom večinskega lastnika in predsednika uprave LTH **Miloša Kodreta**. Prav njega namreč krivijo za svoj položaj in agonijo.

Predsednik sindikata David Švarc je ministru Ivanu Svetliku predal zahteve in opozorila delavcev LTH slovenski vladi.

Ministrstvo nima denarja za stadion

Minister za šolstvo in šport Igor Lukšič in državna sekretarka Alenka Kovšca sta si po regijskem posvetu z ravnatelji šol ogledala tudi kranjski atletski stadion, kjer je osrednja tribuna potrebna obnove.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj - Regijski posvet z ravnatelji v biotehniškem centru v Strahinju je med drugim nakazal tudi problem neplačevanja v šolah, kjer se tudi že čuti kriza. Minister **Igor Lukšič** je ob tem dejal, da bo njegovo ministrstvo s kolegi v vladi skušalo najti primerne rešitve. Minister se je srečal tudi z dijaki, ki so potrdili, da je vprašanje njihovega socialnega položaja povezano z možnostjo nadaljevanja njihovega šolanja. Sicer pa so na posvetu predstavili predlog novih šolskih zakonov, se pogovarjali o nacionalnih preizkusih znanja in o financiranju srednjih šol, kamor se vsako leto vpiše manj dijakov. Kot je dejala **Alenka Kovšca**, se bo v petih letih populacija zmanjšala za dvajset tisoč, srednje šole pa se bodo morale ustrezno prilagoditi, tudi z združeva-

Minister Igor Lukšič in državna sekretarka Alenka Kovšca na regijskem posvetu z ravnatelji v Strahinju. / Foto: Gorazd Kavčič

njem programov. Spregovorili so tudi o politiki brezplačnih vrtcev, za katero se zavzema Lukšičevo ministrstvo, s čimer sledi filozofiji, da se enakost začne že v najzgodnejši otroški dobi.

Gosta sta nato na povabilo kranjskih socialnih demokratov in športnih delavcev

obiskala atletski stadion, zgrajen leta 1963. Kranj potrebuje nov športno vadbeni center, s projektom iz leta 2008 je mestna občina Kranj že kandidirala na ministrstvu za šport za evropska sredstva, vendar zaman. Minister je dejal, da bi morali večjo denarno podporo za

projekt dobiti v občini, kajti ministrstvo je z denarjem za naložbe omejeno, ima jih le deset milijonov evrov, evropskih sredstev pa bosta prednostno deležna Planica in nordijski center na Pokljuki. Govorili so tudi o tem, kaj z izpraznjeno šolo Simona Jenka ob Prešernovem gaju. Občina je ta objekt pred kratkim namenila za rešitev prostorske stiske v otroških vrtcih, v njej pa bi si želeli hišo novega znanja. Ker ni pričakovati, da bi se hiša eksperimentov selila iz Ljubljane, bo treba razmisliti o novih možnostih. Minister Lukšič pa pravi, naj se o teh dogovorijo v občini, država pa bo podprla poenoteno stališče. Minister je obiskal Prešernov gaj in na grob pesnika, rojenega istega dne kot on, prinesel šopek. Meni, da bi v Kranju to "alejo velikano" lahko pogosteje kazali obiskovalcem.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič,
Urša Peternel, Mateja Rant, Stojan Saje, Vilma Stanovnik, Simon Šubič,
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, Štefan Žargi;
stalni sodelavci:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Matjaž Gregorič, Ana Hartman, Jože Košnjek,
Milena Miklavčič, Miha Naglič, Jasna Paladin, Marjeta Smolnikar, Ana Volčjak

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA
Marjeta Volžič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA
Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-mail: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: od ponedeljka do četrta neprekinjeno od 8. do 19. ure, petek od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 22.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno) in devet lokalnih prilog / Tisk: Druck Carinthia GmbH & CoKG, St. Veit/Glan (Št. Vid na Glini), Avstrija / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,35 EUR, letna naročnina: 140,40 EUR; Redni plačniki imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

JESENICE

Jeseniški gimnazijci pomagali Darku

Dijaška skupnost Gimnazije Jesenice vsako leto izpelje humanitarno akcijo. Letos so se dijaki skupaj z zaposlenimi odločili, da bodo pomagali vrstniku **Darku Djuriću**. Darko, ki je invalid, je dijak četrtega letnika Ekonomske gimnazije Radvljica, obenem pa je tudi odličen športnik - plavalec, ki se pripravlja na paraolimpijske igre v Londonu. Dijaki četrtrih letnikov so za humanitarno akcijo namenili denar, ki so ga prejeli od tretješolcev ob predaji ključa, še nekaj denarja pa so zbrali s prostovoljnimi prispevki dijakov nižjih letnikov. Predstavniki dijaške skupnosti **Ana Antoniĉ, Boštjan Kokot in Žiga Zupanĉiĉ** z mentorjem **Romanom Podlipnikom** in ravnateljico **Lidijo Dornig** so zbrani denar izročili Darku prejšnji teden in mu zaželeli veliko uspehov na maturi, pri študiju na Fakulteti za šport in v življenju nasploh. Z zbranim denarjem mu bodo pomagali pri predelavi avtomobila, ki ga nujno potrebuje za nadaljevanje študija v Ljubljani. **U. P.**

TRŽIČ

Želijo nove ambulante

Zasebne zdravnice **Tatjana Peharc, Bojana Kališnik Sušnik** in **Hermína Krese** so prosile Občino Tržič za odkup dela etaže v severnem traktu Zdravstvenega doma Tržič. Nad prostori Zasebne otroške in šolske ambulante bi zgradile prizidek za dve novi ambulanti, kamor bi se preselili prvi dve zdravnici. Na majski seji je občinski svet umaknil z dnevnega reda točko, s katero bi se odločal o začetku postopka za prodajo prostorov v domu. Strinjal se je z obravnavo tega predloga na eni prihodnjih sej, ko bo prisoten tudi direktor ZD Tržič **Iztok Tomazin**. Dotlej mora uprava Občine Tržič proučiti tudi amandma svetniške skupine SD, ki je predlagala pripravo variant za podelitev stavbne pravice oziroma prodaje s sodno cenitvijo etažne lastnine in pridobitev prostorov Zavoda za zdravstveno zavarovanje v stavbi Zdravstvenega doma Tržič. **S. S.**

Seeline d.o.o.,
Vogel 35,
4201 Zg. Besnica

Iščemo nove sodelavce v prodajalni Helly Hansen/TBS
v TPC Bled

Objavljamo prosto delovno mesto:

PRODAJALEC/KA

- najmanj V. stopnja izobrazbe
- dobro znanje vsaj dveh tujih jezikov (angleščina, nemščina)
- vozniški izpit B kategorije
- samostojnost
- pozitivna osebna naravnost
- odgovornost in natančnost
- pripravljenost na skupinsko delo
- urejenost in komunikativnost
- poznavanje računalniških programskih orodij
- zaposlitev je za določen čas z možnostjo podaljšanja

Prijave zbiramo do 10. junija na zgornji naslov ali na elektronski naslov info@seeline.si

Bled brez enega podžupana

Blejski podžupan Slavko Ažman je na torkovi seji občinskega sveta nepreklicno odstopil.

MATEJA RANT

Bled - O odstopu je razmišljal že dlje časa, je razložil **Slavko Ažman**, saj naj bi bila razhajanja z županom vse večja. "Kaplja čez rob pa je bila predlagana reorganizacija občinske uprave, ki so jo izvedli brez posvetovanja s podžupanoma (poleg njega to funkcijo opravlja še Bojan Žerovec, op. p.) in koalicijskimi partnerji." Sam je bil tako tudi med pobudniki sklica izredne seje zaradi novega zaposlovanja v občinski upravi. Župan **Janez Fajfar** obžaluje podžupanov odstop, kljub temu pa novega podžupana ne bo imenoval, je še dejal, saj tudi spremembe statuta občine po novem predvidevajo zgolj enega podžupana.

Med razlogi za svoj odstop je Slavko Ažman navedel razhajanja pri pojmovanju, kako naj deluje občina in kakšna naj bo vloga podžupanov,

različne poglede pa naj bi imeli tudi pri zamenjavi direktorja občinske uprave. "Županom smo dobro sodelovali, a ljudje, ki ga obkrožajo, močno vplivajo na njegovo odločitve. Zdi se mi prav, da ključne odločitve sprejema župan, ne pa da njegovo vlogo prevzema direktor občinske uprave," je pojasnil Ažman in dodal, da je župana s svojo odločitvijo seznanil že prej in se poskušal dogovoriti za nova pravila igre, a ni šlo. "Poskušali smo ustaviti zaposlovanje za nedoločen čas, saj je zdaj, ko nekateri odhajajo v pokoj, pravi čas za racionalizacijo občinske uprave." Zdaj pa se ljudem, pravi, ki imajo znanje s področja urejanja prostora, zmanjšuje teža. "V pripravi so stvari, ki niso dobre za Bled. Ves čas smo si prizadevali usklajevati interes investitorjev z javnim interesom. Zdaj pa je prišel čas, ko je prišlo do odločitve, kako bo videti prostorski načrt ob-

Slavko Ažman

čine in v njem so stvari, ki jih ne moremo sprejeti." S tem je imel v mislih zlasti pretirane apetite nekaterih investitorjev po gradnji v jezerski skledi, je pojasnil. Informacije o tem je dobil le posredno, je še poudaril, saj naj že nekaj časa ne bi imel dostopa do vseh informacij.

"To so precej hudi očitki, ki pa niso popolnoma na

mestu," je njegove besede komentiral župan Janez Fajfar. Poudaril je, da je imel pri vseh pomembnih zadevah kot podžupan tudi on svojo besedo. "Nihče mu ni omejeval dostopa do informacij ali ga kako drugače onemogočal." Glede posegov v prostor pa je prepričan, da gre za bojzani "zelenih", ki nimajo osnove.

Vztrajajo pri referendumu

O odločitvi gorjanskega župana, da zavrne zahtevo za referendum glede delitvene bilance med občinama Bled in Gorje, bo odločalo upravno sodišče.

MATEJA RANT

Gorje - Po mnenju **Alojza Poklukarja**, pobudnika zahteve za razpis referenduma o sprejeti delitveni bilanci, je županova zavrnitev zahteve za referendum neutemeljena. Zato je vložil pritožbo na upravno sodišče. "Še vedno misli-

mo, da imajo o delitveni bilanci pravico odločati tudi občani," je dejal Poklukar, ki zato vztraja pri referendumu.

Prepričan je namreč, da je občina Gorje s sprejeto delitveno bilanco izgubila okrog sto milijonov evrov premoženja. Zato meni, da nekaj tisoč evrov, ki bi jih

potrebovali za izvedbo referenduma, ne bi smelo biti taka težava, saj bi veliko več pridobili. "Šest svetnikov ne more odločati o vsem premoženju občine," je še dodal. Župan **Peter Torkar** je dejal, da je že ob zavrnitvi zahteve za referendum pobudnike napotil, naj njegovo odločitev preverijo na

upravnem sodišču. Prepričan je namreč, da gre pri pobudnikih referenduma zgolj za iskanje pozornosti. "Dejansko pa to pomeni zavajanje občanov, saj podatki, ki jih navajajo, ne držijo." Njihovo početje je zato označil za neodgovorno, saj pri ljudeh že vzbujajo dvome. "Tako so nekateri prepričani, da recimo ne bodo imeli pravice do zdravstvenih oskrb v blejskem zdravstvenem domu, čeprav lahko storitve tega javnega zavoda koristijo pod enakimi pogoji kot drugi," je še dodal Torkar.

Dobrodelni koncert za Sabino in Jožeta

KRISTINA DŽELILOVIĆ

Kranj - V dvorani Zlatega polja je bil v nedeljo dobrodelni koncert za **Sabino in Jožeta Hudobivnik**, zakonski par, ki potrebuje denar za nakup invalidske opreme. Koncert s srcem, kot sta ga poimenovala, so med drugimi omogočili priznani slovenski glasbeniki, skupine, pesalci in pevci. Nastopili so Folklorno društvo Kranj s tamburaši, Korado in Brendi, Adi Smolar, Natalija Kolšek, skupina Boh pomagej, Stane Vidmar in številni drugi. Kljub težki invalidnosti se Jože in Sabina borita za samostojno življenje. Ker so invalidski pripomočki zelo dragi, sta se odločila za organiziranje dobrodel-

nega koncerta. Z izkupičkom si bosta morda lahko privoščila nakup ustreznih dvigal ter klančine. Pri organizaciji koncerta so jima po-

magali prijatelji in znanci, med njimi tudi Dragan Bulič. "Pomagal sem zgolj pri pridobivanju glasbenikov, ideja je bila njuna," je pove-

dal Bulič. Program je povezoval humorist Marjan Šarec, dvorano pa so napolnili ljudje, željni zabave in dobrodelnosti.

Sabina in Jože Hudobivnik s prijateljem Draganom Buličem / Foto: Gorazd Kavčič

TNP bo dobil novega direktorja

Na razpis za izbiro novega direktorja Triglavskega narodnega parka so se prijavili štiri kandidati.

MATEJA RANT

Bled - Imena kandidatov uradno še niso znana, med njimi pa ni dosedanje direktorice **Marije Markeš**, ki se je odločila, da ne bo znova kandidirala. "Moja prizadevanja ta čas ne pripeljejo nikamor. Mogoče bom pa potem, če se bom pridružila nevladni sceni, bolj slišana," je malo v šali malo zares svojo odločitev utemeljila Marija Markeš.

V zvezi z novim zakonom o Triglavskem narodnem parku, je opozorila Marija Markeš, na državni ravni ne sprejmejo nobene odločitve, tako da se že dvajset let ponavljajo ene in iste težave. "Moti me ta nemoč parkovne uprave, da bi stvari postavila na svoje mesto. Na nas se prelaga vsa odgovornost, čeprav nimamo ne pristojnosti ne pooblastil, da bi se kaj spremenilo," je pojasnila Marija Markeš. Zato bo v redu, pravi, če bo njena odločitev pri nadrejenih spodbudila razmislek. Prepričana je namreč, da država najde posluš za vsakogar, njih kot javnih uslužbencev pa ne upošteva. "Upam, da bodo moji nasledniki prodornejši oziroma bodo imeli več sreče ali pa bo morda zgolj dozorel čas," se dodaja Marija Markeš. To priložnost bo mogoče dobil sedanjni vodja službe za načrto-

Marija Markeš

vanje, upravljanje in razvoj parka Martin Šolar, ki je za zdaj edini znani kandidat za novega direktorja.

Novega direktorja bo izbral svet zavoda, ki pa ga morajo še oblikovati, saj je prejšnjim članom mandat potekel 23. maja. Občine in TNP so sicer svoje predstavnike že izbrale, svojih šest predstavnikov pa mora imenovati še vlada. "Postopki imenovanja članov predstavnikov ustanovitelja v svet javnega zavoda Triglavski narodni park že potekajo in bodo končani v drugem tednu junija. Tako bodo izpolnjeni vsi pogoji za sklic seje sveta zavoda ter za nadaljnjo izvedbo postopka imenovanja direktorja javnega zavoda Triglavski narodni park," so sporočili z ministrstva za okolje in prostor.

ŠKOFJA LOKA

Dobrodelni tek za šolski sklad

"Zelo sem zadovoljen z udeležbo na naši prireditvi, saj je resnično postala prijetno druženje družin, ki uživajo v športu oziroma teku. Odrezali so se tudi starši naših otrok, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi prireditve ter pri zbiranju denarja. Tako nam je uspelo zbrati 2800 evrov, ki jih bomo namenili za pomoč učencem za aktivnosti zunaj sedeža šole, ki so povezane s stroški, oziroma za naš šolski sklad," je po petkovem druženju in dobrodelnem teku, ki so ga pripravili na Osnovni šoli Škofja Loka - Mesto, povedal ravnatelj **Marko Primožič**. Na prireditvi, ki je potekala v športnem parku za šolo, so prišli tudi nekateri znani loški športniki, **Roman Kejžar** pa je tekel tudi na dobrodelnem teku (na sliki). **V. S.**

Ponudba velja od 03. - 16.06.2009
oz. do razprodaje akcijskih zalog v tem terminu.

OBI

Nova otvoritev OBI Nova Gorica

Trgovski centri OBI Ljubljana, Maribor, Koper, Kranj in Murska Sobota se z izrednimi ponudbami pridružujejo slavlju!

Naša nizka cena!

Bazen „Easy Pool“
305 x 76 cm, klasični bazen, hitra postavitev, vključno s filtrirno napravo zmogljivosti 2.000 l/h in povezovalnimi cevmi, št.art.: 7235260

energijsko varčni razred A

hladilna moč 1,7 kW

namesto **279,99**
Bober Bonus cena.
219,99
Kupite zdaj! Prihranite si! **21%**

Prenosna klimatska naprava „Dynamic 6.0 plus“
maks. hladilna moč 1,7 kW, primerna za prostore od 30-60 m², pretok zraka 260 m³/h, moč razvlaževanja 1,0 l/h, 12 urni časovnik, nastavek za stenski izpust zraka, daljinski krmilnik, št.art.: 7910797

namesto **59,99**
Bober Bonus cena.
39,99 komplet
Kupite zdaj! Prihranite si! **33%**

Steber za prhanje „Sommerregen“

z vgrajenim preklopom med stropno in ročno pršno Šobo, 7 kratno nastavljev, različne možnosti stenske pritrditve, pokromana posoda za milo, 150 cm pršna cev, priključna cev za armaturo, št.art.: 9093675

namesto **14,99**
Bober Bonus cena.
10,99
Kupite zdaj! Prihranite si! **26%**

Notranja bela barva 10 l*
izdatnost: cca. 55 m², stenska in stropna barva, bela, mat, zelo dobra pokrivnost, št.art.: 7341951

Župani bodo pražili krompir

Jutri bodo v Šenčurju znova slavili krompir, ki ga bodo ob tej priložnosti pražili tudi župani.

SIMON ŠUBIC

Šenčur - Leto dni po postavitvi spomenika krompirju oziroma cesarici Mariji Tereziji v Šenčurju znova pripravljajo Praznik krompirja. Kot je pojasnila **Marinka Mohar**, predsednica Turističnega društva Šenčur, ki je organizator prireditve, si želijo, da bi Praznik krompirja postal tradicionalen.

Glavna prireditve bo jutri, ko se ob 15. uri prične sprevod Šenčur se predstavi (potekal bo od šole do gasilskega doma), v katerem bodo sodelovali godbeniki, pevci, folkloristi, konjeniki, poljski delavci, kočije in drugi. Sledila bosta blagoslov spomenika in kulturni program, ob 16. uri se prične

zabava z Veselimi Begunčani, vmes, ob 18. uri, pa se bodo v praženju krompirja preizkusili še gorenjski župani. Že danes bodo šenčurški gasilci ob 18.30 pred župniščem pripravili gasilsko vajo, ob 19. uri bo odprta razstava krompirjevih jedi, pol ure kasneje pa bodo pred muzejem šenčurški čebelarji točili med.

Na Prazniku krompirja - glavni pokrovitelj je Občina Šenčur - bodo pripravljali krompir na različne načine (le cvrli ga ne bodo), kuhali bodo tudi krompirjevo juho in pekli krompirjev kruh; za degustacijo bo treba odšteti en evro, poskrbljeno pa bo tudi za mesni priboljšek. Na prireditvi bodo predstavljali tudi domače obrti.

Nogometaši brez rešitve

Žirovski nogometaši bodo čez leto brez igrišča, a svetniki niso izglasovali predloga za novega.

BOŠTJAN BOGATAJ

Žiri - Predlog za postavitev novega nogometnega igrišča na Polju ni le en, ampak sta dva. Po prvem bi za žirovska šola in cerkvijo izkoristili vsa nepozidana zemljišča, tudi tista, ki niso v lasti v občini, po drugem pa zgolj zemljišča, ki jih je občina odkupila lani. S slednjim se je strinjala posebej za to priložnost ustanovljena komisija za gradnjo nogometnega igrišča, vendar se Marijan Žakelj, svetnik in ravnatelj šole, z njo ni strinjal.

"S to varianto preveč posegamo v šolski prostor, dostop do tribun je prek sedanjega stadiona, kje bodo parkirnišča, kje dostopna pot ...," je našteval Žakelj. Franci Mlinar je po drugi strani zagovarjal predlagano rešitev, ki je sicer 'stisnjena', vendar bi Nogometni klub Alpina Žiri vsaj pridobil igrišče. Anton Beovič je menil, da bi

morali kupiti zemljišča Vinča Kavčiča in speljati celoten projekt športnega parka (tu naj bi bil prostor tudi za novo športno dvorano), da bi morali zemljišča odkupiti, meni tudi Viktor Žakelj. "Vse bi lahko rešili drugače, vendar imamo zdaj na voljo le omejeno zemljišče in na podlagi tega odločamo. Potrjuje se žirovska folklor, ko se vse lepo dogovorimo in na koncu to tudi podremo," si je Mlinar izmenjeval besedo z ravnateljem Žakljem.

Pred odločanjem svetnikov nam je Drago Kramperšek, predsednik nogometne sekcije, povedal, da jih zanima zgolj igrišče, saj bodo na sedanjem kmalu zapeli gradbeni stroji. Svetniki tega poziva niso uvideli in so predlog zavrnili. Franci Kranjc, direktor občinske uprave, je kasneje povedal, da občina v proračunu nima denarja za nove nakupe zemljišč.

Cone ne smejo pozidati v celoti

Občina Komenda je po trinajstih mesecih čakanja le dobila okoljevarstveno dovoljenje za širitev poslovne cone, a 7 hektarov od skupno 75 v tem delu ne smejo pozidati.

JASNA PALADIN

Kamnik - Občina Komenda je sredi maja po več kot enoletnem čakanju dobila še zadnje od vseh potrebnih soglasij za širitev Poslovne cone Komenda s sedanjih 18 hektarov na dodatnih 75 hektarov. Gre za Pirovo zmago, pravi Marjan Potočnik, svetovalec župana za okolje in prostor. "Za večji del, približno 60 hektarov te druge faze cone smo soglasje dobili, nam je pa ministrstvo izvzelo okoli štirinajst hektarov, od tega sedem hektarov gradbenih parcel, ki jih zdaj kljub dvema predhodnima soglasjema države in sprejetemu lokacijskemu načrtu ne smemo pozidati. Spoštujemo stroko in strinjamo se, da je naravo treba zaščititi, a nas na občini je najbolj zmotilo to, da nam je država tako ob spremembah

Marjan Potočnik z okoljevarstvenim dovoljenjem

prostorskega plana kot ob sprejemanju lokacijskega načrta prižgala zeleno luč, čeprav so bili naravovarstveniki proti. Če nam že takrat ne bi dali soglasja, cone ne bi tako načrtovali, ne pa, da so nam rdečo luč prižgali pred gradnjo komunalne infrastrukt-

re," je povedal Marjan Potočnik in dodal, da so prodali že dve tretjini zemljišč in da bodo morali nekatere kupce zdaj s tega območja prerazporediti. Občina bo s tem soglasjem izgubila približno deset milijonov evrov, kolikor bi jih dobili s prodajo.

Agencija RS za okolje je na podlagi mnenja kranjskega zavoda za varstvo narave v obrazložitvi okoljevarstvenega dovoljenja zapisala, da bi z gradnjo v tem delu spremenili ekološke razmere predvsem za prehodno barje, čeprav na občini zagotavljajo, da so to upoštevali že pri lokacijskem načrtu. Po mnenju okoljevarstvenikov naj bi bilo tu tudi pomembno rastišče nekaterih zaščiteneh rastlin, ohraniti pa želijo tudi obstoječi vodotok, prostorsko povezavo z območjem Nature 2000 ter zagotoviti nemoten prehod dvoživkam in drugim živalskim vrstam.

Na del soglasja so se na občini že pritožili. Gradbeno dovoljenje za gradnjo komunalne infrastrukture pričakujejo sredi poletja, ko bodo nekdanji lastniki teh parcel lahko tudi začeli sečnjo.

TRŽIČ

Odlok o zavodu odložili

Občinski svet je dobil v obravnavo predlog Odloka o ustanovitvi javnega zavoda za turizem, kulturo in šport Tržič. Predviden je bil sprejem po skrajšanem postopku, kar pa se ni zgodilo. Izkazalo se je, da je glede ponovnega aktiviranja zavoda Revital in dodatne registracije dejavnosti še precej nejasnosti. Zato so se svetniki odločili, naj o predlogu za ustanovitev zavoda v mesecu dni opravijo javno razpravo. Na osnovi pripomb bodo lažje razdelili pristojnosti med sedanjimi nosilci dejavnosti na področju turizma, kulture, izobraževanja in športa. Nato bo dopolnjeni predlog odloka sprejemal občinski svet po dvofaznem postopku. **S. S.**

Posojilo za vodovod

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Preddvor - Na zadnji seji občinskega sveta je župan Miran Zadnikar svetnike seznanil z možnostjo, da občina kandidira na razpisu za posojilo pod ugodnimi pogoji.

Lahko bi pridobili 440 tisoč evrov, ki bi jih odplačevali petnajst let, kar bi jim prišlo zelo prav pri gradnji vodovoda na Možjanci. Za ta projekt bi namreč potrebovali okoli pol milijona evrov, odpadle pa so že vse možnosti, da bi

dobili denar na kakem državnem ali evropskem razpisu. Svetniki so soglašali, da se občina prijavi na razpis za posojilo, ob tem pa se je razvila razprava o potrebnosti vodovoda na Možjanci, kjer se ljudje oskrbujejo iz vaške-

ga vodovoda. Voda je po županovih besedah oporečna, zaradi česar občino opozarjajo tudi inšpekcije, zato je obnova nujna. Na vodovod pa bi priključili tudi naselje počitniških hišic, ki vode sedaj nima. Občina naj tem prebivalcem ponudi, da pri obnovi vodovoda sodelujejo z denarnim prispevkom, so svetniki še naložili občinski upravi.

USPEŠNICE SLOVENSKEGA OKTETA

SLOVENSKI OKTET
the slovenian mastersingers

**PETEK, 5. JUNIJA 2009, OB 21. URI
STUDENEC PRI DOMŽALAH**

Uspešnice Slovenskega okteta. Preveč jih je za en večer. Gotovo! Desetletja prepevanja zasedbe, ki se je s svojim zvenom vtisnila v spomin slehernega izmed ljubiteljev vokalne glasbe na Slovenskem (in pogosto tudi preko meja), so pustila sledi. Vodijo tudi na Studenec, kjer se bomo srečali z Mojce, postali v Rutah in pozdravili Katro. Večerni zvon bo vnesel mirnost ljudskega, Madžarski ples lepoto klasičnega. Barkarola bo iskala črno moč mesečne noči. Magister Bumbo pa prinese rumbó. Za vsakogar nekaj v enem samem večeru! Zlahtnost železnega repertoarja in svežina a lá Comedian Harmonists po oktetovski. Pokazalo se bo, da je Slovenski oktet ponosen na prehojeno pot in, da se veseli izzivov, ki jih prinašajo sveže vsebine v njegovem bogatem programu. Večer, ki je pred nami, bo naslikal oboje!

Urška Vidic, klavir Jure Sešek, moderator

NAKUP VSTOPNIC V PREDPRODAJI:
KD Miran Jarc,
telefon: 051/616 171, 051/616 151
(vsakdan od 9. do 12. ure
in od 16. do 19. ure)
na spletu
www.drustvo-miranjarc.si

INFORMACIJE IN NAKUP VSTOPNIC:
KD Slovenski oktet,
telefon: 031/610 014,
E-naslov: info@slovenski-oktet.si

Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

Prodajna mesta za vstopnice:
- Vele, trafika, tel.: 01/721 83 71
- Ines Tours, tel.: 040/222 548,
e-naslov: info@ines-tours.si
- Gostilna - Pub Rok, Krtina,
tel.: 01/724 92 09
- Turistična agencija Komet, Zagorje,
Cesta zmage 35-B, tel.: 03/563 32 70
- Gorenjski glas: 04/201 42 47

in dve uri pred prireditvijo
v poletnem gledališču na Studencu.

Cena vstopnice:
odrasli 12 EUR, otroci 6 EUR

ABC ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Še nikoli doslej ni bila odločitev o zavarovanju in varčevanju tako preprosta. Izberite svojo kombinacijo A, B ali C, izpolnite pristopno izjavo in že ste zavarovani, ob tem pa še varčujete.

In kaj pridobite?

- A.** življenjsko in dodatno nezgodno zavarovanje,
- B.** obročno varčevanje v skladih z možnostjo dodatnih vplačil ter
- C.** fleksibilnost izplačil.

Sestavite svojo varnost. Enostavno, jasno in dostopno.

www.triglav.si

amoldvugat

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

triglav

ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.

MODRA ŠTEVILKA
080 555 555

Belvijev poletni večer

V petek, 5. junija, ob 21. uri
na Bowlingu Planeta Tuš Kranj

Zabavo bodo popestrili plesalci
Blejskega plesnega studia.

Poletne nagrade za najbolj izvirne
poletne stylinge.
Glasba za prijetno poletno pozibavanje.

Vstopnine ni! Se vidimo!

Planet tuš kranj

Gorenjski Glas BELVI 983/944

Pokal nogometašem Triglava

Kranjski drugoligaši ekipe Triglava Gorenjske so se v sredo veselili naslova pokalnih prvakov Gorenjske.

VILMA STANOVNIK

Kranj - V kranjskem športnem parku je bila minulo sredo finalna tekma članskega gorenjskega nogometnega pokala. Potem, ko so se pred tekmo predstavili letošnji slovenski mladinski pokalni prvaki, mladi Triglavovi upi, sta na zelnico stopili moštvi domačega drugoligaša Triglava Gorenjske in kranjski tretjeligaš Kranj. Tekma, ki sicer nogometnih sladokuscev ni navdušila, se

Nogometaši Triglava Gorenjske (v rdečih dresih) so šele po enajstmetrovkah premagali ekipo Kranja in osvojili naslov pokalnih prvakov Gorenjske. / Foto: Gorazd Kavčič

Nogometni klub Naklo bo jutri, v soboto, 6. junija, pripravil dan nogometna. Prireditev na nogometnem igrišču v Naklem se bo začela ob 11. uri. Čez dan se bodo zvrstile številne nogometne tekme, vrhunec nogometnega dogajanja pa bo derbi Naklo : Lesce ob 18. uri. Zvečer bo veselica s skupino Turbo Angels.

je končala z izenačenim rezultatom 1 : 1, po streljanju enajstmetrovk pa so se zmage 7:6 veselili nogometaši Triglava Gorenjske, saj je mladi domači vratar Marino Marič obranil odločilni gol svojega kolega Šmajda iz ekipe NK Kranj.

"Nismo pričakovali, da se bodo nasprotniki tako dobro upirali. Še enkrat se je potr-

dilo dejstvo, da zlasti v pokalu lahko vsak premaga vsakega. Na koncu smo vendarle slavili, upam pa, da bomo barve Gorenjske dobro zastopali tudi v slovenskem pokalu, kjer si želimo premagati tudi kakšnega prvligaša," je po tekmi povedal kapetan Triglava Gorenjske **Rok Dovžan**, ki je zadovoljen tudi s pravkar končano

drugoligaško sezono. "Načrtovali smo uvrstitev okoli petega mesta, ki smo jo s tretjim mestom presegle. Kljub temu smo bili malo žalostni, saj je le malo zmanjkalo do boja za prvo ligo," je povedal kapetan Dolžan, ki skupaj s soigralci in vodstvom kluba upa, da jim bo preboj med prvligaše uspel drugo leto.

Pomagala tudi besniška trma

Po odličnem devetem mestu na kolesarski dirki po Italiji je Besničana Tadeja Valjavca sprejel kranjski župan Damijan Perne.

VILMA STANOVNIK

Kranj - "Tako jaz osebno kot vsi Kranjčani smo ponosni na tvoj nov uspeh, na rezultat, s katerim si dokazal, da je s trdim delom, vztrajnostjo pa tudi z besniško trmo mogoče doseči marsikaj," je minulo sredo našega najboljšega kolesarja Tadeja Valjavca pozdravil kranjski župan **Damijan Perne** in mu ob čestitkah zaželel tudi veliko uspeha na novih preizkušnjah.

"Na začetku letošnje sezone je bilo težko, saj sem bil odlično pripravljen, nato pa sem zbolel in se nekako pobral šele tik pred Girom. Tako sem upal, da mi bo vendarle uspel dober rezultat, čeprav si tega nisem upal napovedovati preveč naglas," je županu in drugim gostom, zbranim v prostorih kranjske občine, povedal **Tadej Valjavec**, ki je letos na Giru nastopil že šestič, za njim pa je tudi že vrsta preizkušenj na drugih največjih dirkah. "Čeprav je bil Giro letos drugačen kot prejšnja leta, pa je bila za nas, tekmovalce, to klasična dirka. Peklenski tempo, ko je bila vro-

Za odlično deveto mesto na Giru je Tadeju Valjavcu čestital tudi kranjski župan Damijan Perne. / Foto: Gorazd Kavčič

čina še hujša kot klanec, mi je bil očitno pisan na kožo, seveda pa so veliko pomagale tudi dolgoletne izkušnje," je poudaril Tadej Valjavec, ki je svojo kolesarsko kariero začel pred 22 leti v kranjski Savi.

"V kolesarskem klubu Sava smo ponosni na to, da je bil Tadej dvanajst let naš član in da smo vzgojili tako dobrega kolesarja. Mislim,

da s to uvrstitvijo še ni rekel zadnje besede in da se lahko nadajamo njegovih novih odličnih rezultatov," je poudaril **Franc Hvasti**, Tadej pa je povedal, da je njegov prvi nov izziv uspešen nastop na dirki po Švici, dirki po Franciji pa se je letos odločil, če bo vse po načrtih, bo nastopil na dirki po Španiji in nato tudi na svetovnem prvenstvu v Švici.

BLED

Blejski odbojkarji znova v ligi prvakov

Prejšnji konec tedna so s sedeža Evropske odbojarske federacije (CEV) poslali obvestilo, da bo imela Slovenija tudi v prihodnji sezoni svojega predstavnika v elitni ligi prvakov. Eno izmed dveh vabil, ki jih je letos podelil CEV, je tako pripadlo državnim prvakom, moštvu ACH Volley, ki bodo tako že tretjo sezono zapored zastopali barve Slovenije v elitni konkurenci. "Ponovnih nastopov v ligi prvakov se veselimo. Pokazali smo, da znamo pripraviti spektakularno vzdušje in z njim smo močno povečali prepoznavnost odbojke pri nas. Nastop z najboljšimi klubi Evrope bo najpomembnejši izziv kluba v prihajajoči sezoni," je novico komentiral predsednik blejskega kluba **Rasto Oderlap**. Sicer pa bo žreb skupin na Dunaju 26. junija. **V. S.**

LJUBLJANA

Domžalčani podprvaki

Minuli torek se je s tretjo finalno tekmo lige UPC končalo letošnje državno prvenstvo v košarki za moške. V velikem finalu sta se pomerili ekipi Uniona Olimpije in domžalskega Heliosa. Na vseh treh tekmah so slavili košarkarji Uniona Olimpije in postali prvaki. **V. S.**

Delavska hranilnica

PODRUŽNICI DELAVSKE HRANILNICE V KRAJNJI IN JESENICAH MNOŽIČNO PRIVABLJATA NOVE KOMITENTE

ZAKAJ?

ODGOVOR NAJDE VSAKDO V NEKAJLETNI IZJEMNO UGODNI PONUDBI NAŠIH STORITEV

- imetniki osebnih računov imajo največ ugodnosti, zato se jim morate pridružiti;
- dajemo **ugodne gotovinske kredite** do 120 mesecev in **stanovanjske kredite** do 360 mesecev, s **fiksno obrestno mero**;
- omogočamo vam **depozitno varčevanje** celo do **4,30 %** z nominalno obrestno mero;
- nudimo vam **rentno varčevanje** z do **5,40 %** nominalno obrestno mero;
- zanimivo je **varčevanje z varčevalno knjižico** z **2,65 %** nominalno obrestno mero;
- ohranjamo **najcenejše plačevanje položnic**, samo **0,39 EUR** in **0,69 EUR**;
- obrestne mere **so fiksne**, že vrsto let pa ohranjamo **najnižje stroške plačilnega prometa**.

Če prinesete ta oglas, vam odobrimo potrošniški kredit do 120 mesecev, **BREZ STROŠKOV ODBRITVE** in **znižano obrestno mero** za 0,60 odstotne točke od redne, že tako ugodne ponudbe!

Z veseljem Vas pričakujemo v naših poslovnih enotah: v **Kranju**, Koroška cesta 19, tel.: 04/2815 300 (-09), na **Jesenicah**, Cesta maršala Tita 63, tel.: 04/580 92 70 (-74), **vsak delovni dan od 8.30 do 17.00 ure**.

Spletna stran: www.delavska-hranilnica.si
E-pošta: info@delavska-hranilnica.si

Ura resnice za jeseniški hokej

JANKO RABIČ

Jesenice - Dobre tri ure dolg sredin občni zbor Hokejskega kluba Acroni Jesenice je izzvenel kot spoznanje realnosti, v katerem se je znašel ta najbolj popularni zimski šport vseh časov v mestu in na Gorenjskem. Novi predsednik **Slavko Kanalec** je po revizijah preteklega dela v svojem poročilu razkril podatke, ki so navzoče pošteno presenetili. Najbolj je odmevala vsota vseh zaostalih obveznosti različnih upnikov, ki znaša 1,68 milijona evrov, od tega klub dolguje igralcem 424 tisoč evrov. Napovedal je, da je sanacija kluba kljub težkim časom izvedljiva, in sicer v štirih do šestih sezonah. V takšnih razmerah pa še ni mogoče postaviti finančnega okvira za proračun za prihodnjo sezono. Že sedaj je jasno, da bo bistveno manjši kot lani, predvidoma 1,3 milijona evrov, tristo tisoč evrov bo namenjenih za zaostale obveznosti.

Veliko kritičnih besed na poslovanje kluba v pretekli sezoni so izrekli člani nadzornega odbora. Med drugim so opozorili, da člani do lanske-

ga oktobra niso bili seznanjeni s poslovanjem kluba, prejšnji predsednik Dimitrij Pici-ga pa kljub sklepu še vedno ni predal dokumentacije in finančnega poročila novemu predsedniku. Ugotovili so tudi, da se je v pretekli sezoni dolg v klubu povečal za sto odstotkov. Predsednik HK Acroni Slavko Kanalec je zahteval jasno potrditev, ali skupaj z drugimi člani upravnega odbora uživa podporo pri zahtevni sanaciji kluba. Za njegovo zaupnico so glasovali vsi navzoči člani, podpore pa niso dobili vsi člani upravnega odbora. Nezaupnico so izrekli dosedanjemu podpredsedniku Matjažu Skubetu ter članoma upravnega odbora Ljubu Jasničju in Tilnu Majnardiču, podporo pa so dobili člani upravnega odbora Tomaž Tom Mencinger, Matjaž Mahkovic, Boris Marčetič in Tomaž Vengar. Podprli so tudi dva nova kandidata za upravni odbor, in sicer Teda Djukanovića in Dimitrija Marjanovića.

Ob soočenju s težkim finančnim stanjem v klubu na občnem zboru niso dosti govorili o načrtih in ciljnih možnostih.

15 naših na Wembley!

Ob svoji 15. obletnici peljemo 15 izbrancev v London na nogometni spektakel med Anglijo in Slovenijo na Wembleyju. Več o nagradni igri in jubilejnih ugodnostih na www.15nasih.si.

Sledite svojim sanjam!

15 let

Posebni sodniki za gospodarski kriminal

Z najtežjimi zadevami gospodarskega kriminala naj bi se po novem ukvarjal poseben specializirani oddelek sodnikov.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Na ministrstvu za pravosodje načrtujejo veliko organizacijsko reformo sodstvo, v okviru katere bodo najprej na vrhovnem sodišču ustanovili posebno skupino sodnikov, ki se bodo ukvarjali z zahtevnejšimi zadevami gospodarskega kriminala, je v sredo napovedal minister za pravosodje **Aleš Zalar**. V specializirani oddelek naj bi bili dodeljeni izkušeni in posebej usposobljeni kazenski ali gospodarski sodniki, ki jih bodo izbrali prek javnega razpisa.

Osnutek novele zakona o sodiščih, ki predvideva ustanovitev posebnega od-

delka vrhovnega sodišča za reševanje zahtevnejših zadev gospodarskega kriminala, bo šel zdaj v splošno razpravo, vlada naj bi predlog novele zakona poslala v državni zbor še pred poletnimi počitnicami, predlagane spremembe pa naj bi začele veljati z letom 2010, je napovedal Zalar. Posebna skupina sodnikov se bo ukvarjala s kaznivimi dejanji lažnega stečaja, zlorabe položaja ali zaupanja, nedovoljenega dajanja oz. sprejemanja daril, pranja denarja ter hujše oblike davčnih utaj in zatajitev, je razložil **Boštjan Škrlec**, državni sekretar na ministrstvu za pravosodje.

KRIMINAL

VALBURGA

Kuhinja bo nova

V noči na torek so neznani storilci iz stanovanjske hiše v Valburgi odnesli gospodinjske aparate. Lastnika so oškodovali za okoli štiri tisoč evrov.

JESENICE

Kje bodo sedaj klali?

V minulih dneh je neznani storilec vlomil v poslovne prostore na Jesenicah in si prilastil opremo za zakol živali v vrednosti približno deset tisoč evrov.

KAMNIK

Kolesaril bo

V Kamniku je nekdo iz kletnih prostorov stanovanjskega bloka odtujil gorsko modro-belo kolo Scott na 24 prestav. Lastnik je gmotno škodo ocenil na okoli tristo evrov.

KOMENDA

Zrezati morajo pločevino

V noči na ponedeljek so neznani storilci vlomili v podjetje v okolici Komende in ukradli napravo za rezanje kovine. Podjetje so oškodovali za okoli štiri tisoč evrov.

ŠMARCA

Tatovi v cerkvi

Kamniške policiste so pred dnevi obvestili, da je nekdo razbil okno na cerkvi svetega Mavricija v Šmarci in vstopil vanjo. V cerkvi je razbil še vrata zakristije, kjer pa ni ničesar vzel. **S. Š.**

Ropal zaradi dolgov za drogo

Triindvajsetletni odvisnik Robert Ambrožič iz Radovljice se je zaradi nakopičenih dolgov za drogo odločil oropati bencinska servisa v domačem kraju. Prvič je odnesel 640 evrov, drugič je zbežal praznih rok.

SIMON ŠUBIC

Kranj - Na kranjskem okrožnem sodišču so v torek po poldruhi uri obravnave obsodili **Roberta Ambrožiča** iz Radovljice. Sodni senat pod vodstvom sodnice **Andreje Ravnika** mu je zaradi ropa in poskusa ropa naložil leto in sedem mesecev zapor. 5. decembra lani je namreč zamaskiran in z lovskim nožem v roki vkorakal v prodajalno Petrolovega bencinskega servisa na Gorenjski cesti v Radovljici in z grožnjo prodajalca **Simona Kodriča** prisilil, da mu je izročil 640 evrov dnevnega izkupička. 8. aprila je poskušal oropati še Petrolov servis ob glavni cesti v Radovljici, vendar se prodajalec **Franc Baloh** ni uklonil njegovim zahtevam, čeprav jih je podkrepil s sekuro in z njo proti njemu tudi zamahnil. Po odločitvi sodišča bo moral Petrolu vrniti tudi ukradeni denar.

"To sem storil, ker sem bil dolžan denar za drogo. Na vsak način sem ga moral vrniti oziroma vsaj dokazati, da ga poskušam vrniti," je v zagovor povedal komaj 23-letni Radovljčan, ki je po lastni izjavi z drogo zasvojen že zadnjih pet, šest let. Zaradi preprodaje mamil zoper njega na okrožnem sodišču poteka še en kazenski postopek.

"Obdolženi je dejanji odkrito priznal in je tudi podrobno opisal, kako ju je izvršil, njegovo priznanje pa je podprto tudi z drugimi nespornimi dokazi. Vprašanje je, kakšno kazen mu določiti, saj gre za sorazmerno mladega človeka," je dejala okrožna državna tožilka **Irena Kuzma** in opozorila, da je mladenič pri ropih uporabil nevarni orožji, njegova agresivnost pa se je tudi stopnjevala. Po njenem bi bila za izvedeni rop pravična kazen leto in pol zapor, za spodletel rop pa pol leta manj.

Robert Ambrožič bo moral na pravnomočnost sodbe počakati v priporu.

Zagovornica **Ladi Voršič** je opozorila, da je obdolženec s priznanjem pripomogel k razjasnitvi primera, sodišču pa predlagala, da pri odmeri kazni kot olajševalno okoliščino upošteva tudi neurejene družinske razmere, mladost, težke socialne razmere,

nekaznovanost, pripravljenost na zdravljenje odvisnosti in vzrok storitve kaznivih dejanj, kar je sodišče pri določitvi kazni tudi upoštevalo. Prisluhnilo pa je tudi tožilki in zaradi ponovitvene nevarnosti Ambrožiču podaljšalo pripor.

KRIMINAL

KAMNIK

Tat potreboval navigacijo

Policisti v Kamniku so obravnavali dva vloma v osebni vozili. Na Ulici Matije Blejca je nekdo razbil steklo na avtomobilu, iz katerega je odnesel navigacijsko napravo Garmin NUVI 225. Na Ljubljanski cesti je iz odklenjenega avtomobila izginil nahrbtnik s športno opremo in daljinec garažnih vrat.

DAVČA

Ukradli prikolico

V Davči je nekdo ukradel prikolico Pongratz LPA180U z registrsko oznako KR J4-765 in lastnika oškodoval za okoli 2.500 evrov. **S. Š.**

VIDIM NE UGIBAM
Jasnovidka Dragi
090 142 590

Rop presenetil policiste

Boštjan Razingar in Amir Bešič naj bi načrtovala rop poštnega vozila in ne "samo" poštarja, je na sodišču povedal kriminalist Primož Donoša.

SIMON ŠUBIC

Kranj - V nadaljevanju sojenja na kranjskem okrožnem sodišču zoper domnevna jeseniška roparja **Boštjana Razingarja** in **Amirja Bešiča** sta v ponedeljek pričala policist **Anton Kert**, ki je sodeloval v hišni preiskavi pri Razingarjevih 30. aprila lani, ko je pismonoša na Jesenicah v oboroženem ropu ostal brez 8600 evrov, in kriminalist **Primož Donoša**, koordinator policijske preiskave.

Na številna vprašanja zagovornikov **Petra Žnidaršiča** in **Milana Krstiča** je prvi odgovarjal policist Kert, ki je pojasnil, da so v Razingarjevem stanovanju preiskali vse prostore razen ene sobe, katerih vrata so bila zaklenjena oziroma pokvarjena, kot je policistom zatrnila Razingarjeva žena. Kert je posumil, da utegne osumljeni pobegniti skozi okno, zato je odšel ven, kjer je zaslišal ropot, nato pa pod oknom ugledal poštarstvo torbo. Boštjana Razingarja so prijeli še v sobi, po kateri je bilo raztresenih tudi 1700 evrov. V nadaljevanju hišne preiskave so policisti v drugem delu hiše, v sobi Razingarjevega polbrata, odkrili

Amir Bešič (v karisti srajci) in Boštjan Razingar (zadaj v črni majici) naj bi načrtovala rop poštnega vozila. / Foto: Gorazd Kavčič

še Amirja Bešiča in tudi žensko torbico, v kateri je bilo sedem tisoč evrov.

Koordinator policijske preiskave Primož Donoša je pojasnil, da so kriminalisti Boštjana Razingarja najprej povezali z ropom v blejskem hotelu Savica, ko je bilo avgusta lani ukradeno skoraj 154 tisoč evrov. Med izvajanjem posebnih ukrepov so ugotovili, da bo naslednji cilj Razingarja in Bešiča najverjetneje poštno vozilo, in sicer na dan razvoza denarja za pokojnine. Prav zato so ju imeli na očeh že v noči na 30. december, tajno opazovanje pa so končali ob 6.35 zju-

traj, ko so denar že varno razvozili po poštah. Da bo sta kmalu zatem oropala poštarja, niso pričakovali. Tega jutra so se tako odločili za izvedbo hišne preiskave pri Razingarju, za katero so sodno odredbo pridobili že 15. decembra. Na vprašanje odvetnika Žnidaršiča, ali je običajno, da policija na realizacijo hišne preiskave čaka tako dolgo, je Donoša odgovoril, da tako večkrat ravnajo. "Hišno preiskavo smo nameravali izvesti, ko bi prišlo do novega kaznivega dejanja, da bi na ta način zavarovali ukradeni denar," je povedal kriminalist.

TLAKOVCI PODLESNIK
www.tlakovec.si info@tlakovec.si 02/450 38 60
STILO PRESTIGE

G G +

AKTUALNO
POGOVOR
NA ROBU
SLOVENCİ PO SVETU
RAZGLLED

Tema:

Kako ublažiti posledice gospodarske krize - pogovor z dr. Jožetom Mencingerjem

Na sliki: delavci kamniškega KIK-a med nedavno stavko | Foto: Gorazd Kavčič

Evropske volitve

Ta teden so v vseh državah Evropske unije volitve v evropski parlament.

Bolezni

S problematiko rakavih bolezni se ukvarja tudi računsko sodišče.

Slovenci po svetu

Že tretja generacija Slovencev v Argentini ohranja slovenščino.

Evropske volitve

Mnenja

Jana Mlakar, direktorica Loškega muzeja iz Škofje Loke: "Menim, da so evropske volitve za nas pomembne, saj smo vendarle del te Evrope. S svojimi poslanci bi morali tvorno kreirati življenje celotne Evropske unije (v skladu z našimi možnostmi in pričakovanji); vprašanje pa je, koliko smo pri tem uspešni. Zato je izbira naših predstavnikov, ki naj bi po svojih najboljših močeh zagovarjali naše interese v uniji, še kako pomembna." | Foto: Gorazd Kavčič

Janez Bohorič, predsednik uprave družbe Sava iz Kranja: "S polnopravnim članstvom v EU imamo državljani Slovenije tudi pravico in dolžnost voliti naše predstavnike v evropski parlament. Naši predstavniki s svojim delovanjem v evropskem parlamentu in v drugih organih EU to soustvarjanje prihodnosti Evrope v imenu vseh državljanov Slovenije tudi praktično izvajajo, zato je pomembno, da za to odgovorno nalogo izvolimo najboljše." | Foto: Tina Dokl

Božo Pogačar, direktor Centra za socialno delo Jesenice: "Ob obsežnem strokovnem delu za spremljanje politike nimam ne časa ne energije. Volitev se sicer udeležujem, tudi nedeljskih se bom. Imam pa vtis, da se evropskih volitev udeležuje manj ljudi kot lokalnih ali parlamentarnih, ker se jim zdi evropska politika malce oddaljena, čeprav so za našo državo najbrž precejšnjega pomena." | Foto: Urša Peternel

Evropa sedmič, Slovenija drugič na volitve

Ta teden so v vseh državah Evropske unije volitve v evropski parlament. Evropejci volijo sedmič po vrsti, Slovenci gredo na evropske volitve drugič.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Britanci in Nizozemci so volili že v četrtek, Irci in Čehi danes, sledijo jim Italijani, Latviji in še nekateri drugi v soboto, večina evropskih državljanov, med njimi tudi Slovenci, pa bo volila v nedeljo. Letošnje volitve so najboljše doslej. Petsto milijonov Evropejcev iz 27 držav bo izvolilo 736 poslancev, ki nas bodo zastopali v Evropskem parlamentu naslednjih pet let. Slovenija je v Evropski uniji od leta 2004, takrat so bile pri nas tudi prve evropske volitve, ki pa se jih je udeležilo zgolj 29 odstotkov državljanov. Volilna udeležba sicer upada v vseh državah unije, v Sloveniji pa je bila med najnižjimi. Zavedajoč se tega problema so že več mesecev pred letošnjimi volitvami v evropski parlament in pred politično volilno kampanjo začeli s celovito državljansko kampanjo, v kateri so volivke in volivce ozaveščali o pomembnosti volitev in vplivu evropskih institucij na naše življenje. Sporočali so nam, da ima Evropski parlament odločilno vlogo pri odločanju, kako bo porabljen letni proračun EU v višini okoli 133 milijard evrov, da okrepi EU ščitijo prihranke varčevalcev, da zaradi ukrepov EU vozimo varnejša in bolj "zeleno" vozila, da je program ERASMUS, ki ga je odobril Evropski parlament, približno 1,2 milijona študentom dal priložnost za študij v drugi državi EU, da je Evropska unija največji dobavitelj humanitarne pomoči na svetu in še marsikaj drugega. Ko smo v zadnjih tednih pred volitvami povpraševali ljudi, kako pomembne se jim zdijo evropske volitve in kakšne koristi vidijo v tem, da smo že pet let člani velike evropske družine, smo dobivali različne odgovore, od tega, da je ljudem Bruselj odmaknjeno birokratsko središče, kjer se odloča brez vpliva majhnih držav, do prepričanja, da država prek svoje vlade in peščice poslancev lahko uveljavlja svoje interese. O slednjem so nas v mesec dni trajajoči politični volilni kampanji prepričali tudi slovenski kandidati za poslance v evropskem parlamentu. O tem je prepričan tudi prvak opozicije Ja-

Ta teden so prvi volili Britanci, Slovenci pa nad predčasnih volitvah že v torek. | Foto: Gorazd Kavčič

nez Janša: "Evropski parlament je v zadnjem obdobju postal zakonodajalec, kjer se večina najpomembnejših odločitev sprejema s soglasjem. Biti v odborih in komisijah, ki pripravljajo te odločitve, je za vsako državo zelo pomembno. Slovenija ima le sedem poslancev, vendar se da prek političnih skupin zagotoviti vpliv na ključne odločitve. Mnoge od teh, sprejete v evropskem parlamentu, pa državljane zadevajo v povsem vsakdanjem življenju." **Mojca Drčar Murko,** dosedanja poslanka evropskega parlamenta, ki za novi mandat ne kandidira več, pa je v svojem pozivu volivkam in volivcem zapisala, da bodo z volitvami ustanovam Evropske unije dali demokratično pooblastilo za postopno, smotno povezovanje nacionalnih interesov v okviru Evrope. In dodaja: "Ozračje, v katerem poteka volilna bitka, zaradi poglobljanja svetovne gospodarske krize, ni navdušujoče. Nalezljivi optimizem, ki je pred petimi leti spremljal razširitev EU na območja srednje in vzhodne Evrope, je pozabljen. V prvotnih državah članicah tožijo o utrujenosti in si domišljajo, da bi jim bilo bolje v domnevno varnejšem zatišju zahodnoevropskega trga. V na novo pridruženih članicah ne skrivajo razočaranja, da se velika

pričakovanja niso uresničila in težave radi pripišejo "Bruslju". V obeh delih Evrope je v zraku vprašanje o smislu nadaljevanja združevanja celine. Kot dosedanja evropska poslanka iz Slovenije se zavedam, da bi EU za dolgo časa obtičala v dvomih, če bi bilo premajhno zanimanje evropskih državljanov za volitve mogoče razložiti kot odmik od "evropskih idej" in kot namig za iskanje rešitev v okviru posameznih držav. Vrnitev domov je nemara kratkoročno privlačno geslo, a za tako majhno državo, kakršna je Slovenija, je v danih mednarodnih razmerah zelo tvegano, morda celo usodno." Pravi, da so tudi začetek evropske ideje spremljali pomisleki. "Poslanica Evropejcem", ki so jo 7. maja 1948 pripravili udeleženci evropskega kongresa v Haagu pod predsedstvom Winstona Churchilla, je omenjala dileme, ki so močno podobne današnjim, a jih je nadgradila s prepričljivim in daljnovidnim geslom: "Nobena od naših držav ne more resno upati, da bi lahko sama ubranila svojo neodvisnost". In kako o volitvah razmišljajo politično nevpleteni ljudje. Predsednik uprave družbe Sava **Janez Bohorič** pravi: "Slovenija je z vstopom v EU postala enakopravna članica velike evropske skup-

nosti, kar je tudi za državljane Slovenije in za vse naše gospodarstvo še kako pomembno. Prepoznavnost Slovenije kot članice EU se krepi in lahko še naprej pomembno prispeva k uresničevanju slovenskih interesov in h krepitvi gospodarskega sodelovanja tako znotraj EU kot z državami v svetu. Največja pridobitev za vse Slovence pa so štiri svobode znotraj Evrope. To so svoboda pretoka blaga in storitev, denarja, znanja in ljudi brez mejnih in carinskih ovir. V okviru Evrope se bo Slovenija lahko še uspešneje razvijala in zagotavljala blagostanje svojim državljanom v skladu z evropskimi vrednotami in zakoni, ki jih skupaj z drugimi evropskimi narodi soustvarja. Slovenija se je z vstopom v EU odrekla delu svoje samostojnosti, s tem pa pridobila pravico soustvarjati skupno prihodnost Evrope. S polnopravnim članstvom v EU pa imamo državljani Slovenije tudi pravico in dolžnost voliti naše predstavnike v evropski parlament. Naši predstavniki s svojim delovanjem v evropskem parlamentu in v drugih organih EU to soustvarjanje prihodnosti Evrope v imenu vseh državljanov Slovenije tudi praktično izvajajo, zato je pomembno, da za to odgovorno nalogo izvolimo najboljše.

Aktualno

Tomaž Vesel, prvi namestnik predsednika Računskega sodišča Republike Slovenije: "Problematika rakavih obolenj je sicer obravnavana v različnih predpisih, vendar pa Slovenija še nima celostnega načrta aktivnosti in ukrepov na tem področju. Državni program obvladovanja rakavih bolezni, ki je v pripravi, bi lahko olajšal načrtovanje, koordiniranje, izvajanje in spremljanje vseh aktivnosti, vendar bo za njegovo uresničitev potrebno zagotoviti tudi ustrezne pogoje."

Dr. Miroslav Kranjc, vrhovni državni revizor: Pri nas imamo državni program zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb materničnega vratu ZORA, ki je tudi edini v celoti vzpostavljen in delujoč organiziran državni program presejanja raka v Sloveniji. Obstajata tudi državni program zgodnjega odkrivanja raka debelega črevesa in danke SVIT ter državni program zgodnjega odkrivanja raka na dojki DORA. Programa sta vsebinsko dobro zastavljena, a imata veliko "tehničnih" težav."

Mojca Činč, generalna direktorica Direktorata za javno zdravje pri ministrstvu za zdravje: "Zadnjega pol leta je postalo obvladovanje raka prioriteta na ministrstvu. Pripravljen je osnutek državnega programa, ki ga bodo strokovnjaki še zadnjič kritično pogledali, zatem ga bomo poslali v vladno proceduro. Glede presejalnih programov ZORA, SVIT in DORA lahko povem, da vsi trije v tem trenutku delujejo in da je šlo pri vseh za velik organizacijski in vsebinski zalogaj." | FOTO: TINA DOKL

Breme raka v Sloveniji

Računsko sodišče je predstavilo revizijsko poročilo o tem, kako se Slovenija sooča s problematiko rakavih bolezni. Rakave bolezni so drugi najpogostejši razlog za hospitalizacijo in predčasno upokojevanje.

SUZANA P. KOVAČIČ

"63.561 ljudi je leta 2005 imelo raka in samo v tem letu jih je za to boleznijo zbolelo 10.720. Zaradi raka je istega leta umrlo 5119 ljudi, kar je predstavljalo 27,2 odstotka vseh smrti," je povedal **Tomaž Vesel**, prvi namestnik Računskega sodišča Republike Slovenije. Mogoče se sliši nenavadno, da se s tem ukvarja Računsko sodišče, a ravno ta institucija je pred kratkim predstavila revizijsko poročilo pod naslovom Kako se Slovenija sooča s problematiko rakavih bolezni. Revizijo so izvedli od januarja 2000 do februarja 2009, pod drobnogled pa so vzeli ministrstvo za zdravje, ki naj bi bilo osrednji nosilec preventivnih programov preprečevanja in obvladovanja rakavih obolenj. "Brez osrednje povezovalne in koordinativne vloge ministrstva za zdravje obstoječa mreža akterjev, kot so inštitut za varovanje zdravja, območni zavodi za zdravstveno varstvo, onkološki inštitut, različni izvajalci zdravstvene dejavnosti in nevladne organizacije ne morejo učinkovito izvajati načrtovanih aktivnosti. Ugotovili smo, da stanje ni v celoti zadovoljivo, pa tudi cilji izvajanja aktivnosti preventive rakavih bolezni na nivoju države so pomanjkljivo opredeljeni. Stanje na področju financiranja primarne preventive rakavih bolezni je nepregledno: breme raka v Sloveniji ni samo osebno breme, ampak ima tudi javno-finančne posledice," je povedal **Tomaž Vesel** in dodal, da mora ministrstvo za zdravje v devetdesetih dneh pripraviti odzivno poročilo.

Stroški zdravljenja rakavih bolezni v obdobju 2000-2007 so na onkološkem inštitutu znašali 286,6 milijona evrov. Za financiranje primarne preventive v letih 2000-2007 je ministrstvo za zdravje namenilo 20,5 milijona evrov za vse kronične nenalezljive bolezni in raka skupaj. Še vedno pa so podatki glede na različne izvajalce pomanjkljivi.

Najpogostejši je kožni rak

Po napovedih naj bi v Sloveniji do 74. leta starosti za raka zbolel vsak tretji moški in vsaka četrta ženska, rojena leta 2005. Najpogostejše vrste raka pri nas so kožni rak, razen melanoma (15,9 odstotka), rak debelega črevesa in danke (12,1 odstotka), rak na

Center za bolezni dojke v kranjski bolnišnici ni vključen v državni program DORA. Leta 2006 so v centru diagnosticirali 50 primerov raka na dojki. Na sliki Urška Gregorčič, dipl. ing. radiologije. V centru si želijo digitalni aparat, ki bi bil bolj natančen kot sedanji analogni.

pljučih (11,4 odstotka), rak na dojkah (10,8 odstotka), sledijo rak na prostati (8,5 odstotka), rak na želodcu, rak v glavi in vratu, rak na materničnem vratu, ... "Ministrstvo deluje predvsem na področjih omejevanja kajenja in porabe alkohola ter spodbujanja zdrave prehrane in telesne dejavnosti. Več pozornosti bi moralo nameniti tudi izvajanju preventivnih aktivnosti na področju kožnega raka in raka na prostati," je izpostavil Vesel.

Program ZORA je uspešen

Zdravljenje večine rakavih obolenj je uspešnejše, če se jih odkrije v začetni fazi. "Aktivnosti so usmerjene na izvajanje priporočenih presejalnih programov, katerih učinki pomembno vplivajo na zmanjšanje obolevnosti in zmanjšanje umrljivosti. "Presejanje pomeni iskanje predstopenj ali začetne bolezni med na videz zdravimi ljudmi s preprostimi preiskavami, ki izločijo tiste, ki imajo morda predinvazijsko ali zgodnjo invazijsko obliko raka, zaradi česar so pri njih potrebne nadaljnje diagnostične preiskave," je pojasnila **Maja Primic Žakelj**, dr. med., z Onkološkega inštituta Ljubljana.

Presejalni program ZORA, ki ga izvajajo v onkološkem inštitutu, po petih letih delovanja že kaže pomembne javno zdravstvene rezultate. Prvi je visoka pregledanost žensk, torej odstotni delež žensk v starosti od 20. do 64. let, ki so v treh letih, kolikor je priporočen interval med presejalnimi pregledi, opravile vsaj en pregled brisa materničnega vratu. "Če preračunamo

pregledanost na pet let je pri nas ta stopnja 82,1-odstotna. V Veliki Britaniji je bila v istem obdobju 78,6-odstotna, na Finskem pa že dolga leta ne presega 70 odstotkov. Drugi pomemben rezultat je manjše število novih primerov raka na materničnem vratu, incidenca raka na materničnem vratu se je v petih letih delovanja presejalnega programa zmanjšala za dobro četrtino," je povedala Žakljeva.

Program SVIT. Gre prepočasi?

Rak na debelem črevesu in danke je druga najpogostejša vrsta raka v Sloveniji. Poleg visoke incidence je ena največjih težav pri zdravljenju te vrste raka pozno odkrivanje - kar 85 odstotkov tega raka je odkritega v napredovani fazi. Nosilec državnega programa zgodnjega odkrivanja raka na debelem črevesu in danke programa SVIT je Zdravstveni dom Ljubljana - enota preventive CINDI Slovenija. V preteklem letu so načrtovali, da bodo v projekt vključili 260 tisoč vabljenih oseb, a so jih do oktobra 2008 povabili le nekaj čez devet tisoč. "Žal je bil v letu 2008 izveden samo pilotni del Programa SVIT, v katerega so bili vključeni prebivalci Ljubljane, Kranja in Celja v starosti od 64. do 68. let, ki so imeli urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Naslovnikom je bilo vročenih 9090 vabil, odzvalo se je 42,1 odstotka vabljenih. Žal je poleti 2008 prišlo do resnih organizacijskih zapletov, ki so povzročili težave na področju delovanja informacijskega sistema, ki

podpira Program SVIT. To je bil tudi razlog, da se je izvajanje programa na državni ravni začelo šele sredi aprila 2009. Letos prioriteto vabimo tiste, ki so rojeni leta 1920, poleg teh pa osebe, rojene na neparne letnice. Do konca maja smo že poslali 18.767 vabil v program," je povedala **Marjeta Keršič - Svetel**, predstavnik za stike z javnostmi Programa SVIT.

Zgodnje odkrivanje raka na dojkah

"Presejalni program za raka na dojkah DORA zahteva poleg ustreznega informacijskega sistema tudi visoko kakovostno opremo (mamografe) in primerno usposobljeno osebje (radiologe in radiološke inženirje). Večina mamografskih aparatov v Sloveniji za presejanje ni primerna, žal pa tudi nimamo dovolj usposobljenega osebja za delo v presejanju. Na Onkološkem inštitutu Ljubljana vzpostavljamo prvi presejalno-diagnostični center, ki deluje od aprila 2008, a ta zaradi neurejenega načina plačevanja storitev izvajalcem v prvem letu ni deloval v polnem obsegu," je povedala Žakljeva.

V letu dni se je v okviru programa DORA presejalnega pregleda, na katerega vabijo ženske med 50. in 69. letom starosti, udeležilo 63 odstotkov vseh naročenih žensk.

"V odzivnem poročilu ministrstva za zdravje pričakujemo (najmanj) dvoje: rešitev Programov SVIT in DORA ter učinkovit državni program obvladovanja rakavih bolezni s terminkim in finančnim planom," je zaključil **Tomaž Vesel** iz računskega sodišča.

Pogovor

Najbrž dosti drugega kot blaženje socialnih posledic vladi ne preostaja

Prof. dr.
Jože
Mencinger

Kako ublažiti posledice svetovne gospodarske krize, je danes zagotovo najaktualnejše strokovno in politično vprašanje.

ŠTEFAN ŽARGI

Znani ste po oznaki "casino kapitalizem", s katero razlagate krizo kapitalizma, ki je pripeljala do finančne in nato tudi do svetovne gospodarske krize. Pojasnite nam, na katere pojave in deviacije pri tem mislite?

"Lahko bi rekli, da ima "casino kapitalizem" pet sestavin. Prva je nadomeščanje lastnikov družb z lastniki premoženja; tem ni mar usoda družb in zaposlenih v njih, zanima jih le, koliko bodo iztržili za del ali vse premoženje družb, ki so ga največkrat že pridobili z namenom, da bi ga z dobičkom prodali. Druga sestavina je kapitalski trg, na katerem naj bi se zbirali prihranki za investicije, določala prava vrednost družb in izvajala kontrola upravljanja, dejansko pa je postal nekakšna velika igralnica, v kateri se lastniki premoženja igrajo "monopoli". Tretja sestavina je "finančno poglobljanje"; gre za ustvarjanje novih finančnih produktov in virtualnega bogastva z zadolževanjem. Četrta sestavina so križna in verižna lastništva, ki zamegljujejo lastniške povezave. Kot pete sestavine ne gre spregledati tudi vse večje privatizacije dejavnosti, ki po svoji naravi ne sodijo na trg, kot so zdravstvo, šolstvo in socialna varnost.

Dodajmo še globalizacijo, ki je v veliki meri globalizacija ameriškega tipa "share holder value" kapitalizma. Globalizacija namreč omogoča, da so lastniki na enem koncu sveta, njihovo premoženje pa na povsem drugem. Tudi zato delavci postajajo brezimna "delovna sila", nekakšen reprodukcijski material, ki naj bi bil kar se da poceni in fleksibilen - pripravljena delati za vse manj in zmeraj znova iskati novo delo. Z njo se proizvodnja seli od tam, kjer je "delovna sila" draga, tja, kjer je poceni in kjer ne poznajo socialnih pravic. Globalizacija je, ne nazadnje, omogočila okužbo svetovnega gospodarstva z ničvrednimi ameriški papirji."

Krizo je sprožil po zlomu ameriškega nepremičniškega trga pok balona virtualnega premoženja, ki pa je bilo z ničvrednimi vrednostnimi papirji razširjeno praktično po vsem svetu.

Foto: Gorazd Kavčič

Menite, da je že mogoče realno oceniti obseg tega?

"Zlom ameriškega nepremičniškega trga je bil samo povod; kriza bi se lahko začela tudi na kakšnem drugem trgu, ki je slonel na zadolževanju, finančnih produktih in ustvarjanju virtualnega bogastva. Dogajanja, ki so ustvarila "casino" kapitalizem in pripeljala v krizo, pa so se začela pred štirimi desetletji. Ocene, kolikšno je virtualno premoženje, se močno razlikujejo; po nekaj ocenah je bilo finančno premoženje na svetu pred štirimi desetletji približno tolikšno kot svetovni nominalni družbeni produkt, pred krizo pa je bilo petkrat večje od družbenega produkta."

Ocenili ste, da so ZDA najbolj zadolžena država, ki preko svojega dolarja, ki je še vedno svetovna valuta, prenašajo svoje dolge po svetu. V kolikšni meri lahko svetovne borze to nevtralizirajo s tečajni valut?

"Sam tega seveda nisem ocenil; ocene sem prebral; številke pa so malone nepredstavljive. Skupna zadolženost Američanov - prebivalstva, podjetij, bank in države naj bi znašala kar 3,8-krat več od letnega produkta ZDA. Dolgove prenašajo v svet prek primanjkljaja na te-

Evropi malo učinka, vse več je tudi več ali manj prikritih protekcionističnih ukrepov.

Da bi odpravile krizo, centralne banke ustvarjajo ogromne količine primarnega denarja; ta naj bi se v razdobju krize povečal kar za 70 odstotkov, kar bi v "normalnih" časih za približno toliko povečalo količino denarja in kreditov. Zaenkrat so države s tem denarjem in z državnimi garancijami za depozite stabilizirale bančne sisteme, oziroma njihovo pasivno stran. Vendar banke kljub temu ne povečujejo kreditov, saj si ne zaupajo, prav tako pa ne verjamejo, da bodo podjetja, ki ne morejo prodati svojih produktov, ali prebivalstvo, ki izgublja delo in dohodke, sposobna vračati kredite. Posebej še, ker so oboji že zdaj prezadolženi.

Politika pospeševanja povpraševanja je v principu dobra, a hitro naleti na ovire, saj zahteva povečanje prihodkov države (davkov) ali večje proračunske primanjkljaje in novo zadolževanje. Bolj ali manj prikriti protekcionistični ukrepi pa so povsem normalna posledica krize; v krizi vsak poskuša reševati svojo kožo; nemškega politika gotovo bolj zanima brezposelnost v Nemčiji kot brezposelnost v Franciji, in obratno."

V ZDA že v jeseni napovedujejo vnovično rast. Kaj menite, da je osnova za to?

"Ali bo prišlo že jeseni do oživiljanja v ZDA, ne vem; gre bolj za ugibanja, ki so največkrat vezana na dogajanja na borzah."

Lizbonsko strategijo ste označili kot skupek leporečij, celo kot neumnost, Pakt stabilnosti in rasti kot njeno oživiljanje, pa kot povsem nerealen. V teh časih krize je sklicevanje na ta dva dokumenta vse redkejša, hkrati pa je o pravi protikrizni politiki EU težko govoriti.

"Lizbonska strategija je zbirka leporečja. Po njej naj bi v EU ustvarili družbo znanja, kar implicira, da bomo v EU ustvarjali znanje, za nas pa bodo delali "kitajci". Znanja pa je v Šanghaju najbrž mnogo več kot v Bruslju ali Lizboni. Strategija je polna nesmislov, ki s stvarnostjo nimajo veliko opraviti, njena

osnovna predpostavka je napačna; temelji izključno na ekonomiki ponudbe in povsem zanemarljivo povpraševanje.

Pakt stabilnosti, ki omejuje proračunski primanjkljaj na 3 odstotke BDP, je navidez deloval, ko je bila gospodarska rast visoka; takrat je bila omejitev irelevantna, saj visoka rast prinaša veliko prihodkov od davkov in malo potreb po subvencioniranju. Ko se je rast zaustavila, je postal moteč, a do krize so večje primanjkljaje v velikih gospodarstvih EU spregledali, kar pa v krizi ne gre več."

Kako ocenjujete dejavnost EU v obdobju krize?

"V samem začetku je bila EU predvsem zmedena; njeni politiki so ponavljali lizbonske mantre. Nato je EU začela ravnati na običajen način; na tiho je začela opuščati lastna pravila, to tiho opuščanje pravi, ki jih formalno ne razveljavlja, pa je pravzaprav pomemben temelj obstoja EU."

Ste evroskeptik?

"Ne. Sploh ne vem, zakaj veljam za evroskeptika, saj sem prepričan, da je EU najuspešnejši politični projekt po drugi svetovni vojni, in tudi, da Sloveniji ni preostalo nič drugega, kot vključiti se v EU. A zakaj bi vse v EU hvalili, in zakaj ne bi smel postavljati vprašanj. Problemi, ki jih EU ima, so povsem normalni za mnogo-nacionalno skupnost in zato podobni jugoslovanskim. Tudi rešuje ali "rešuje" jih na podobne načine, kot so jih v nekdanji Jugoslaviji, torej tudi z leporečjem.

O njeni ekonomski uspešnosti imam več dvomov, še več jih imam o naravnosti Evropske komisije. Čeprav je gotovo, da smo v Evropi imeli dolgo razdobje debelih krav, tega ne bi kar pripisoval EU. Počakajmo, da vidimo, kako bo EU preživela krizna leta suhih krav."

V Gospodarskih gibanjih ste zapisali, da je Slovenija po vstopu v EU in EMU skrenila s svoje razvojne poti (ohranila domače gospodarstvo, dosegala relativno visoko rast brez neravnovesij ob visoki stopnji socialne kohezije) na pot gospodarskega razsula (velik

"Prav pozabljanje socialno tržnega kapitalizma in sprejemanje ameriškega tipa kapitalizma je največja napaka, ki jo je napravila Evropa. Njena tekma v gospodarskem kanibalizmu s socialno mnogo bolj brezobzirnimi državami je bila namreč vnaprej izgubljena."

Pogovor

Foto: Gorazd Kavčič

Prof. dr. Jože Mencinger,

slovenski pravnik, ekonomist, politik, akademik in pedagog je zagotovo eden najglasnejših in najuglednejših predstavnikov ekonomske stroke pri nas. Rodil se je 5. marca 1941 na Jesenicah, leta 1964 diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, 1966 magistriral iz ekonomije v Beogradu in leta 1975 pridobil doktorat znanosti na Univerzi v Pensilvaniji v ZDA. Poučeval je na Univerzi v Zagrebu in na Univerzi v Mariboru, bil je gostujoči profesor na Univerzi v Pittsburgu in gostujoči znanstvenik na Mednarodnem centru za ekonomska raziskovanja v Torinu in Inštitutu za družbene vede na Dunaju. Od leta 1963 deluje na Ekonomskem inštitutu Pravne fakultete. Bil je minister za gospodarstvo in podpredsednik prve vlade Republike Slovenije v samostojni državi od maja 1990 do maja 1991. Od leta 1995 je član Evropske akademije znanosti in umetnosti.

primanjkljaj, kreditna zasvojenost gospodarstva in prebivalstva, ustvarjanje virtualnega bogastva). Lahko to oceno podkrepite z nekaterimi najpomembnejšimi podatki?

"Lahko. Do leta 2005 smo imeli zelo enakomerno 4-odstotno gospodarsko rast brez velikih neravnotežij na tekočem računu. Nato smo rast z državnimi investicijami okrepili na previsokih 7 odstotkov in ustvarili velika notranja in zunanja neravnotežja. Do leta 2005 smo imeli izravnani tekoči račun, v letu 2008 je bil primanjkljaj na tekočem računu 6 odstotkov BDP. Na začetku 2005 so bili depoziti v bankah enaki kreditom, na koncu 2008 je bilo kreditov 60 odstotkov več kot depozitov. Še sredi 2005 je bil neto dolg Slovenije v tujini, to je razlika med terjatvami in obveznostmi, enak o, na koncu 2008 pa je znašal 9,4 milijarde evrov ali 2000 evrov na prebivalca."

Popularno pregovorno reko desnice v svetu je, da le desno, konzervativno usmerjeni politiki znajo urediti gospodarstvo, znajo varčevati, medtem ko socialno-liberalni politiki le zapravljajo, eksperimentirajo in se zadolžujejo. Očitno pa to za mandat vlade Janeza Janše ne velja, saj se je Slovenija zelo zadolžila. Zapu-

čino Janševе vlade ste označili kot katastrofalno. Prosimo, utemeljite to oceno.

"Da to ne drži, je najbrž najbolj očitno v ZDA, kjer so pod Clintonovimi demokrati odpravili proračunske primanjkljaje, pod Bushovimi republikanci pa podrli vse primanjkljajske rekorde. Za vsa dogajanja pri nas tudi ne krivim Janševе vlade, tudi ona je nasedla splošni evforiji in naukom neoliberalizma. A če se baha z "zaslugami" za visoko gospodarsko rast in zmanjšanje brezposelnosti, bi morala dodati še "zasluge" za nastala katastrofalna neravnotežja."

Ob pojavu finančne krize smo se tolažili, da nas bo, zaradi manjše razvitosti finančnega sektorja, brez hujših posledic obšla, kar se ni potrdilo, saj smo spregledali vpliv naše zadolženosti in s tem odvisnosti od mednarodnih finančnih gibanj. Kako ocenjujete vzroke krize v Sloveniji?

"V Slovenijo kriza bolj kot prek finančnega sektorja prihaja prek realnega, torej prek zmanjšanja izvoznih naročil za podjetja, ki proizvajajo sestavne dele ali pa trajne potrošne dobrine. Od tod se širi na preostale dele gospodarstva, na trg dela in vse bolj postaja socialna in politična. Velika zadolženost seveda otežuje reševanje socialnih problemov."

Znani ste po svoji skepsi do prodaj podjetij tujcem. Trdite, da pozitivni učinki (novo znanje in tehnologija, vključevanje v svetovno gospodarstvo) ne odtehtajo vpliva na njih donosnost in da odlivi dobičkov vse preveč povečujejo razliko med BDP in BNP. Zlasti v primerih prodaje bank. Kako se to odraža po vašem mnenju v krizi?

"V navdušenju nad tujimi naložbami so ekonomisti in politiki povsem spregledali negativne stranske učinke. Tudi sam verjamem, da podjetje, ki ga kupi tuja multinacionalka, postane učinkovitejše, a od tega imajo koristi le njegovi novi lastniki. Za prodano podjetje pridobljen denar se porabi za povečanje uvoza in ne za povečanje proizvodnega bogastva, njegove vezi z drugimi deli domačega gospodarstva se lahko skrčijo, številne aktivnosti, na primer raziskave, izginejo. Seveda se v tujino odlivajo tudi dobički, kar ustvarja razliko med BDP, ki je produkt, proizveden na ozemlju države, in BNP, ki je produkt, ki ga dobijo prebivalci države. Ta razlika v nekaterih novih članicah EU presega 5 odstotkov BDP.

Pri bankah je to najbolj očitno, saj so dobički bank največji, prispevki tujcev k "tehnološkemu napredku" bank pa so bili najbrž novi "finančni produkti".

V Sloveniji je sedaj najaktualnejše vprašanje, s katerimi ukrepi se spopasti s krizo. Vlada, ki jo sicer označujete kot presenetljivo neučinkovito, pripravlja že tretji sveženj ukrepov, pri čemer so strokovne in politične dileme največje pri vprašanju, ali predvsem ob zelo omejenih možnostih dati prednost blaženju socialnih posledic, ali intervenirati le v pomoč gospodarstvu ne glede na socialne posledice. Zanima nas vaše mnenje.

"Najbrž dosti drugega kot blaženje socialnih posledic vladi ne preostaja; sama ne more povečati povpraševanja po rezervnih delih za avtomobile ali pralnih strojih. Preostaja torej le prerazdelitev bremena krize, saj je treba vedeti, da to, kar država nekomu da, drugemu vzame. Če more, se lahko sicer zadolži v tujini, in se tako pravilu na kratek rok izogne."

Kljub ukrepom za sanacijo finančnega sektorja kreditni krč ne popusti, odpira pa se celo vprašanje državnega (predvsem političnega) vmešavanja v poslovanje bank, kar vse otežuje rešitve. Kako vidite te odnose?

"Ko govorimo o kreditnem krču, pozabljamo na kreditno zasvojenost pred tem. Ne gre spregledati, da so pretekla tri leta krediti rasli trikrat hitreje kot gospodarski agregati, katerih rast naj bi omogočali. Zato pravim, da so sedanja prizadevanja za odpravo kreditnega krča še najbolj podobna metadonskemu zdravljenju zasvojenosti. Da bi bila stvar še slabša, se je v vse to vpletla politična demagogija. Sicer vem, da je demagogija normalna sestavina politike, vendar je presegla vse meje. Kaže, da njeni uporabniki sploh ne razumejo funkcioniranja gospodarstva ali pa Sloveniji namerno povzročajo škodo."

Kot minister v prvi vladi samostojne Slovenije ste bili zagovornik menedžerske privatizacije. Danes prav menedžerski odkupi in pojav tajkunov zapletajo naš položaj. Kako vi ocenjujete ta dogajanja?

"Ko sem bil podpredsednik, so bile razprave o privatizaciji še bolj ideološke kot tehnične narave. Sam sem verjel, da so v danih okoliščinah notranji lastniki, torej delavci in menedžerji tisti, ki imajo največji interes za preživetje podjetij, v katerih so zaposleni, najboljši lastniki, nasprotoval pa sem skladom in certifikatom, ki naj bi omogočili brezplačno razdelitev. Zato sem bil za decentralizirano, odplačno in postopno, ne pa za centralizirano, razdelitveno in takojšnjo.

Zakon iz 1992, leto in pol po mojem odstopu, je sicer sprejel načelo decentraliziranosti; po njem naj bi država določila pravila in le kontrolirala potek privatizacije, obenem pa je sprejel tudi razdelitveno oziroma certifikatsko privatizacijo. Takšna, kot je bila, je bila najbrž politično edino sprejemljiva. Zdaj me mnogi "desničarji" obtožujejo, da sem idejni oče slovenskega tajkunstva, ki pa je nastalo, kljub temu da je bil "moj" model zavržen, zaradi česar sem tudi takoj odstopil. Dejansko smo slovensko različico casino kapitalizma začeli ustvarjati prav s certifikati; z njimi smo dobili predvsem lastnike premoženja, kar je bilo pri razpršenosti neizogibno. Problem je, da smo s Pidi, ki so zbrali dve tretjini certifikatov, tudi na drugi stopnji dobili lastnike premoženja; tudi oni so skrbeli le za premoženje. Njihovi upravljavci so postali finančni "tajkuni". Tudi sedanjih "tajkunov" brez pomoči države oziroma Kada in Soda ne bi imeli.

Najbrž ne bi bilo prav tu ne omeniti Iskraemeca, kjer sem bil dolga leta predsednik NS. To sem bil, ker sem verjel v notranje lastništvo, v kar kljub žalostni zgodbi še verjamem. Ne mislim sicer, da vodstvo družbe in NS ni sta bila nič kriva, reševanje Iskraemeca sta preprečila njegova lastnika Kad in Sod, ki sta se postavila na stran bank in proti svoji družbi."

V javnosti so poznana vaša številna nesoglasja s tako imenovanimi "mladoekonomisti", ki da so v bistvu zagovorniki turbo kapitalizma ameriškega tipa. Menite, da je sedanji krizni čas dovolj velik opomin, da ne kaže vztrajati na tej poti?

"Sam pravim, da so se ob tej krizi razumnejši "mladoekonomisti" hitro postarali; nekateri so zdaj že "starejši" od mene."

Kako na osnovi ekonomskih analiz ocenjujete gospodarske možnosti za letošnje leto?

"Kaj se bo zgodilo, je težko reči, saj je gospodarska aktivnost pri nas praktično povsem določena z aktivnostjo v razvitem delu Evrope. Če bo krčenje tam večje kot petodstotno, bo pri nas še močnejše, če se bo tam zaustavilo, se bo z malo zamude zaustavilo tudi pri nas. A tudi v tem primeru se bo brezposelnost še povečevala, socialne stiske pa tudi. Te bodo večje kot pred dvema desetletjema, saj smo takrat z mnogimi polkmeti in generacijo, ki je poznala pomanjkanje po 2. svetovni vojni in omejitve v začetku osemdesetih, imeli socialno mnogo trdnejšo družbo, kot jo imamo zdaj."

"Za vsa dogajanja pri nas tudi ne krivim Janševе vlade, tudi ona je nasedla splošni evforiji in naukom neoliberalizma. A če se baha z "zaslugami" za visoko gospodarsko rast in zmanjšanje brezposelnosti, bi morala dodati še "zasluge" za nastala katastrofalna neravnotežja."

Na robu

Hiša brez oken in vrat

Zgodba iz enostarševske družine (1)

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Največ je bilo družin z enim otrokom, najmanj pa s tremi ali več otroki, še razkrivajo na statističnem uradu.

Ženske, ki so (ne)prostovoljno sprejele enostarševstvo, so mi pripovedovale, da so razlogi, ko do tega bolečega trenutka v življenju pride, (v glavnem) trije: alkohol, skoki čez plot in naveličanost. Katerikoli od njih te zadene, vsak boli. Pa ne le to: življenje ti postavi na glavo in zlepa ni nikoli več tako, kot je nekoč, pred tem, bilo.

Urška ima danes 47 let. Zadnjih devet let je ločena in živi na svojem. To pomeni, da so ji starši odstopili svojo hišo, sami pa so se preselili v manjše stanovanje, ki so ga kupili nekje na obali.

"Najstarejši sin je ravno praznoval polnoletnost, ko me, enkrat sredi noči, pokliče, in začne jokati v telefon. Zagrabila me je groza, pomislila sem na najhujše: da se je zgodila prometna nesreča, smrt, nekaj od tega. Ko se je umiril, mi je med hlipanjem povedal, da je, medtem ko je pred nekim blokom odložil prijateljico, povsem slučajno naletel na očeta, ki se je v avtomobilu poljubljaj z neznano žensko. Zdelo se mi je povsem nemogoče, da slišim prav, saj je bil mož službeno v Bosni, pa tudi sicer bi zanj dala roko v ogenj. A sin je trmoglavil in se ni dal pregovoriti. Ko je prišel domov, se me je oklenil okoli vratu in ob pogledu na njegovo žalost sva potem jokala oba. Zaspal je na moji rami enkrat proti jutru, še prej pa sem ga lepo prosila, naj dogodek zadrži zase, da vse skupaj raziščem in se prepri-

čam. Moreča resnica je bila tako podobna znanstveni fantastiki, da sem bila, nekje v sebi, prepričana, da se je fant zmotil in da bo nov dan prinesel sonce ter razgnal temne oblake," je pripovedovala Urška.

Mož se je prikazal šele pozno popoldan. Ko je vstopil skozi vrata, je najprej vzdignil, tako kot zmeraj, v naročje najmlajšega, ki je takrat imel komaj dobri dve leti. Potem je dvignil nekaj pokrovk, da bi našel kaj užitnega za pod zob in ko si je vse skupaj pogrel v mikrovalovki, se je usedel za mizo in začel pripovedovati o Bosni, pa o nemogočih carinikih in policistu, ki ga je ustavil nekje blizu Ilirske Bistrice. Vmes se je smejal, stresal šale in, na videz, užival, ko se je najmlajši igral z velikim tovnjakom, ki mu ga je prinesel za darilo.

"Obnašala sem se tako kot po navadi. Niti z najmanjšo besedo nisem izdala, da kaj sumim. Saj, če sem poštena, takrat tudi nisem. Starejši sin je bil na treningu, tako da je bilo še lažje. Vseeno pa sem, potem ko je šel mož Peter v kopalnico, da se stušira, odprla njegovo torbico in s tresočimi rokami potegnila na plan potni list. Ob pogledu na štampiljko, ki je kazala drugačen datum, kot ga je navedel Peter, so se mi zašibila kolena. Srce mi je začelo noro biti in pred očmi se mi je dobesečno temnilo. Vseeno sem bila še toliko prisebna, da sem vtaknila potni list nazaj v torbico in stekla v kuhinjo, v dobro znano zavetišče, kjer sem že v preteklosti preživljala marsikatero težavo. Ko sem pri-

šla k sebi, sem spet začela iskati izgovore. Rekla sem si, kaj pa, če so imeli cariniki v štampiljki napačen datum ... In ko sem se nekako sprijaznila s tem, za lase privlečenim dejstvom, se je moje dihanje umirilo in nisem imela več občutka, da me bo zdaj zdaj pobralo ..."

Urška je bila že od doma navajena, da je čustva skrivala v sebi. Njena mama je bila sicer zelo dobra ženska, žal pa ni prenesla, da so njeni najbližji kazali svojo šibkost. Če so se otroci jokali - po njenem mnenju - brez potrebe, jih je celo kaznovala.

"Dnevi, ki so sledili, so bili grozni. Po eni strani sem morala miriti sina, ker je bil iz ure v uro bolj sovražno razpoložen, po drugi strani pa sem se morala prepričati na lastne oči, ker nisem želela začeti prepira brez najmanjšega dokaza. Minil je teden, ki je bil zame najhujši v življenju. Shujšala sem za nekaj kilogramov, spet sem začela kaditi. Eno in drugo pa sem morala skrivati, ker nisem želela prenašati panike na otroke. Moža pa tako ali tako čez dan ni bilo nikoli doma. Nekega večera mi mimogrede omeni, da se mora naslednji dan spet vrniti v Bosno, da so nastopile težave v tamkajšnji tovarni, za katero pa je bil on zadolžen že od vsega začetka. Prikimala sem, kaj sem pa hotela. Ure do večera so se vlekle kot jara kača. Počakala sem, da sta najmlajša otroka zaspala, starejšega sina še ni bilo doma, potem sem se odpeljala na naslov, kjer je starejši sin očeta prvič zalotil v prepovedanem položaju ..."

(se nadaljuje)

V Sloveniji je 428 tisoč družin z otroki, od tega je več kot četrtina enostarševskih. Med njimi je 86 odstotkov mater z otroki, preostalo so očetje z otroki, kažejo zadnji podatki statističnega urada. Razlogov za enostarševstvo je več, največkrat je to razveza oziroma razpad zunajzakonske zveze. Predlani je bilo recimo 1.348 razvez zakonov, v katerih je živelo 2.062 vzdrževanih otrok.

To je moja igrača (2)

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Odrasli pogosto pozabljamo, da so spori med sorajenci nekaj normalnega in da bi bilo bolj prav, da jih učimo reševanja sporov, kot pa da jih rešujemo namesto njih. Kadar so otroci sami, se znajo hitreje dogovoriti kot takrat, kadar se v "igralne" spore vmešavamo odrasli. Premislimo - ali se preveč, ravno prav ali premalo vmešavamo v odnose, ki jih imajo otroci. Kadar zaslišimo krik, "to je moja igrača", ne tecimo takoj, ampak počakajmo, kaj bo sledilo temu kriku. Mlajši kot so otroci, bolj nas potrebujejo pri učenju reševanja sporov. Predvsem zato, ker nimajo še zadosti izkušenj, in zato, ker moramo vedno poskrbeti za njihovo varnost. V

primerih, ko je potrebno deliti igrače, poskusimo z različnimi predlogi in se čim bolj izogibajmo pridiganju, primerjanju ali moraliziranju. Kadar gre za delitev igrače med starejšimi otroki ali za pogoste prepire, kdo bo igral računalniško igrico, se nikaar ne postavljajmo na stran enega (pogosto mlajšega) otroka, ampak povejmo, da bomo igračo vzeli mi, če se ne bosta v doglednem času dogovorila, kako si bosta delila. Sicer pa je koristno otroke navajati na igre, kjer se igrače, žoge ali druge stvari delijo zaradi igre same. Žoge si že ne moreš podajati sam (razen, če jo brcaš v steno) in nogomet je bolj zanimiv, če žogo brca več otrok. Otroke vča-

sih skrbi, da jim bodo drugi otroci igrače uničili, kar se resnično tudi kdaj zgodi. Da to preprečimo, se z otroki pogovorimo o tem, kako delamo s stvarmi in zakaj smo pazljivi. Podobno velja tudi za igrače, ki ostanejo razmetane, ko odidejo gostje domov. Vsako igranje naj vključuje tudi pospravljanje igrače. Tako se bodo otroci naučili zaupanja in bodo naslednjič rajši delili svoje igrače. Poleg tega ni odveč, če so previdni tudi pri ravnanju s stvarmi, ki niso njihove. To se vidi na igriščih, ko nekateri starši brezskrbno gledajo, kako njihov otrok uničuje igrala. Ko nekdo drug pohodi otrokovo lopatko, pa nastane prava vojna.

SODNA KRONIKA TEDNA

PIŠE: SIMON ŠUBIC

V zapor, ker je mater priklenil k radiatorju

Na mariborskem okrožnem sodišču so na leto dni zapora obsodili 22-letnega Davida Rohdeta, ki je k radiatorju za tri dni priklenil svojo mamo. Tožilstvo je sicer zahtevalo 15 mesecev zapora, obramba pa je predlagala oprostilno sodbo, saj da se Rohdetu s tem, ko je k radiatorju priklenil mater in jo pri tem lažje poškodoval, ne more očitati kaznivega dejanja nasilja v družini, temveč le povzročitev lažje telesne poškodbe in odvzem prostosti. David Rohde je 28. novembra lani k radiatorju za tri dni priklenil svojo mamo, jo pretepal in prisilil k podpisu oporoke, s katero bi mu zapustila stanovanje. Mati Ksenija Pahernik je v preiskavi dogajanje podrobno opisala, na sodišču pa je pripovedovala povsem drugače, češ da ji sin ni storil ničesar žalega. Sodni senat njenemu pričanju na sodišču ni verjel, ker naj bi zgolj želela zaščititi sina.

Streljal zaradi boleznega ljubosumja

Na ljubljanskem okrožnem sodišču se je prejšnji teden nadaljevalo sojenje 51-letnemu Vehbiju Rahmaniju, ki je 6. novembra lani v Kamniku ustrelil 47-letnega Rasima Agovića. Vzrok za umor naj bi bilo bolešno ljubosumje, o katerem je na zadnji obravnavi spregovoril tudi psihiater Vanja F. Rejec, ki je pregledal obtoženega. Pri njem je poleg ljubosumja zasledil tudi znake preganjave blodnjavosti, kar da je eden najtežjih delov psihiatrije, ki se ga tudi težko zdravi. Kot je pojasnil psihiater, je Rahmani zaradi ljubosumja dvomil o očetovstvu svojega sina. In čeprav je DNK analiza pokazala, da je on pravi oče, se je ljubosumje nadaljevalo, kar po Rejčevem mnenju kaže na neko vrsto motnje. Po njegovem je bil Rahmani med streljanjem bistveno zmanjšano prišteven, vseeno pa se je zavedal, da je pištola lahko smrtno nevarna.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Minuli teden na cestah trije mrtvi

Tudi prejšnji teden so slovenske ceste zahtevale smrtne žrtve. Policija je tako obravnavala 169 prometnih nesreč, v katerih so tri osebe izgubile življenje, ranjenih pa je bilo 236 udeležencev nesreč. Samo med zadnjim koncem tedna se je zgodilo sedem prometnih nesreč, v katerih sta dve osebi izgubili življenje, poškodovano pa se je dvanajst ljudi. Najpogostejši vzrok za prometne nesreče je bila neprilagojena hitrost, so sporočili z Generalne policijske uprave. Slovenske ceste so do minule nedelje zahtevale 77 smrtnih žrtev, v enakem obdobju lani pa 85.

Slovinci po svetu

Z Lubnikom med argentinskimi Slovenci (30)

Ati, ati, je malček klical očeta

MARIJA VOLČJAK

Tišino nedeljske maše je zmotil malček: ati, ati ... Naveličal se je, želel je ven, na trato. Mladi očka mu je tiho prigovarjal, vendar mu ni uspelo, šla sta ven in se vrnila, nato sta spet odšla in tako nekako zdržala do konca. Ati ni želel zamuditi slovenske pesmi, ki jo je k maši na Pristavi prinesel pevski zbor Lubnik. Mojo pozornost je privabil malček, ki je komaj dobro shodil, in prav nič drugače kot pri naših otrocih je bila ati ena njegovih prvih besed. Doma torej govorijo slovensko. Mladi očka, ki je zelo lepo govoril slovensko, mi je kasneje povedal, da je tudi njegova žena slovenskega rodu in da želijo ohraniti slovenski jezik. Tako so ga naučili starši, ki spoštujejo svoje starše, begunce po drugi svetovni vojni. Že tretja generacija Slovencev v Argentini torej ohranja slovenščino

in vse kaže, da se bo to še nadaljevalo. Taras Kermauner je to pred leti označil kot slovenski čudež.

Prav pri ohranjanju slovenskega jezika in kulture je razlika med medvojnimi in povojnimi slovenskimi emigranti precejšnja. Med obema vojnoma so naši ljudje v Argentino odhajali zaradi revščine in fašističnega pritiska na Primorskem. Ker so prišli s trebuhom za kruhom, so se skušali kar najbolj vključiti v argentinsko družbo, učitelji so starše nagovarjali, da bodo otrokom omogočili lepšo prihodnost, če bodo dobro znali špansko. Čeprav je med obema vojnoma prišlo v Argentino približno 20 tisoč Slovencev, je danes medvojna slovenska skupnost, ki se zbira v društvu Triglav, veliko manjša od povojne slovenske skupnosti, čeprav je bilo povojnih emigrantov trikrat manj. Nabo, ki so ga politični begun-

ci prinesli s seboj, je bil povsem drugačen. Bežali so pred komunisti, ki so pobili njihove sorodnike, prijatelje, znanke ...

Trdno so bili odločeni, da ohranijo svojo resnico in vero, da jo prenesejo na naslednje rodove, pri tem so jim pomagali intelektualci in duhovniki, ki so prišli skupaj z obrtniki, kmeti itd. Sprva so verjeli, da se bodo kmalu vrnili domov, zato so nemudoma poskrbeli za šole, vero, kulturo, časopise in skrbno so ohranjali navade in domačo hrano. Njihova neomajna volja se je napajala v ideologiji in veri. Sčasoma so spoznali, da hitre vrnitve ne bo, vendar zaradi tega niso nič manj vneto skrbeli za slovensko skupnost, mnogi so zanjno žrtvovali veliko prostega časa. Ker niso živeli vsi na enem mestu, so v Buenos Airesu poleg Slovenske hiše zgradili še šest kulturnih domov, kamor še vedno prihajajo ob sobotah in nedeljah.

Tudi poročali so se med seboj, šele v zadnjem času mešani zakoni niso več nezazeleni. Pri ohranjanju slovenskega jezika, vere in kulture so tudi starokopitni, kar mladim včasih ni najbolj všeč. Toda, nikjer drugje med našimi izseljenci nismo v kulturnih domovih videli toliko mladine, ki neverjetno lepo govori slovensko. Brez angleške navlake, ki je pri nas tako v časih.

V pogovorih z našimi rojaki smo lahko kaj hitro ugotovili, kako veliko jim pomeni samostojna Slovenija. Ob osamosvojitvi so se tudi Slovenci v Argentini povezali kot nikoli prej in pozneje, enotnost torej ni bila prav nič manjša kot v domovini. Vsi po vrsti so korakali skozi središče Buenos Airesa in zahtevali, da Argentina prizna novo državo, kar je tudi storila. Po skoraj dveh desetletjih samostojne Slovenije je raz-

mislek vse bolj pragmatičen. Nekateri so se res vrnili v domovino, drugi odhajajo le na obiske in se vračajo. Številni pravijo, da so prestari, da bi se vrnili ali pa nimajo denarja, saj so argentinske pokojnine slabe. Slovensko državljanstvo je pridobilo približno 4 tisoč naših rojakov, razlogi so pogosto praktične narave. Sredi oktobra, med našim gostovanjem med argentinskimi rojaki, je arhitekt Jure Vombergar v slovenskem časopisu Svobodna Slovenija, ki v Buenos Airesu izhaja že 62 let, komentiral izide slovenskih volitev in samokritično zapisal: "Pri tem moram izraziti tudi razočaranje nad volilno udeležbo Slovencev v Argentini. Samo 38 odstotkov državljanov je volilo. Človek se vpraša, zakaj se mi v Argentini sploh potegujemo za državljanstvo. Ali zato, da lahko v ZDA potujemo brez vize? Ali da omogočimo sebi in svojih

otrokom možnost zaposlitve v EU, na primer v Španiji?" Kako dolgo se bo ohranil argentinski čudež? Najboljši obet so seveda mlade generacije. Na Pristavi je odlično zapel otroški pevski zbor, mladi režiser Dominik Oblak je v sliki in besedi predstavil pristavsko skupnost. Poudarek je bil na sliki, brez starokopitnih recitacij in gledaliških nastopov, s sodobno tehnologijo je ustvaril izpovednost, ki je segla do srca. Črno-beli posnetki beguncev, ki v neznani svet odhajajo brez vsega, da rešijo golo življenje ... Tako je pred šestdesetimi leti nastala pristavska skupnost. Prav nič drugačni niso posnetki današnjih beguncev v različnih koncih sveta. Dolga leta sama vasa zaprta slovenska skupnost se potemtakem le odpira, saj mladi čutijo, da to lahko storijo. Le kaj bo to pomenilo za ohranitev skupnosti?

Pristavski otroški pevski zbor

Ob domovih so danes športna igrišča.

Naši rojaki so ohranili domačo hrano, celo koline.

Slovinci v zamejstvu (145)

Švejek prihaja v Vogrče

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Koroška bo junija doživela nov pomemben gledališki dogodek. Po nedavni prvi uprizoritvi slovenske opere Gorenjski slavček na Koroškem v Pliberku, ki je dva dneva zapored napolnila dvorano kulturnega doma, se pomemben gledališki dogodek obeta v bližnjih Vogrčah/Rinkenberga. Člani domačega Katoliškega kulturnega društva bodo s pomočjo prebivalcev sosednjih vasi na prostem zaigrali komedijo Jaroslava Haška Švejek. Predstavo na dvorišču domačega župnišča režira Franci Končan, glavno vlogo Švejka pa igra Herman Enzi. Prva predstava bo v sredo, 10. junija, ob 21. uri, naslednje predstave pa bodo 12., 13., 19., 21., 26. in 27. junija, vedno ob 21. uri. Rezervni termini so 14., 22. in 28. juni-

ja. V Vogrčah, kamor z Gorenjskega najhitreje pridemo preko Jezerskega vrha skozi Železno Kaplo/Eisen Kappel, Globasnico/Globasnitz in Pliberk/Bleiburg, bodo veseli tudi obiskovalcev iz Slovenije. Vstopnice je mogoče rezervirati po telefonu 0043/463 51 62 43 (Krščanska kulturna zveza Celovec) ali 0043/0650/8896 297 (KKD Vogrče).

Gledališka dejavnost v Vogrčah v občini Pliberk je stara deset let in je nekaj posebnega. Ker v vasi ni bilo več za gledališke predstave primerne dvorane, so v kulturnem društvu tvegali in leta 1999 pripravili predstavo na prostem. To je bila dramatisacija prvega slovenskega romana Josipa Jurčiča Deseti brat. Uspeh je bil neverjeten. Z ig-

Lojze Kerbitz, predsednik slovenskega društva v Vogrčah in izvrsten ljubiteljski gledališki igralec. Na fotografiji je v vlogi zavednega gorenjskega kmeta v drami Plavž.

rami na prostem so nadaljevali. Zadnja, že peta predstava je bila leta 2007, ko so na prostem pred župniščem igrali dramo Plavž, ki jo je napisal jeseniški dramatik Franc Klinar (1896 - 1945). Kulturno društvo je leta 2007 praznovalo tudi 100-letnico delovanja. Na letošnjih uprizoritvah Švejka pričakujejo desetstose obiskovalca gledaliških uspešnic na prostem. Zanje imajo zasluge mnogi prebivalci Vogrč in sosednjih vasi. Največ jih imata nedvomno režiser Franci Končan z izjemnim čutom za ljudski oder in predsednik kulturnega društva Vogrče ter pravi gledališki fanatik Lojze Kerbitz, ki zna mobilizirati in za sodelovanje navdušiti velik del vaščanov. Obisk predstav

v Vogrčah in vse, kar se dogaja v povezavi z njimi, potrjuje, da je to res!

K še boljšim odnosom med Slovenijo in Avstrijo, v katerih želijo imeti pomembnejšo vlogo tudi Slovenci na Koroškem, naj bi prispevalo tudi današnje srečanje predsednikov Republike Avstrije in Slovenije dr. Danila Türka in dr. Heinza Fischerja. Predsednika sosednjih držav sta najprej položila venca na krajih nekdanjih podružnic koncentracijskega taborišča Mauthausen na slovenski in avstrijski strani ljubljanskega predora, nato pa sta v Katoliškem domu prosvete v Tinjah/Tainach na Koroškem sodelovala v pogovoru na temo "Avstrija in Slovenija, sosedi in partnerici v Evropski uniji".

Križ z zvezdo

MIHA NAGLIČ

Mihovanja

Janša je nedavno naredil zelo odmevno javno potezo, ko je napovedal deset ustavnih sprememb; te bi bile tolikšne, da bi z njimi nastala "druga republika". Med spremembami bi bila tudi prepoved javnega poveličevanja vseh totalitarnih režimov, njihovih nosilcev in simbolov. Ob tem se človek vpraša, katere režime, osebnosti in simbole je imel v mislih? Domnevam, da nacizem in komunizem, Hitlerja in Stalina pa Tita, kljukasti križ in rdečo zvezdo ... Je to vse, ali je še kaj?

Da je še kaj, nad čimer bi se bilo treba zamisliti, se ni do-

misli zveza borcev, ampak je moral na to opozoriti filozof Slavoj Žižek. Najprej je kritiziral bedno držo naše "levice", ki si ne upa v odkrit javni razgovor o povojnih pobojih, ampak se mu kar naprej izmika - češ da bi Cerkev in desnica izkoristili odkrito priznanje krivde za te zločine v svoje politične namene. Tu se oglasi Žižek in zarogovili, kot sledi. "Ko slišimo strah, da bo 'nasprotnik izkoristil naše priznanje', se moramo vprašati, ali ta nasprotnik sploh ima pravico nastopati kot naša vest. Kdo nam bo solil pamet? Bo to cerkev, ki danes grabi posestva in množično ščiti pedofile v svojih vrstah - prav te dni mediji poročajo o izsledkih preiskave na Irskem, ki je razkrila, kako je tam cerkev tajila dolgoletno sistematično zlorabo tisočev otrok -, če niti ne omenjam njene neslavne preteklosti, od križarskega pohoda proti katarom, ideološke čistke, ki bi se je veselil sam Stalin, do sistematičnega reševanja nacistov po drugi svetovni vojni? Mimogrede: pravi problem tu ni papežev molk glede holokavsta med drugo svetovno vojno - tega se da napol razumeti, če že ne upravičiti; pravi problem je, kako se je bo koncu vojne katoliška cerkev mobilizirala pri reševanju nacistov in kolaborantov ter organizaciji njihovega pobege v Latinsko Ameriko. In tu moramo iti do kraja: če naj bodo slike Che Guevare in Lenina prepovedane, potem je treba razmisliti o križu kot znamenju, v imenu katerega so bili storjeni številni zločini in pomori." (Mladina, 29. 5. 2009)

S simboli je torej križ, tudi s katoliškim in ne le s kljukastim križem in rdečo zvezdo. Da bi na Slovenskem javno poveličevali nacizem, Hitlerja in kljukasti križ, se menda ni več bati; to so nazadnje počeli slovenski domobranci z blagoslovom Cerkev. Z rdečo zvezdo pa je tako, da še zdaleč ni le simbol povojnih zločinov. Tistim, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem boju, državljanski vojni in revoluciji, je bila predvsem simbol upora in upanja v pravičnejšo družbo, ki so jo hoteli izbojevati hkrati s svobodo. Ko je svoboda prišla, se je v navalu zmagoslavja zgodilo tudi marsikaj takega, kar se ne bi smelo. Kljub temu: rdeča zvezda je bila - tako kot je krščanski križ - predvsem simbol upanja in ne zločina! Da so se (in se še) pod obema dogajali tudi zločini, pa je dejstvo, ki ga je treba priznati in obžalovati bolj kot prepovedovati.

Kdo bi torej odločil, kateri so "vsi totalitarni režimi, njihovi nosilci in simboli". V ustavi jih menda ne bi vseh naštevati? V ustavo se običajno zapiše načelna formulacija, podrobnosti pa določi zakon. Ko bi se tak zakon sprejemal, pa bi mu dala svoj ton tista stranka oziroma koalicija, ki bi bila takrat na oblasti. Nobena od njih ne bi opredelila vseh, ki si to zaslužijo. Zato bi bilo bolje, da te zadeve razziščajo zgodovinarji. V državi in civilni družbi bi bilo bolj tvorno, če bi skušali iskati skupne imenovalce in ne le razlik. Ko bi, denimo, poiskali, kaj je v neki osebnosti ali simbolu takega, kar je sprejemljivo za vse ali vsaj za veliko večino. Tega pa je dovolj tako v križu kot v zvezdi.

Vaš razgled

Na Bledu se je minuli konec tedna v okviru relija Karawanken Classic zbralo okrog sto starodobnikov, ki so na blejski promenadi privabljali številne občudujoče poglede obiskovalcev. Mladoporočca na fotografiji pa sta zbor starodobnikov izkoristila tudi kot zanimivo kuliso za poročno fotografiranje. M. R. | Foto: Anka Bulovec

Ljubljčan Leopold Kralj, ki je kupil kmetijo v Srednji vasi pri Begunjah, je na podu našel staro gasilsko brizgalno. Po devetih letih dela z obnovo je spet kot nova. Le napisi na njej izdajajo starost. Leta 1885 jo je izdelala delavnica Knaust na Dunaju in ji dala serijsko številko 17591. Pri nas je danes velika redkost. S. S.

Užaljena Glili

MARJETA SMOLNIKAR

sedmica

Pred kratkim je predsednik republike Danilo Türk z zlatim redom za zasluge med drugim odlikoval Svetlano Makarovič, vsestransko in vrhunsko slovensko umetnico; pesnico, pravljíčarko, šansonjerko in igralko. Kot se je ob tej priložnosti predsednik izrazil, je kultura v središču našega življenja. Dokaz za to njegovo trditev naj bi bila kar aktualna odlikovanja sama. Nagrajenka je prejetje prestižne nagrade komentirala: "Prejela sem zlati red zaslug za narod, ki sem ga pesniško poimenovala kar zlato runo. Potrditelj takšnega vrhunškega priznanja je za prejemnika izrednega pomena, pa tudi to, iz katerih rok jo prejme. Kot veste, Prešernove nagrade za živ-

ljenjsko delo nisem želela prejeti iz umazanih rok." Zakaj prav zlato runo? Zato, ker zlato runo spominja na dolgo, naporno in bojovito pot Argonavtov, preden so prišli do njega. Ob tej priložnosti si je Svetlana Makarovič zastavila dve pomembni vprašanji. Kaj je narod; ljudska glasba, vraže, stare romarske pesmi, mi, tisti pred nami in tisti za nami? Kaj ji je narod dal? Na slednje si je odgovorila: "Enega najlepših jezikov tega sveta, slovenščino in ogromno bogastvo duha." Pa tudi občutek, "da je kruh iz moje pekarnice Mišmaš dober". Nobenega najmanjšega dvoma ni, vsaj zame ga ni, da je Sve-

tlana Makarovič prva dama sodobne slovenske poezije in družbeno sporočilne pravljíčne izmišljije. Otroci in odrasli, ki ne odraščajo in ne živijo z njenimi Pravljicami iz mačje preje in z junaki, kot so Sovica Oka, Komar Zz, Sapramiška, radovedna kosovirja Glal in Glili, škrat Kuzma in podobna bitja, niso prikrajšani le za trenutke (ustvarjalne) domišljije, pač pa tudi za izjemno lep in duhovit (slovenski) jezik. Strinjam se s predsednikovim stališčem, da je Svetlana Makarovič s svojim delom pomembno prispevala na vseh področjih besedne umetnosti. Da bi ta dama poezije kaj bistvenega (če sploh kaj) "prispevala k razumevanju človekove

individualne svobode", je pa navadna in neposrečena izmišljija. Resnica o tuzemskih navadah in razvadah Svetlane Makarovič je tako rekoč diametralno nasprotje predsednikovega dojetja osebnosti prve dame slovenske poezije. Kolikor je bilo meni dano videti in vedeti, se Svetlana Makarovič, od letos lastnica zlatega reda za zasluge, to je najvišjega državnega priznanja, v vsakdanjem življenju vede kot princeska na zrnu graha, kot kosovirka Glili, ki zaviha nos ob vsaki priložnosti. Celo več. V svoji samovšečnosti in muhavosti, da ne rečem asocialnosti, je z ljudmi pripravljena fizično obra-

čunati kjer koli in kadar koli. (Dokaz je njen obračun z novinarjem Marijanom Zlobcem.) Skratka. V zasebnem življenju je Svetlana Makarovič vse kaj drugega, kot borka za človekovo individualno svobodo. Pravzaprav se mi dozdeva, da bi se bila z rokami in z nohti in s pljuvanjem sposobna lotiti vsakogar, ki bi ji prekrizal pot in bi bil zunaj njenega miselnega in vrednostnega sveta. Zato bi bilo primerno, da bi predsednik države vzel (javno) nazaj svojo vprašljivo hvalo te prve dame poezije, če ne kar odlikovanje samo. Je pa res, da bi bilo slednje pretirano, saj je Svetlana Makarovič nedvomno izjemna umetnica.

Mešetar

CVETO ZAPLOTNIK

Tržne cene goved

Poglejmo, kolikšne so bile v letošnjem 21. tednu, to je med 18. in 24. majem, tržne cene govejih trupov oz. polovic. Po podatkih iz tržnega poročila, ki so ga pripravili na agenciji za kmetijske trge, je bila cena za bike, stare do dveh let, za kakovostni razred U2 301,37 evra za sto kilogramov, za razred U3 301,21 evra, za R2 292,79 evra, za R3 293,83 evra, za O2 270,33 evra in za razred O3 274 evrov. Za bike, stare več kot dve leti, je bila cena (za kakovostni razred R3) 285,63 evra. Za krave so veljale naslednje povprečne cene: R3 - 201,33 evra za sto kilogramov, R4 - 210,05, O2 - 168,96, O3 - 178,49, O4 - 194,24, P2 - 153,55 in P3 - 161,06 evra. In kolikšne so

bile cene za telice? Za razred U3 je bila cena 283,22 evra, za R2 250,23, za R3 256,88, za R4 222,62, za O2 268,43 in za O3 196,95 evra za sto kilogramov.

Odkupna cena mleka

Po podatkih tržno informacijskega sistema, ki deluje v okviru agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, je bila aprila povprečna odkupna cena za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin 27,69 evra za sto kilogramov in je bila 1,96 evra ali 6,61 odstotka nižja kot mesec prej. Ker je aprila odkupljeno mleko v povprečju vsebovalo 4,13 odstotka maščobe in 3,32 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena višja - 28,42 evra za sto kilogramov in je bila za 2,63 evra ali za 8,47 odstotka nižja kot marca.

KRANJ

Porjavele krošnje bukovih gozdov

Na Gorenjskem, v osrednji in jugovzhodni Sloveniji lahko v teh dneh že od daleč opazimo nenavadno, jesensko obarvane bukove gozdove. Kot je pojasnila **Marija Kolšek**, vodja službe za varstvo gozdov v centralni enoti Zavoda za gozdove Slovenije, je to posledica pretirane namnožitve bukovega rilčkarja skakača, to je majhnega, približno dva do tri milimetre dolgega temno rjavega hroščka, ki odskoči ob vsaki nevarnosti. Ker so bile letos zanj zelo ugodne vremenske razmere (višje povprečne temperature zraka in majhne količine padavin v času odlaganja jajčec in razvoja ličink), se je pretirano razmnožil, kar se navzven kaže v porjavelih krošnjah bukovih gozdov. Pogostejše se pojavlja na toplejših prisojnih legah do nadmorske višine šeststo metrov, ponekod tudi do devetsto metrov. Bukve ne ogroža, lahko pa zmanjša njen letni prirastek, zato ga tudi ne zatirajo. Če se pretirano namnoži, povzroča poškodbe tudi na drugih listavcih. V Sloveniji se je nazadnje pretirano namnožil v letu 1986, na nekaterih območjih pa tudi predlani. **C. Z.**

ŠKOFJA LOKA

Tokrat bo tržnica še bogatejša

Razvojna agencija Sora bo v okviru sedmega Tedna podeželja na Loškem pripravila jutri, v soboto, dopoldne na Mestnem trgu v Škofji Loki tržnico kmetijskih pridelkov in izdelkov, ki bo tokrat še z bogatejšo ponudbo in s kulturnim programom. Na stojnicah bodo ponujali kmetijske pridelke in izdelke blagovnih znamk Babica Jerca in Dedek Jaka ter druge kakovostne izdelke, izdelke domače in umetnostne obrti ter pasijonske spominke, predstavila pa se bodo tudi društva in ustanove, ki delujejo na področju razvoja podeželja. Obiskovalci bodo lahko poskusili dobrote s podeželja in si ogledali prikaz tradicionalnih kmečkih opravil in znanja - izdelovanje piščalk, peharjev, medenega mila, filcanje, spravilo sena z rjuho in brkljami, ročno tkanje in predelavo lanu. Za otroke bodo zanimive ustvarjalne delavnice z Ateljejem Clobb, v kulturnem programu pa se bodo predstavili tamburaška skupina Bisernica, folklorna skupina Javorje ter otroški folklorni skupini osnovnih šol Ivana Groharja in Cvetka Golarja iz Škofje Loke. **C. Z.**

HOTEMAŽE

Delavnica Spiralna greda

Združenje ekoloških kmetov osrednje Slovenije bo v nedeljo na ekološki kmetiji Primoža Krišlja v Hotemažah pripravilo celodnevno delavnico Spiralna greda. Delavnico bo vodila dr. Marlies Ortner, predsednica Permakulturnega združenja in Permakulturne akademije Avstrije, ki bo po praktičnem delu tudi predstavila permakulturno gibanje v Avstriji. Delavnica se bo začela ob 9. uri, obvezna je prijava, kotizacija je trideset evrov. **C. Z.**

Društvo lastnikov gozdov

Trideset lastnikov gozdov je v petek v Nemiljah ustanovilo Društvo lastnikov gozdov Gorenjske.

CVETO ZAPLOTNIK

Nemilje - Lastniki gozdov v Sloveniji so doslej ustanovili že dvajset društev in tudi svojo zvezo društev. Na območju občin Domžale, Moravče, Lukovica, Mengeš, Trzin, Dol pri Ljubljani in dela Ljubljane deluje od predlani Društvo lastnikov gozdov Tisa Domžale, na Zgornjem Gorenjskem povezuje lastnike gozdov Strojni krožek Bled, lastniki gozdov od Kokre do Železnikov pa so v petek v Nemiljah ustanovili Društvo lastnikov gozdov Gorenjske. Na zboru, ki se ga je udeležil tudi vodja kranjske območne enote zavoda za gozdove **Janez Logar**, so za predsednika izvolili **Poldeta Kordeža** iz Železnikov, sicer tudi lastnika Mihove kmetije na Jamniku, ki gospodari s 27 hektarji gozdov na Jelovici in se v okviru dopolnilne dejavnosti ukvarja s posekom in spravilom lesa. Njegova namestnika sta

Predsednik društva Polde Kordež / Foto: Martin Umek

Stane Bergant iz Kokre in **Marko Rihtaršič** iz Nemilj, tajnik je vodja kranjske kranjske območne enote zavoda za gozdove **Martin Umek** iz Škofje Loke, blagajnik pa gozdar v preddvorskem revirju **Tomaz Polajnar** iz Kokre.

Ideja o ustanovitvi društva na širšem kranjskem območju je "zorela" tri leta, kmetje so še pred končno odločitvijo obiskali lastnike gozdov iz Mirenске doline,

ki so pred osmimi leti kot prvi v Sloveniji ustanovili svoje društvo, in se pozanimali za njihove izkušnje. Ustanovitev društva so že od vsega začetka podpirali tudi v zavodu za gozdove, pri tem je bil glavna gonilna sila sedanjí tajnik društva Martin Umek. Kot je povedal po ustanovnem zboru, bo društvo obveščalo in izobraževalo člane za boljše gospodarjenje z gozdom,

sodelovalo na javnih razpisih za dodelitev finančnih podpor ter pri pripravi načrtov za gospodarjenje z gozdom in prostorskih načrtov za gozdni prostor, svetovalo lastnikom pri prodaji lesa in pri iskanju strokovno usposobljenih delavcev za delo v gozdu, pomagalo pri organiziranju skupne prodaje okroglega lesa, tržilo les in bioenergijo ...

Lastniki gozdov so na ustanovnem zboru negodovali zaradi razpisa o dodelitvi finančnih podpor za gozdne ceste in vlake ter za nakup gozdarske mehanizacije, ki ga je kmetijsko ministrstvo objavilo v petek, 8. maja, zvečer in ga zaprlo v torek, 12. maja, popoldne. Vlog je bilo že v tem času toliko, da je zaprošeni znesek skoraj trikratno presegal razpoložljivi denar. Ker bo agencija za kmetijske trge dodeljevala denar po vrstnem redu prispelih popolnih vlog, bodo podpore prejele le "najhitrejši".

Na obisku pri kmetici leta

Kmetica leta Štefka Pavlin je na Poličarjevi kmetiji na Polici gostila 150 članic društev kmečkih in podeželskih žena.

ANA HARTMAN

Polica pri Naklem - Zveza kmetic Slovenije je tudi letos organizirala obisk aktualne kmetice leta. **Štefko Pavlin** je tako minuli ponedeljek na Poličarjevi kmetiji na Polici pri Naklem obiskalo okoli 150 članic društev kmečkih in podeželskih žena iz vse Slovenije. "Naša kmetija ima skupaj okoli petdeset hektarov zemlje. V glavnem se ukvarjamo z živinorejo, imamo 45 do petdeset glav živine, dvesto do tristo kokoši in trideset do štirideset prašičev. Na leto namolzem 150 tisoč litrov mleka, približno

Foto: Gorazd Kavčič

Štefka Pavlin (skrajno levo) in njena hči **Andreja** (v belem) sta obiskovalkam predstavili **Poličarjevo kmetijo**.

polovico ga oddamo, drugo polovico pa hčerka predeluje v različne sire, jogurte, sku-

to, namaze, kajmak, sirotko ... Izdelke skupaj z jajci in krompirjem večinoma pro-

damo doma in na tržnicah v Kranju," je strnila Štefka Pavlin, ki je zaskrbljena zaradi vse nižjih odkupnih cen mleka. "Žalostno. Če bo šlo tako naprej, bo še več opuščanih kmetij," je dodala.

Gostjam je Poličarjevo kmetijo, na kateri je tudi muzej mlinskih kamnov, predstavila Štefkina hči **Andreja**, ki skupaj z možem **Viktorjem** zadnja leta vodi kmetijo. Kmečke žene so si ogledale še kranjske rove, srečanje pa so zaključile z obiskom Biotehniškega centra v Strahinjju. "Obisk kmetice leta je vselej priložnost, da se med nami stkejo poznanstva in da dobimo kakšno svežo idejo za kmetovanje. Zelo pomembno je tudi druženje, saj imajo mnoge kmetice manj možnosti za družabno življenje," je dejala predsednica Zveze kmetic Slovenije **Irena Ule**.

Oskrbovana najemna stanovanja v Kranju - zagotovite si varno bivanje

V gradnji je objekt s 30 oskrbovanimi najemnimi stanovanji v Kranju, na prijetni lokaciji Planina jug. Stanovanja bodo vseljiva predvidoma konec oktobra 2009. Na razpologo je **še nekaj prostih stanovanj**. Vabimo vas, da se seznanite s pogoji najema in pravočasno oddate svojo vlogo. Za vse informacije kontaktirajte Nepremičninski sklad PIZ.

Informacije:

Nepremičninski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. o. o.,
Mala ulica 5, 1000 Ljubljana, telefon: 01/300 88 11,
spletna stran: www.ns-piz.si

PLANINSKI KOTIČEK: KOČA NA ČAVNU (1242 M) - KUCELJ (1239 M) - MODRASOVEC (1355 M)

Razgledna planota nad Vipavsko dolino

Prepadne stene, na vrhu katerih se skriva obsežna kraška planota. Južni rob Trnovskega gozda je pravi botanični vrt, vzpon na planoto vas bo pa tudi prijetno spotil. Ob jasnem vremenu vam bo postregel še s čudovitim razgledom.

JELENA JUSTIN

Letos smo obiskali že precej primorskih hribov in v tem koncu Slovenije se bomo zadržali še nekaj časa. Se spominjate, ko smo bili na Sinjem vrhu in smo pogledovali na zahod, proti Čavnu? Njegova južna skalna stran nas je vabila, da ga obiščemo. *Pa pojdimo!*

Izhodišče današnjega vzpona bo Predmeja, do katere najlažje pridemo s Cola, skozi vasici Kovk in Otlico. Na križišču, kjer cesta zavije levo navzdol do Lokavca, desno pa proti Lokvam, je manjše parkirišče, kjer lahko parkiramo.

Pri Ressleru spomeniku se začne markirana pot do Koče Antona Bavčarja na Čavnu. Na začetku poti je celo nekaj kamnitih stopnic, nato pa zlagoma se vzpenja joča pot poteka po mešanem iglastem gozdu. A zložna pot se kmalu postavi pokonci. Strm vzpon poteka med tipičnimi kraškimi skalami, kar nam da vedeti, da nismo v visokogorju, temveč nekje na Krasu. Ko pridemo do kolovozne ceste, nas na levi strani čaka prijetna klopca, na kateri si lahko malo odahnejo, preden nadaljujemo z vzponom, po drugi strani pa je klop idealno razgledišče na Goro - vasi, kot sta Kovk in Otlica. Nadaljujemo po kolovozu. Pot se znova

zoži, poteka med apnenčastimi skalami in že je pred nami strm vzpon, ki poteka kar naravnost navzgor, brez okljuk. Na vrhu tega strmega vzpona se pot združi z gozdno cesto, ki pa je asfaltirana. Hodimo po cesti in na levi strani se nam še enkrat pokaže čudovit razgled na Goro. Vidimo tudi Sinji vrh, Nanos, Trnovski gozd, s kančkom domišljije pa boste zagledali tudi Otlško okno. Če veste, kje je, seveda! Pot do Doma Antona Bavčarja na Čavnu je od razglednika dalje položna. A nas glavni del današnjega izleta še čaka. Do sem smo potrebovali dobro uro.

Od doma nadaljujemo v smeri markacij proti Kucelju. In zgodi se tisto, česar nihče nima pretirano rad; pot se kar precej spusti. Zravna se šele pri prvem travniku, kjer je pravo bogastvo rož. Pot poteka skoraj naravnost, nobenega vzpona, a kaj kmalu se le-ta začne. Kucelj je namreč višje, kot je bil Dom na Čavnu, zato je treba pridobiti nazaj višino. Kucelj, travniški, gol vrh, gledamo skoraj ves čas pred seboj. Na koncu drugega travnika pot zavije ostro levo, strmo skozi gozd. Tukaj je potrebno biti previden, saj ena pot poteka tudi naravnost.

Tik pred zadnjim strmim delom nas na travniku ob

prtljikavih borovcih pričakujejo skale, ki so idealne za kakšen počitek, saj je razgled na Vipavsko dolino čudovit; razgled je lahko tudi lep izgovor, da se nadhamo pred zadnjo travniško strmino. Razgled z vrha Kucelja je izjemen; Vipavska dolina, morje, Nanos, Julijske Alpe, Karnijske Alpe v Italiji ... Do Kucelja boste potrebovali 45 minut.

Vrnemo se po poti prihoda in če vam je ostalo še kaj energije, se po vrnitvi do Doma na Čavnu odpravimo še na Modrasovec. Na drugi strani ceste za hišo je markacija Slovenske planinske poti, ki pelje proti Golaku. Odpravimo se po tej poti in po dobrih petih minutah

hoje se pot na Modrasovec odcepi levo. Priznam, da sem bila na vrhu razočarana. Nobenega razgleda, kajti vrh je poraščen, na njem pa betonski ostanki neke stavbe. Verjetno je bila nekakšna vojna utrdba. Približno 15 minut sem hodila do vrha in celo pot preiščevala, zakaj za vrha se Kucelj imenuje Modrasovec. Je tukaj morda ogromno modrasov? Zaraščeni vrh me je prej odbijal, kot pa navdušil, zato sem jo urno ucvrla nazaj do Doma, od tam pa po poti vzpona nazaj v dolino.

Nadmorska višina: 1355 m
Višinska razlika: 472 m + 200 m

Trajanje: 4 ure
Zahtevnost: ★★☆☆

Koča Antona Bavčarja na Čavnu

Tamle gor je vrh Kucelja.

Vrh Kucelja, odkoder je v lepem vremenu čudovit razgled.

V vodniku je opisanih 76 vzponov: nezahtevnih, zahtevnih in zelo zahtevnih.

Jelena Justin
Pozdravljene gore

Cena 20 evrov, za naročnike 15 evrov + poština
Naročanje: po telefonu št. 04/201-42-41 ali po el. pošti: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Jedi za pomladne dni

78

KUHARSKI RECEPTI

Paradižniki z gobovim nadevom

Sestavine: 8 srednje velikih paradižnikov, 4 dag olja, sol.
Nadev: 30 dag mešanih gob, 3 dag masla ali margarine, 7 dag čebule, juhe po potrebi, sol, poper, sesekljani peteršilj, 1 jajce, 8 rezin sira.

Priprava: Obrisane paradižnike pri peclju odrežemo. Izdobljemo sredico, paradižnike pa pokapljamo z oljčnim oljem, solimo in nadevamo. Po vrhu položimo rezine sira, zložimo jih v z maslom pomaščeno posodo in v pečici pečemo okoli 12 minut, da se sir dobro zapeče.

Nadev: Očiščene gobe narežemo na lističe. Na olju prepražimo sesekljano čebulo, gobe in nekaj juhe ali omake, lahko dodamo malo kisle smetane. Dušimo nekoliko časa, nazadnje dodamo še jajce, solimo, popopravimo in dodamo sesekljan peteršilj. Vse skupaj dobro premešamo.

Zavitek z jabolki, grozdjem in skuto

Sestavine: 40 dag namenske moke za vlečeno testo, okisana slana voda po potrebi.
Nadev: 8 dag masla ali margarine, 20 dag sladkorja, 20 dag grozdja, 60 dag dušenih

jabolok, 12 dag pretlačene skute, rum, drobtine, kislá smetana, vanilin sladkor.

Priprava: Iz moke in mlačne okisane vode naredimo čvrsto vlečeno testo, ga dobro obdelamo in premažemo z oljem, da se po vrhu ne naredi skorjica. Pustimo ga počivati približno pol ure. Grozdne jagode prerežemo na pol in odstranimo koščice, jih nekoliko prepražimo na sladkorju in v rumu. Jabolka olupimo, jih naribamo in nekoliko prepražimo na sladkorju, skuto pa pretlačimo. Posebej na maščobi prepražimo presejane drobtine. Na po-

mokanem prtu testo razvlečemo, premažemo s praženimi drobtinami, pretlačeno skuto in prepraženimi jabolki ter prepraženimi grozdnimi jagodami. Testo zvijemo v štrukelj in ga damo na pomaščen pekač. Pečemo v pečici pri 180 stopinj Celzija 40 minut. Pečenega narežemo in potresemo s sladkorjem v prahu.

Kremna juha iz ohrovtá

Sestavine: 30 dag svežega ohrovtá, 20 dag krompirja, 1 žlica margarine, 1 srednje velika čebula, 2 stroka česna, sol, poper, mala vejica rožmarina, belo vino po okusu, 1,50

l vode, 4 rezine polnozrnatéga kruha.

Priprava: Na maščobi prepražimo sesekljano čebulo in česen, očiščen, opran in poljubno narezan ohrovt ter olupljen in narezan krompir. Nekaj ohrovtovih listov očistimo in narežemo na tanke rezance ter jih skuhamo posebej. Prepražene sestavine zalijemo z vodo in vinom, solimo, popopravimo, dodamo rožmarin in kuhamo do mehkega. Zelenjavo pretlačimo s paličnim mešalnikom, popravimo okus, dodamo odcejene kuhane liste ohrovtá in ponudimo s popečenimi kruhovimi kockami.

JANEZ ŠTRUKELJ

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra

JOŽICA NARTNIK
po domače Bankova Jožica iz Podbrezj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše. Iskrena hvala dr. Juriju Šorliju za zdravljenje, župniku za lepo opravljen obred, gasilcem iz PGD Podbrezje, pogrebni službi Navček, pevcem iz Predoselj ter vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči vsi njeni
Podbrezje, 22. maja 2009

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega moža, sina, očeta, starega očeta, tasta

IVANA ŠTEMPIHARJA
rojen 1950

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so med njegovo boleznijo lajšali njegovo trpljenje, še posebej njegovi osebni zdravnici Esteri Finci - Leskovar, dr. med. Pristrčna hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter sodelavcem Iskraemeca in Iskra Vzdrževanje, ki ste nam izrekli sožalje in nam s svojo naklonjenostjo stali ob strani; vsem, ki ste darovali cvetje in sveče. Prav tako se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Naša posebna zahvala velja tudi sosedom, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pogrebni službi Navček za opravljene pogrebne storitve.

Vsi njegovi
Voglje, maj 2009

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga žena, mami, sestra, stara mama, tašča in teta

MIHAELA WEISSEISEN
roj. Jeler

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje in sveče, izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu kanoniku Prestorju za opravljen pogrebni obred, pogrebni službi Navček, pevcem za zapete žalostinke, sodelavcem, zaposlenim in učencem OŠ Šenčur, sodelavcem podjetja Iskra ISD - Plast, d. o. o., Društvu upokoencev Šenčur, UO in poverjenikom društva, Gasilskemu društvu Visoko-Milje, AMD Šenčur, njeni osebni zdravnici dr. Barbari Vavken in vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam pomagali.

Žalujoči vsi njeni
Visoko, maj 2009

*Srce je dalo vse, kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo,
odšla sama si na pot neznano,
kjer ni skrbi in bolečin,
za tabo ostal večen bo spomin.*

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra, teta, tašča in sestrična

MARIJA KEPIC
Tilkova mama z Zgornjega Brnika

Ob boleči izgubi iskrena hvala vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje, sveče in svete maše. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku Stanetu Gradišku za sočutne besede in opravljen pogrebni obred. Hvala vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči vsi, ki jo imamo radi

*Tako nenadoma je zamrl tvoj glas,
zastal tvoj korak, a v naših
srcih in mislih bo še kako
prisoten.*

ZAHVALA

V 86. letu starosti se je od nas poslovila draga mama, babica, prababica in tašča

MARIJA MUBI
roj. Trebar, Britof 190

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, sodelavcem in vsem ostalim, ki ste nam izrazili sožalje, darovali za maše, cvetje, sveče, ter jo zelo spoštljivo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku za lepo opravljen obred, pevcem, praporašema, pogrebni službi Navček.

Žalujoči: otroci Minka, Nada in Janez z družinami

ZAHVALA

V 88. letu starosti nas je zapustila naša draga mama

IVANKA KANDIŽ
roj. Porenta

Iskrena zahvala sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, sv. maše ter spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala dr. Zamanovi, g. arhidiakonu Antonu Slabetu, g. kanoniku Vinku Prestorju, domačemu župniku g. Matiji Selanu in drugim duhovnikom. Hvala tudi moškemu oktetu Klas iz Predoselj in trobentaču Tonetu Habjanu. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni
Škofja Loka, junij 2009

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast, sin, brat in stric

ALEKSANDAR ONUFRIJA

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom, njegovim nekdanjim sodelavcem, znancem, Občini Škofja Loka, ZPIZ-u Ljubljana in DUK-u za vso pomoč, izrečeno sožalje, darove, sveče in cvetje. Zahvalo izrekamo tudi g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred, pogrebni službi in pevcem. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči vsi njegovi
Škofja Loka, Banja Luka, maj 2009

*Nikoli več sonce te ne zbudi,
nikoli več, konec je vseh skrbi!
Kjerkoli si, naj angel čuva te!
Kjerkoli si, nate bomo mislili vsi!*

ZAHVALA

V 74. letu nas je po dolgotrajni hudi bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, teta, sestrična in svakinja

MARIJA MARKIČ
z Jezerskega

Iskreno se zahvaljujemo svojcem, znancem, sodelavcem, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi pogrebni službi Navček, Kvintetu bratov Zupan za zapete žalostinke, trobentaču za Tišino in gospodu župniku Janezu Hamu za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoči vsi njeni
Jezersko, Kokra, Naklo, Goriče, 30. maja 2009

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

FRANCA KEJŽARJA

se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena pisna in osebna sožalja, darovano cvetje, sveče ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala gospodu župniku, pogrebni službi Navček, pevcem za zapete žalostinke, trobentaču, Društvu upokoencev Šenčur in Društvu godlarjev Šenčur. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala.

V tihi bolečini: hčerka Mimi, sestre, vnuki in pravnuki

ANKETA

Kam, če sploh na dopust

SUZANA P. KOVAČIČ

Bliža se čas dopustov, ker pa je Slovenija uradno v recesiji, nas je zanimalo, kje in ali boste sploh dopustovali.

Rozalija Škarja:

"Nikamor ne grem na dopust, ker za to nimam denarja. Včasih sem pa hodila na morje v bližino Pule."

Albina Medved:

"Ne grem, ker ni denarja. Včasih sem hodila z upokojenci, letos tudi to ne. Ta denar bom raje namenila za popravilo centralne kurjave, da nas pozimi ne bo zeblo."

Robert Fiksl:

"Na dopust se bomo odpravljali v Izolo. Tja gremo vsako leto za približno enako dolgo - to je teden dni."

Ivko Lebar:

"Grem na dopust za deset dni. Tako kot lani sem se odločil za letovanje na Pagu. Cene so ostale enake kot lani. Ostale proste dni bom izkoristil za hribe."

Dijana Jelečević:

"Na dopust gremo v Baško na Krk. Recesija se pozna in če ne bi imela pomoči s strani staršev, letošnjega dopusta ne bi bilo."

Foto: Gorazd Kavčič

Zapori so ogledalo družbe

Roberta Friškoveca večina ljudi pozna s televizije kot "tistega duhovnika z dolgimi lasmi". Malo manj jih ve, da je svoje življenje posvetil tistim, ki so kakorkoli povezani z besedo zapor.

DARJA OVSENIK

Kranj - Robert Friškovec je doma iz Škofje Loke, študiral je v Ljubljani, danes pa ga je težko uloviti, saj večino časa preživi na terenu, ko obiskuje zapore. Z zaporniki se ukvarja že 17 let - obiskuje slovenske zapore, kjer pomaga zaprtim osebam in zaposlenim. Pravi, da se okoli tretjina zapornikov redno udeležuje pogovorov, ki so prostovoljni. Na vprašanje, ali ima kakšno neprijetno izkušnjo z zapori, odgovori, da jo ima, a bolj zunaj kot znotraj zapore. Ljudje se namreč ne zavedamo, da je za vsakogar "ena opeka" v zaporu - preprosto lahko vsak pride

Robert Friškovec, zaporniški duhovnik / Foto: Tomaž Ovsenik

Dobrodelna tombola za center Ecce homo bo tudi v Kranju, in sicer v nedeljo, 7. junija, ob 15. uri na Osnovni šoli Franceta Prešerna. Organizatorji pripravljajo pester glasbeni in otroški program, kranjska podjetja pa so doslej darovala že prek šeststo dobitkov, med njimi tudi glavno nagrado - gorsko kolo.

tja, to je del naše družbe. Zapori so ogledalo družbe: takšna, kakršna je, takšni so tudi zapori. Robert meni, da se prav nihče ne rodi kot kriminalca, ampak to postanemo znotraj druž-

be (na osnovi nerazrešenih konfliktov, neljubljenosti, nizke samopodobe ...).

Robert zadnje mesece večino svojega časa namenja projektu Ecce homo (Glejte, človek). Projekt je

zasnovan kot center, ki bo združeval programe zaporniške pastoralne dejavnosti: za osebe po prestani kazni, zapornike, žrtve kaznivih dejanj (zaupni telefon Job), njihove družine, delavce v zaporih, prostovoljce, zaprte Slovence po svetu in mediacijo, to je mirno reševanje sporov. Robert za center zbira sredstva s pomočjo prostovoljcev, ki po vsej Sloveniji organizirajo dobrodelne tombole, koncerte, predstave in razstave. Z zbranim denarjem si želi postaviti

hišo, v kateri bi se pod eno streho izvajali vsi programi zaporniškega vikariata. Tako bi npr. ljudje po prestani kazni imeli možnost, da bi od tri do šest mesecev pod strokovnim vodstvom bivali v centru, vzpostavili stike z družino, si uredili novo namestitve in razširili socialno mrežo. To bi bil prvi tak center v Sloveniji. Robert pravi, da so v tujini ti centri uveljavljeni, pri nas pa je vse, kar je povezano z zaporniki ali žrtvami kaznivih dejanj, še vedno tabu tema.

JESENICE

Občinska redarja že na terenu

V ponedeljek sta pričela delati na terenu prva dva redarja, ki delata v sklopu novega Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice. Nov skupni organ deluje na območju občin Jesenice, Kranjska Gora, Žirovnica in Gorje. Redarja sta **Barbara Robič in Matjaž Kučina**, ki sta zaključila posebno usposabljanje. Kot je povedal vodja inšpektorata in redarstva **Boštjan Omerzel**, bodo na začetku kršitelje predvsem opozarjali, razen v primerih, kjer ti zavestno ignorirajo predpise, denimo parkirajo na prehodih za pešce, šolskih poteh, dostopih do hiš ... Zaenkrat sta redarja dejavna predvsem na področju urejanja mirujočega prometa in evidentiranja zapuščenih vozil, po sprejetju občinskih programov varnosti predvidoma jeseni pa se bodo njune naloge in pooblastila še razširili. Z delom pa je pred kratkim začel tudi prvi inšpektor v okviru skupnega medobčinskega inšpektorata in redarstva **Gregor Jarkovič. U. P.**

Redarja Barbara Robič in Matjaž Kučina sta že napisala prva opozorila kršiteljem.

LJUBLJANA

Šesti trgovski center OBI v Sloveniji

V sredo so po dobrih šestih mesecih gradnje v Novi Gorici odprli že šesti OBI trgovski center v naši državi. Na okoli 4800 kvadratnih metrih prodajnih površin in skoraj 2200 kvadratnih metrih vrtnega centra bodo ponudili kupcem nad štirideset tisoč proizvodov. OBI je sodoben trgovec z več kot 35-letno tradicijo, ki skupno upravlja po Evropi 530 trgovin, od tega 334 samo v Nemčiji. V Sloveniji so svoj prvi center odprli 1998, decembra 2003 pa kot četrtega v Kranju. **Š. Ž.**

vremenska napoved**Napoved za Gorenjsko**

Danes bo večinoma oblačno in deževno, lahko bo tudi zgrmelo. V soboto in nedeljo bo v goratem svetu oblačno s padavinami, po nižinah Gorenjske pa spremenljivo oblačno s plohami in nevihtami.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

9/18°C

SOBOTA

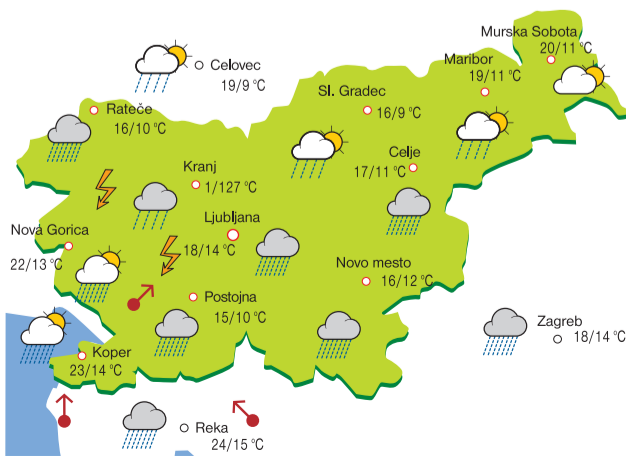

10/20°C

NEDELJA

9/20°C

RADIO KRANJ d.o.o.
Stritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220 REDUKCIJA
(04) 281-2221 PROMETA
(04) 2022-222 PROGRAM
(051) 303-505 PROGRAM OBI

FAX:
(04) 281-2225 REDUKCIJA
(04) 281-2229 PROMETA

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si

Magnifico

GG

PRILOGA GORENJSKEGA GLASA

Na naslovnici: Magnifico / Foto: Zaklop

GLASBA

MAGNIFICO IN REAKTIVIRANJE SESTER

V petek, 12. junija, bodo ljubljanske Križanke gostile Magnifico. Kot gostje bodo nastopile tudi Sestre.

02

KULTURA

O PREDPREDDVORCIH

V Preddvoru od začetka maja potekajo arheološka izkopavanja na zemljišču, kjer bo v prihodnje stal poslovno-stanovanjski objekt.

03

LJUDJE

OKUSNA IMENA, IZVRSTNA ŽIVA IN DAN HOJE

Ko se kuharski mojstri lotijo dela, nastanejo tudi rožmarinovi sorbeti in rabarbarin sladoled. Dan nordijske hojeje na Bled privabil številne ljubitelje rekreacije in druženja.

08

PETEK_05.06.2009

GLASBA

Morski pes udriha po estradnikih

Anže Kolenc, član skupine Kocka, bolj znan kot Sharks, se je odločil za izdajo samostojnega singla **Za POP...kul**, za katerega je že posnel videospot. Režiral ga je Kranjskogorčan Luka Dasovič. Sporočilo skladbe ima pomenljivo ozadje. Sharks želi predstaviti težavo tistih, ki se v svojem delu močno trudijo za uspeh, a ponavadi niso deležni pretirane medijske podpore. Na drugi strani na humoren način predstavlja tiste zvezdnike, ki so s kvazi medijskim pompom zasloveli čez noč. Tekst je njegovo delo, za produkcijo skladbe pa sta poskrbela Klemen Dovžan - Zep iz skupine Kocka in Anže Langus Petrovič - Dagi iz skupine Da Phenomena. **A. B.**

DAN RADIA ODMEV

RADIO DMEV

Več kot 15 nastopajočih!

Vabljeni na zabavno prireditev

**NATALIJA VERBÖTEN MARKO VOZELJ
ALENKA GOTAR MANCA ŠPIK NUDE
SONS SOUL GREG KATJA FAŠINK TANJA
ŽAGAR VILI RESNIK ELECTRIX ROK
FERENGJA FLIRRT FOXY TEENS
DEJAN LAPANJA LUKA MARKUS
ZAPELJIVKE JAVOR**

**Nedelja, 7. junij, od 13. ure dalje
na Smučarskem centru Cerkno**

Na Smučarski center Cerkno se boste pripeljali z brezplačno šestdesednično Počivalo, **brez vstopnine!** Sedežnica obratuje že od 11. ure dalje!
V primeru dežja bo prireditev pred Hotelom Cerkno!

Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

Začenja se

KOLOŠEV FEST

Nastopi mladih, perspektivnih glasbenikov jazz, soul, funky ritmi, vsak četrtek in petek, Na terasi STAR Cafeja kranjskega Koloseja De Luxe

Otvoritev v petek, 5. junija ob 20. uri s koncertom

Ota Pestnerja
in tria Blaža Jurjevčiča.

Vabljeni! Vstop je prost!

V primeru dežja bo koncert v avli kinocentra.

KOLOŠEV De Luxe

www.kolosej.si

MAGNIFICO IN REAKTIVIRANJE SESTER

Alenka Brun

V petek, 12. junija, ob 21. uri bodo ljubljanske Križanke gostile sexy boya, avanturista, iztirjenega voajerja, manijaka, čefurja, pedra, nepopravljivega bleferja, in kot pravi

pesem dalje: mlad, obdarjen in šarmanten fant, ljubitelj narave, gimnazijski maturant; športen tip, po očetu južnjak, med nogami pa menda pravi korenjak; dec od hudiča, gospodar noči in samooklicani človek za vse čase. Skratka - **Magnifica**.

Letos je že osvojil Španijo, Moskvo in Monako, pred po-

letnim vrhuncem, nastopom na razvpitem danskem festivalu Roskilde, pa bo v Križankah razgibal tudi svoje najzvestejše - domače navijače.

Prpravite se na udaren koncert s številnimi gosti in presenečenji: intimno vas bo kuril s kvartetom **Balcountry**, po večletnem premoru najavil reaktivacijo **Sester**, ki

bodo nastopile kot posebne gostje, do ekstaze vas bo popeljal s **Turbolenzo in trubači**, najudarnejših delov programa pa tako ali tako nikoli ne najavlja vnaprej.

Teren za divji večer v Križankah pa bosta z gramofonsko uverturo pripravila didžeja Borka in Bakto iz kolektiva Code.EP.

Magnifico bo v Križankah nastopil prihodnji teden. Letos je že osvojil Španijo, Moskvo in Monako. / Foto: Zaklop

Sestre pripravljajo nove projekte, vročo jesen, začele pa bodo na Magnificovem odru - kot gostje. / Foto: arhiv benda

KolosejFest - priložnost za neveljavljene glasbenike

Danes, v petek, ob 20. uri se bo s koncertom Ota Pestnerja in tria Blaža Jurjevčiča na terasi StarCafeja kranjskega Koloseja De Luxe začel **KolosejFest**. V okviru festivala bodo do konca julija vsak četrtek in petek potekali nastopi mladih, perspektivnih glasbenikov, ki bodo goste zabavali v jazz, soul in funky ritmih ter se obenem potegovali za nastop na zaključnem koncertu Kranfesta. Organizatorji tako vabijo še neveljavljene glasbene ustvarjalce, da se udeležijo festivala in se potegujejo za naziv prvega zmagovalca KolosejFesta. Predstavili se bodo na enem ali dveh glasbenih večerih, odvisno od števila prijavljenih, v

glasbenem večeru pa bodo nastopili dvakrat po 30 minut. Vsak izvajalec bo tekmoval z eno, vnaprej najavljeno skladbo, nastope pa bosta ocenjevala strokovna žirija (60 odstotkov točk) in občinstvo (40 odstotkov točk). Zmagovalcu bodo omogočili nastop na zaključnem koncertu Kranfesta, njegova pa bo tudi nagrada v vrednosti tisoč evrov. Vsaka skupina bo sicer za nastop dobila plačilo potnih stroškov v skupni vrednosti dvesto evrov. **Prijave zbirajo do 9. junija na e-naslovu kolosejfest@kolosej.si**, navedi pa je treba ime skupine oz. solista, kontaktno osebo ter njeno telefonsko številko in e-naslov, število nastopajočih, naslov in MP3 posnetek tekmovalne skladbe ter njene avtorja in originalnega izvajalca, če skladba ni avtorsko delo skupine. **A. H.**

89.8 91.1 96.3

RADIO SORA
Gorenjski prijatelj

Radio Sora d.o.o.,
Kapucinski trg 4,
4220 Škofja Loka,
tel.: 04/506 50 50,
fax: 04/506 50 60,
e-mail: info@radio-sora.si

www.GORENJSKIGLAS.SI

KALEJDOSKOP 2009

**PETEK 5.6.2009
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
19.30**
Plesna predstava
TUBA, ULICA IN BALON
Ajda Tomazin

**PETEK 5.6.2009
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
21.00**
Plesna predstava
DEL MENE JE NAREJEN IZ STEKLA
Vita Osojnik

**SOBOTA 6.6.2009
PREŠERNOVO GLEDALIŠČE
12.00**
XS plesne miniature

19.00
XL plesne miniature
**GALERIJA DALI
21.00**
Razstava keramike, nakita in fotografij
PREPLET
Keramika in nakit: Ajda Tomazin
Fotografije: Matija Lukič

Plesni film/video
UBRANO URBANO
Snemanje in režija: Ajda Tomazin

Projekt so podprli:

Gorenjski Glas | izi mobil | KULTURNO DRUŠTVO GULENIUM, NAZORJEVA ULICA 12, VRANJE

KULTURA

O PREDPREDDVORCIH

V Preddvoru od začetka maja potekajo arheološka izkopavanja na zemljišču, kjer bo v prihodnje stal poslovno-stanovanjski objekt.

Igor Kavčič

Na zemljišču nekdanjega sadovnjaka oziroma travnika nasproti občinske stavbe v Preddvoru od začetka maja potekajo preventivna arheološka raziskovanja. Tu naj bi med drugim še letošnjo jesen stal Mercatorjev trgovski center. Že marca je na tem območju potekalo predhodno arheološko sondiranje, pri katerem je bilo odkrito novo najdišče, najprej prazgodovinsko, kasneje pa tudi antično. "Na prazgodovinsko najdbo smo naleteli pod nivojem na zahodnem delu našega okrog 1600 kvadratnih metrov velikega izkopnega polja. Gre za temnejše vkope v svetlejši zemlji, kar pomeni preperele organske ostaline," je povedala vodja izkopavanja, arheologinja **Barbara Hofman** in dodala, da so že pri sondiranju naleteli tudi na keramiko, ki bi jo lahko datirali v zgodnjo železno dobro, v 10. stoletje p. n. š. V nadaljevanju so na severnem delu zemljišča izkopali temelje večjega antičnega objekta, ki so mu sledila še nova podobna odkritja na zahodnem

Vodja izkopavanja, arheologinja **Barbara Hofman** ob izkopanem ognjišču / Foto: Igor Kavčič

delu, kjer se enak profil nadaljuje na sosednjo parcelo, odkopali so hodno površino, kamnito tlakovanje, sestavljeno iz rečnih oblik, ki prav tako sodi v antiko. Vir materiala za te poti je bil bržkone bližnji potok Suha ali pa tudi reka Kokra.

Teren, kjer trenutno potekajo izkopavanja, doslej ni bil prepoznan kot arheološko najdišče, so pa v preteklosti že potekala izkopavanja v Bašlju, na Sv. Lovrencu, na Jakobu ... Znano je, da je nekoč tu vodila pot iz Bobovka preko območja današnje preddvorske občine in

naprej čez Jezersko. "Plasti na tem najdišču so med seboj zelo premešane, zato tudi naše najdbe segajo v različne čase, od prazgodovine preko antike do novoveškega obdobja. Od ognjišč, keramike (dno in ročaj amfore), do rimskega novca in temeljev antičnih objektov. Žal pa je za tako veliko območje najdb relativno malo, za kar so najbrž glavni krivec vode, ki so v preteklosti premešale plasti in vse, kar je bilo materialnega, odnesle ...," razmišlja Hofmanova.

Arheologi, na terenu dela tudi šest tehnikov, študentov

arheologije, in dvanajst delavcev, se pri svojem delu prilagajajo tudi investitorju, saj so predel, kjer so začeli izkopavati, po štirinajstih dneh pustili za konec, lotili pa so se raziskovanja v spodnjem sektorju, ki ga je potrebno najprej "sprostiti" za gradnjo. "Zato smo povečali ekipo delavcev, zdaj zaključujemo tretji sektor, potem pa se bomo preko drugega vrnili na prvega, kjer smo začeli. Tridesetim delovnim dnevom je dodano še dvajset dni, tako da bomo z izkopavanji predvidoma končali do konca meseca."

MUZIKAL ZADNJIČ TO SEZONO

Tik pred poletjem na Studencu že petdeseta ponovitev uspešnice *Moje pesmi moje sanje*

Marjana Ahačič

Z novo sezono doslej najuspešnejši slovenski muzikal začenja septembra, zadnji dve ponovitvi predstave pred počitnicami pa bosta konec prihodnjega tedna v poletnem gledališču Studenec. "Odlučitev, da na oder postavimo predstavo, v kateri nastopajo tudi gojenci glasbene delavnice Musike, se je izkazala za več kot pravilno, saj samo učenje petja ni dovolj," pravi **Simona Vodopivec Franko**. "Eden od najpomembnejših poudarkov izobraževanja v naših glasbenih delavnicah je namreč prav nastopanje. Izkušnja nastopanja pred občinstvom je izjemna za

Na velikem spomladanskem koncertu delavnice **Musike** se je na odru radovljiške Linhartove dvorane predstavilo sedemdeset nastopajočih.

vsakega nastopajočega, zato bomo tudi v prihodnje poskušali naše učence spraviti na oder v čim bolj kakovostnih projektih," je še poveda-

la Vodopivčeva. V teh dneh tudi Glasbena delavnica Musike sprejema nove učence; v iztekajočem se šolskem letu jih je bilo v skupinah za

najmlajše, pri individualnem pouku klavirja, kljuna- ste flaute in osnov pevske tehnike ter v šoli za muzikal več kot sto.

KROPA

Razstava o Antonu Dermoti

Danes, v petek, 5. junija, ob 18. uri bo Kovaškem muzeju v Kropi odprtje občasne razstave o znamenitem Kroparju, opernem pevcu Antonu Dermoti (Kropa 1910-Dunaj 1989). Razstavo bo odprla gospa Jovita Dermota, v kulturnem programu pa bodo nastopili še Kvintet Tivoli, sopranistka Janja Hvala, tenorist Dejan Vrbančič in pianistka Mojca Prust. **I. K.**

BLED

Mysterium z vokalno skupino Goldinar

Komorni pevski zbor Mysterium Kranj vabi vse zveste poslušalce in morebitne nove navdušence na svoje letne koncerte, ki bodo v nedeljo, 7. junija, ob 20. uri na Blejskem gradu skupaj z vokalno skupino Goldinar, v nedeljo, 14. junija, na Škofjeloškem gradu in v soboto, 20. junija, v Gimnaziji Kranj. **I. K.**

ŽELEZNIKI

Literarna Mavrica neba

Kulturno društvo Scena Železniki v sodelovanju z drugimi kulturnimi društvi jutri, v soboto, 6. junija, na dvorišču in v galeriji Muzeja Železniki, z začetkom ob 16. uri, organizira Šesti večjezični literarni maraton Mavrica Neba 2009. K sodelovanju so povabili domače in tuje literarne ustvarjalce. Predstavili bodo tudi novo revijo za literaturo Otočje, pripravili delavnico izdelave dražgoških kruhkov, nastopilo bo tudi 10 finalistov literarnega natečaja v Osnovni šoli Železniki, ki so pisali na temo *Moj prijatelj drevo*. Na literarnem maratону bo postavljena stojnica, na kateri bo možno razstaviti knjige, jih izmenjevati in tudi prodajati. **I. K.**

RADOVLJICA

Koncert MPZ Triglav

Danes, v petek, 5. junija, ob 20. uri bo v Radovljiški graščini tradicionalni letni koncert MPZ Triglav Lesce. Letos so v goste povabili Mešani pevski zbor Valovi Bled, pridružila pa se bodo tudi dekleta iz Ženskega pevskega zbora Pletna Bled. Čez teden dni, v petek, 12. junija, ob 19.30 bodo koncert ponovili v Farni cerkvi v Lescah. **I. K.**

9. Večer slovenskih viž v narečju ŠKOFJA LOKA

Nastopajo:

- KRAJCARJI
- MINUTKA
- SIJAJ
- ORION
- POLJANSKI ŠTEDIENTJE
- MODRI VAL
- KVINTET DORI
- ans. ROKA ŽLINDRE
- ZARJA
- TRIO ŠUBIC

Gostje večera:

- ans. IGOR in ZLATI ZVOKI
- TRIO QUARTET

Generalni pokrovitelj:
OBČINA ŠKOFJA LOKA

Medijski pokrovitelj:
Gorenjski Glas

Organizator:
RADIO SORA
ŠKOFJA LOKA

Saorganizatorja:
GERŽINA VIDÉOTON, PRIREDITVE
MEDIA BUTIK

Voditeljja prireditve: Saša Pivk Avsec in Jure Sešek

petek, 12. junij 2009 ob 19.30 na Mestnem trgu

V primeru slabega vremena bo prireditev ob isti uri v Športni dvorani Počen

HUMOR

EVROPA SE PRIBLIŽUJE BALKANU

V vsesplošnem približevanju Balkanu in morebitnim novim državam pristopnicam, posebno Srbiji (Hrvatom se pridružitve namreč oddaljuje), je EU svojim članicam predlagala pisanje tujih imen po sistemu "piši, kao što govoriš". Slovenci smo zadevo takoj zapopadli.

MALI BRAT

Potem ko se Hrvati s precejšnjim uspehom trudijo pljuvat v lastno skledo in jih Evropa očitno ne zanima toliko, kolikor nekaj litrov slane vode v Piranskem zalivu, so se v EU odločili, da nekoliko več pozornosti pri približevanju Evropi ponudijo bratom Srbom. Čigavim bratom? No, bratom pač. Komisar Oli Rehn je rekel, da Evropa vendarle ne želi vsega skupaj zafrčkati tako, kot se je to zgodilo v primeru Hrvatov. "Ic veri importend, det vi mejka gud dil vit Srbia." Ste razumeli? Ne? No to je Rehnova izjava v angleščini napisana po sistemu "piši, kao što govoriš", v slovenskem prevodu pa bi to pomenilo, da je pomembno, da s Srbi naredimo en dober posel. Preden ti pridejo v Evropo, k'ne. In Srbi se za razliko od pripadnikov tamponske države, ki se nahaja med Slovenijo in Srbijo, na posel dobro spoznajo.

Kot rečeno, iz Bruslja je prišla depeša, da se tudi v državah članicah, še posebej tistih, ki so blizu oziroma so na Balkanu, približajo novi pridružitveni članici Srbiji, s tem, da uvedemo poimeno-

Foto: Mali Brat

vanje tujih besed in imen po sistemu "piši, kao što govoriš". V zameno bomo tudi mi kaj dobili od Srbov. Že so obljubili, da čevapčičem (Bošnjaki tu itak nimajo pravice se oglašati) ne bodo zaščitili imena kot avtohtone mu srbskemu (sem že rekel, da Bošnjaki nimajo kaj glumit'), ampak bomo čevapčiče lahko zaščitili mi Slovenci kot avtohtono slovensko hrano. Tako se bodo v prihodnje potici, gibanici, cvičku, kranjski klobasi in drugim slovenskim avtohtonim hranam pridružili še **bohinjski**

čevapčiči. V Bohinju se namreč čevapi pečejo in strežejo že od leta 1956, ko jih je tam prvič spekel Husein Hasanba... no pustimo to ... pač neki avtohtoni prebivalec iz krajevne skupnosti Koprivnik Gorjuše.

Torej v Sloveniji smo predlog iz Bruslja takoj zapopadli in smo že poskrbeli, da se imena odslej pišejo po novem. V knjigarnah tako že prodajajo knjige, napisane po novem, kot recimo na likovnih monografijah dveh svetovno znanih slikarjev odslej piše **Vin-**

sent van Gog in **Pablo Pिकासo** (glej sliko), v Kranju odslej izdelujejo gume **Gud Jir**, v Ajrišu vam bodo postregli s pivom **Gines**, odslej si boste lahko kupili športne čevlje **Najki**, naše gospe bodo uporabljale kozmetiko **Loksiten**, **Garlen**, **Koko Šanel**, **Hed end Šolders**, **Niveja**, **Palmolajv** ...

Slovenija tako spet svetu in Evropi dokazuje, kako se zavzema za to, da bi se tudi države z Balkana (tiste, ki to seveda želijo) pridružile v evropsko družino. Itak. Delo s tem ima pa Toporišič.

RADIJSKI SPOREDI

Radio Kranj, 97,3 Mhz

(www.radio-kranj.si/progrm.php)

V **petkovem** programu naj opozorimo na stalne rubrike: novice ob polni uri, gorenjska poročila ob 9., 14. in 18. uri, skupno informativno oddajo gorenjskih radijskih postaj s statusom posebnega pomena ob 15.30, ki jo ta teden pripravljamo v našem uredništvu. Ne zamudite priljubljene radijske lestvice s Katjo Kozina in Igorjem Štefančičem. **Sobotno** dopoldne bo v znamenju prireditev ob koncu tedna, ob 16.15 vas Petra Lombard vabi po planinskih poteh. Ob 19.30 ne zamudite verske oddaje Pot do luči. V **nedeljo** ob 9.15 se bo predstavil ansambel Tulipan, radijsko razglednico pa bo ob 13.30 iz Lesc, Nove vasi, Koritnega, Ribnega in Bodešč poslala Klara Mrak. V **ponedeljkovi** oddaji Se res poznamo ob 9.15 bo gostja Pina Sadar.

Radio Sora, 91,1 Mhz

(www.radio-sora.si)

V **petek** ob 9. uri bomo v oddaji aktualno gostili predsednico škofovškega medobčinskega društva invalidov Poldko Demšar, ob 10.30 bomo spomnili na nedeljske volitve. V **soboto** ob 9. uri bomo obiskali športni park Rovn, ob 12.30 vas povabili na literarni maraton v Železnike. V **nedeljo** ob 9. uri bomo z gostom Antonom Žakljem govorili o brajci in aktivnostih slepih. V **ponedeljek** ob 9. uri bomo govorili o nasilju v družini, ob 11. uri pa predstavili skupine starejših za samopomoč, ki delujejo v okviru Območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka in škofovškega Doma oskrbovancev. Aktualni bomo tudi v torek ob 9. uri, ob 10.30 bo oddaja Vrelci zdravja in lepote. V **sredo** ob 11. uri bomo pozdravili župana Milana Čadeža, planincem bomo namenili urico po 17., na planetu glasbe nas bo tokrat obiskala zasedba Plava jabuka. V **četrtak** ob 9. uri bomo spregovorili o drogah med mladimi, večerno Vandranje s harmoniko pa posvetili Večeru slovenskih viž v narečju.

Radio Potepuh, 91,0 Mhz (TELE-TV in SAT-TV)

(www.potepuh.com)

Vse dni ob 9.30 lahko prisluhnete oddaji Moja dežela, ne gre pa zanemariti tudi rednih tedenskih oddaj; tako v **petek** ne zamudite oddaje Moja dežela ob 14.10 in oddaje Živimo lepo ob 16.10. V **soboto** in **nedeljo** sledijo ponovitve tedenskih pogovornih oddaj, v **ponedeljek** pa ne zamudite Zdravstvenega kotička ob 12.10, saj vam nasvet, kako lahko odpravite marsikatero zdravstveno nadlogo, lahko pride še kako prav. V **torek** naj izpostavimo šaljivi Skriti mikrofoni ob 13.00, oddajo Moja dežela ob 14.10 in Babičine nasvete ob 15.10. V **sredo** ne zamudite oddaje Rože&Vrt ob 14.10, kjer boste izvedeli, katere rastline sodijo v vaš zasebni raj. V **četrtak** se boste lahko nasmejali ob oddaji Miha ga pihne ob 13. uri, ob 14.10 pa ne preslišite oddaje Teme za vse dileme, ko bo naš gost ... kdo, izveste, če v Potepuhovo družbo greste.

Radio Triglav, 96,00 Mhz

(www.radiotriglav.si/spored/)

Danes boste ob 9. uri lahko slišali davčni nasvet. V oddaji Doktor Petek bomo malo po 13. uri govorili o hrani za poletne dni, ob 16. uri bo na vrsti Razgled s Triglava na občino Bled. **Sobotno** jutro bo od 8. do 10. ure namenjeno otroškemu programu, malo po 10. uri bodo na vrsti Okoljske minute, uro kasneje pa Polcija svetuje. Minute za ljubitelje resne glasbe bodo na vrsti malo po 19. uri, Duhovni razgledi pa ob 19.45. V **nedeljo** ob 8.10 bomo kuhali, male oglase bomo sprejemali po 11. uri. Malo po 13. uri bo v našo družbo prišel Anton Potočnik, pobudnik za ustanovitev kolesarskega kluba Bled, po 15. uri pa bo oddaja Dobri ljudje. V **ponedeljek** bo ob 8.10 na vrsti oddaja Jejmo malo, jemo zdravo, po 13. uri bo program v znamenju športa. V **torek** ob 16. uri bo na vrsti Razgled s Triglava na občino Bohinj. V **sredo** boste po 8. uri slišali zdravnikov nasvet, po 13. uri boste lahko sodelovali v oddaji Glas ljudstva. V **četrtak** bomo ob 7. uri odkrivali Zaklade ljudske modrosti, po 9. uri bo oddaja Triglavski zeleni vrtiček.

Radio Ognjišče, 102,3, 104,5 in 105,9 Mhz

(www.ognisce.si/napovednik/napovednik.htm)

V **petek** ob 18.15 bo v oddaji Spoznanje več, predsodek manj so govornik prof. dr. Drago Ocvirk. Oddaja bo skušala odgovoriti na vprašanje: iti ali ne iti na volitve. Ves dan bo v znamenju praznovanja petnajste obletnice radia, saj se na ta dan spominjamo, da je v koprskem studiu začel oddajati Radio Ognjišče. Program bo potekal iz našega koprskega studia. V **nedeljskem** popoldnevu bomo ob 17. uri spet povezani z rojaki. Slišali bomo več o zadnjem dogajanju v Essnu, Hamiltonu in Parizu. Na dan volitev v Evropski parlament bomo pripravili zvečer poseben volilni program. Ob 19. uri se bomo na kratko vklopili iz novinarskega središča, da bi vam posredovali rezultate volilne udeležbe, prav tako se bomo poskušali povezati z Brusljem in tako bomo ob 22. uri objavili prve rezultate. Vse do 23. ure bomo pred mikrofonom povabili nekatere politike in komentatorje.

zares zahec

ZA KRATEK ČAS

KAJ NAM PRINAŠA TA TEDEN

6. junija 2009 Sobota Mile, Dida, Zdenko	Morda nam ne bo uspelo vse po pričakovanem načrtu, a to nam ne bo vzelo dobre volje, ki jo bo v tem dnevu na pretek. Presenečenje ...
7. junija 2009 Nedelja Robert, Anja, Bogomil	Drobne pozornosti iz bližnje okolice nam bodo polepšale to nedeljo. Tudi sami bomo znali vračati in seveda tudi sprejeli. Proti koncu dneva bomo začudeni.
8. junija 2009 Ponedeljek Medard, Vilč, Zmaga	Marsikateri tegobi bi se umaknili, če bi se hoteli prilagoditi, kar pa nam ne bo uspelo. Niti se ne bomo potrudili. Vsak zakaj ima vedno tudi svoj zato.
9. junija 2009 Torek Primož, Felician, Tic	Tekmovalnost bo tista, ki nam bo dala energijo, da bomo v svojem načrtu uspešni in zadovoljni sami s sabo. Čaka nas naporen, a dober dan.
10. junija 2009 Sreda Greta, Bogomila, Biserka	Razveselile nas bodo nepričakovane finance in hitro bomo vedeli, kam jih bomo vložili. Nekateri na kupček, drugi pa veselo po nakupih.
11. junija 2009 Četrtek Srečko, Urh, Zala	Takoj bomo vedeli, da je pred nami dan poln raznih, zanimivih doživetij. Lahko nam prinese dolgo pričakovani obisk ali pa sporočilo, ki ga bomo zelo veseli.
12. junija 2009 Petek Ada, Vanek, Čedo	Znašli se bomo v situaciji, v kateri bo potrebno res hitro odreagirati. Vse bo lepo in prav, le panika naj ne bo tista, ki bi nas spravila ob živce.

TISOČ UGANK ZA ODRASLE

Franc Ankerst vam zastavlja novo uganko. Odgovor nam pošljite do torka prihodnji teden na SMS pod šifro **uganka**, pripišite **rešitev + ime in priimek** na številko **031/69-11-11**, ali po pošti na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj, s pripisom "Tisoč ugank za odrasle".

Z damami, kralji je v družbi, družba ta zanj je kot kič, vzvišen, močan je nad njimi, prilagodljiv kot hudčič.

Izžrebali in nagradili bomo dva pravilna odgovora (enega, ki ga bomo prejeli preko SMS, in drugega, ki ga bomo prejeli po pošti). Nagrado boste prejeli po pošti. Pravilna rešitev zadnje objavljene uganke se glasi **čas**. Med prispelimi odgovori smo izžrebali **Marijo Višak in Jožefa Šilarja**.

HOROSKOP

TANJA in MARICA

Oven (21. marca - 21. aprila)

Dneve, ki prihajajo, boste v glavnem posvetili samo sebi in svojim najbližjim. Skušali boste pozabiti na vse tegobe, ki vas tarejo, in tudi uspelo vam bo. V pogovoru s prijateljem boste prišli do čudovite ideje in pohiteli z realizacijo. Sobota bo vaš dober dan.

Bik (22. aprila - 20. maja)

Ker ne poznate porazov in jih tudi ne sprejmete, boste tudi tokrat zmagovali na celi črti. Besede bližnje osebe vas bodo močno presenetile. Ker tisti trenutek ne boste sposobni za nič, šele kasneje izjasnite svoje mnenje. Ne odlašajte preveč.

Dvojčka (21. maja - 21. junija)

Mirno se boste prepustili poletnim, čeprav ne nujno vročim dnevom, saj vas občutek, da nad vami ni nobene posebne nevarnosti, ne vara. Sem pa tja bo mimo prišla kakšna neutemeljena skrb, a se ne boste pustili premotiti. V ljubezni vas čaka presenečenje.

Rak (22. junija - 22. julija)

Obeta se vam prav lepa poletna romanca. Kako bo za v naprej, bo odvisno samo od vas in vaših želja. Delovno ne boste preveč aktivni, pa čeprav vas bo okolica neutrudno priganjala. V vikendu se vam obeta obilo zabave in vesele, dobre družbe.

Lev (23. julija - 23. avgusta)

Takoj se morate znebiti notranjih strahov. Strah vam vsako težavo naredi še hujšo in večjo. Oseba nasprotnega spola vas bo povabila na daljšo pot. Odzovite se, saj vam to prinaša veselje. V kratkem obdobju se vam nasmehne sreča.

Devica (24. avgusta - 23. septembra)

Prišel je čas za obnovo stanovanja, oziroma gradnjo doma. Lahko se nadejate pomoči od neke osebe, ki vam drugače ponavadi obrne hrbet. Od tistih, ki pa sicer pričakujete pomoč, boste razočarani. Iz daljše poti pričakujte obisk in darila.

Tehtnica (24. septembra - 23. oktobra)

Kot ponavadi boste tudi sedaj izdelali popoln načrt in niti najmanj ne boste pričakovali zapletov. A kljub pazljivosti in vloženemu trudu pride do rahlih posledic. Včasih je pač določene stvari bolje prepustiti usodi in času.

Škorpion (24. oktobra - 22. novembra)

Samo delo vas je kar precej obremenilo. V tednu, ki prihaja, se vam delo zmanjša tako, da si le malo oddahnite in se posvetite osebnim stvarem. Zelo zavzeto nekaj preiščujete, naredite pa nič. Tega koraka ne more nihče storiti namesto vas.

Strelec (23. novembra - 21. decembra)

Občutek za zdravo, normalno mero vam bo odpovedal tako pri finančnih kot tudi v ljubezni. Ker ste sami včasih preveč resnicoljubni, potem to seveda pričakujete tudi od drugih. Razočaranje ne bo preveliko, kar se tiče zaupanja, pa je drugo.

Kozorog (22. decembra - 20. januarja)

Enkrat za vselej boste morali nehati s slabo voljo. Ta vam ne prinese nič dobrega. Veliko težav si nakopljete sami s svojimi negativnimi premišljevanji. Ni vedno vse slabo in črno. Pojdite med ljudi in se prepustite dobri volji.

Vodnar (21. januarja - 19. februarja)

Denar je, pa ga zopet ni. Ste pravi mojster za to, da vam lahko denar v trenutku spolzi iz rok. V tednu, ki prihaja, se vam bo to kar pogosto zgodilo. Dobili boste dolgo pričakovano sporočilo, ki vam istočasno izpolni staro željo.

Ribi (20. februarja - 20. marca)

Vsega naenkrat ne morete imeti. Odločiti se morate, kaj vam je najvažnejše. Je to ljubezen ali pa vse poslovne zadeve. Pri zadnjem ste se kar malo preveč pomenili. Na čustvenem področju se vam bo uresničila ena izmed največjih želja.

TANJA ODGOVARJA

"Ko zorijo jagode"

Trenutno preživljam težko obdobje negotovosti, žalosti zaradi mojih napačnih odločitev, samospraševanja o mojem preteklem življenju in o prihodnosti, manjka mi varnosti in notranje trdnosti.

Vsaka odločitev, ki jo sprejememo v danem trenutku, je tista najbolj prava, in da sami sebe obtožujete, samo še poslabšate stanje, ki ga imate. Napačnih odločitev ni, in vprašanje, kako bi bilo, če bi se čas lahko zavrte nazaj, skoraj gotovo enako. Zato, lepo vas prosim, ne bodite do sebe tako strogi. Vidim, da ste zelo utrujeni, utrujeni od preteklosti in od življenja nasploh. Seveda je posledica tega ta, da se vam je vse začelo rušiti, od zdravja, ljubezni in financ. Prihodnost vam prinaša

novi temelji, trdne in stalne. Kot se vam je poprej zrušilo, se vam bo zdaj gradilo. Postopoma, korak za korakom, saj se vam obeta lepe spremembe na vseh področjih, za katere me sprašujete. Prva na vrsti bo ljubezen, takoj za njo pa poklicna pot, kjer vas čaka res lepo presenečenje. Imejte se radi.

"Pomlad"

Zanima me moje zdravje in ali bom lahko glede zdravja še delala honorarno, da bom lažje dočkala pokojnino. Zanima me tudi moj sin, ali bo kaj kmalu imel naraščaj in ali bo dokončal šolanje, ki si ga je zastavil.

Pričakujte, da se vam zdravje v kratkem izboljša in splošno počutje se vam tudi normalizira. Še naprej boste

honorarno delali, brez skrbi. Sin bo dokončal šolanje, naraščaj pa bo v roku leta dni. Želim vam vse lepo.

"Zvezdica"

Veliko ljudi vam piše predvsem zato, da jim potrdite v njihovem razmišljanju ali pa, da jim nakažete pravo smer. Tudi jaz sem ena izmed teh oseb, ki potrebuje vašo pomoč, saj sem se spet znašla na razpotju in ne vem, kam naprej. Veliko imam ciljev in želja, pa se mi zdi, da se nič ne premakne. Zanimata me predvsem dve glavni področji v mojem življenju in sicer služba in ljubezen.

Pogled v karte vam je razkril poslovne spremembe, tako da je vaša ideja izvedljiva. Poklic psihoterapevta vam je pisan na kožo, in kot vidim, boste že v tem letu za-

čeli delati na tem. Spomladi prihodnje leto se vam ponudi lepa priložnost in ne spustite je iz rok. Če boste premišljevali, da bi šli na kakšno delavnico, nikar ne odlašajte, ampak pojdite. Duhovne knjige nam nudijo veliko znanja, da sami sebe spoznamo in dobivamo nove poglede in smernice, res pa je življenje tisto, ki nam da diplomo. Vztrajajte na tej poti in pričakujte uspeh ter osebno zadovoljstvo. Sorodna duša vas še čaka in ne, niste je zamudili. V roku leta in pol vam je namenjeno srečanje, ki vam marsikaj spremeni. Ker boste pripravljeni, je ves strah odveč. Ljubezen vas čaka. Lepo se imejte.

Elektronski naslov, kamor lahko pošljate vprašanja: tanja.70@hotmail.com

NAGRADNA KRIŽANKA

ZAVOD ZA ŠPORT KRANJ

Letno kopališče bo predvidoma odprto v torek, 16. junija 2009.
Dan odprtih vrat bo v soboto, 20. 6. 2009, ta dan je vstop na bazen brezplačen.

Obratovalni čas letnega kopališča:
pon-pet: od 9. - 18. ure, nočno plavanje od 20. - 22. ure,
sobota, nedelja: od 9. - 22. ure.
Informacije: recepcija bazena 04/201 44 40

Kopanje je možno popestriti z zabavo na vodnih igralih. Obiskovalcem, ki želijo mir in prostor za plavanje, pa priporočamo obisk kopališča med 20. in 22. uro, ko je na

sporedu nočno kopanje. Za sladoled, osvežilne pijače in kaj za pod zob poskrbijo v dveh barih. Različna društva nudijo med počitnicami varstvo otrok s pestrimi celodnevni aktivnostmi in tečaji plavanja.

Poleg ohladitve v vročih poletnih dneh so obiskovalci tudi prisrčno vabljeni k spodbujanju plavalcev in vaterpolistov, ko bodo na sporedu tekmovalni mitingi ali vaterpolski turnir.

V neposredni bližini kopališča je otroško igrišče Gibi-Gib. Z različnimi delavnicami in organiziranimi aktivnostmi otroke spodbujamo h kvalitetnemu preživljanju prostega časa. Vabljeni torej k igri v prijetno senco dreves. Za osvežilne pijače je na voljo prijeten lokal.

GORENJSKI GLAS	PLOD JABLANE	KOVINSKI TLAKOMER	MAJHNA DEKLICA	POLICIJSKI USLUŽBENEC	JANEZ ROHAČEK	DRŽAVA NA SEVERU AMERIKE	SKLADATELJ MOZART	GORENJSKI GLAS	SPODNJI DEL POSODE	SONARODNJAK NA TUJEM	ANDRAŽ VEHOVAR	UČITELJSKO MESTO NA UNIVERZI	ŽLEB V DESKI	LOČEK, LOČJE	AVANS. PREDUJEM		
OTOŠKA DRŽAVA V ANTILIH	3							LEGENDARNI LIK ZGODE O VAMPIRJIH				31		12			
BESEDNA PREAMBULA						25		INOVATOR									
NAŠ PRAVNIK (IVAN)			6		TULEC Z VZIGALNO NAPRAVO					24	NEVARNA PADAVINA			38			
PLJAČA NA OSNOVI POMARANC				29	SLIKAR ŽANROV	42			AMERIŠKA PLOŠČINSKA MERA			22		STAVČNO LOČILO NA KONCU STAVKA	VISOKA MOGOČNA GORA		
LIDIJA OSTERC	35	32	KOLEŠAR VALJAVEC				7	BANJA			2		PAUL OSBORNE	19			
OCET			KOROŠKI KANTAVTOR (ADI)		43				TEŽKO KLADIVO	MANJŠI SRP			OBROČ NA PRSTU				
PAVZA, PREDAH		14				ZENSKA, KI ŽIVI SAMA				20				40			
SESTAVIL: F. KALAN	MAJHNA KEPA	ZAZNAVA S PRSTI			36		JOPICA, SUKNJIČ	VULKAN NA FILIPINIH					RIBIŠKA MREŽA NA VRVICI				
MOGOČNA RIMSKA STAVBA				5			44	ZDRAVILO ZA ZUNANJO UPORABO IZ VOSKA		39			16	MAGMA, ZAREČINA	NEBEŠKO BITJE S KRILI		
MODEL VOZILA HYUNDAI		21						ORANJE			KREMA, MAZILO						
NAČIN PRIPRAVE KROMPIRJA					SOCIALIZEM NA TEMELJU ETATIZACIJE	HERNIJA			26		JUDOV SIN			9			
IRENA VRČKOVNIK		18	SEME- NIŠČNIK						1			41	RICHARD GERE				
SREDNJE- VEŠKA OBRATNIŠKA SKUPNOST			KARTAZAN- SKI VOJSKO- VODJA		23		28			PRED- MESTJE MARIBORA			37		27		
TROPSKA PAPIGA										PREDPISAN VERSKI OBRED			15				
BELE CERAT HANIBAL JAKETA KASTOR	ČRT. OPIS	ATLANTSKI PAKT		34					1	2	3	4	5	6	7	8	
ČASTNIK		KRAT. MEDN. SAHOVSKE ZVEZE							9	10	11	12	13	14	15	16	17
UŽITNA GOZDNA RAŠTLINA S ČRNIMI JAGODAMI			4			DANILO ŠVARA			18	19	20	21	22	23	24	25	26
SORTA JABOLK, AJDARED									27	28	29	30	31	32	33	34	35
KURIR		17				MARKO SLAJMER	8		36	37	38	39	40	41	42	43	44

- Nagrajence čakajo lepe nagrade:
1. nagrada: enodnevna družinska vstopnica
 2. nagrada: poldnevna družinska vstopnica
 3. nagrada: dve enodnevni vstopnici

Rešitve križanke (nagradno geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite na dopisnicah do srede, 17. junija 2009, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj. Dopisnice lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo.

DRUŽABNA KRONIKA

OKUSNA IMENA IN IZVRSTNA ŽIVA

Ko se kuharski mojstri lotijo svojega dela, nastanejo tudi rožmarinovi sorbeti pa rabarbarin sladoled. Gorenjski Wellness Živa se je spet izkazal, dan nordijske hoje pa je na Bled privabil številne ljubitelje rekreacije in druženja.

Alenka Brun

Tokrat so petek in soboto v blejskem hotelu Triglav Bled izkoristili za kulinarčno razvajanje v njihovi Restavraciji 1906 Bled. Večerjo je spremljalo različno vino iz vipavskega vinorodnega okoliša vinarja Sutorja, nežni zvoki kitare pa so iz ozadja celoto le še dopolnili. Belušev tatar s prepeličjim jajcem, prekajenimi račjimi prsmi in oljčno glazuro, pa čemaževa juha z repi potočnih rakov, strjenka iz grenke čokolade na hrškovem carpacciu ob rabarbarinem sladoledu je le nekaj

imen za jedi, ki so se nasmihala z jedilnega lista, medtem ko smo glavnega kuharja restavracije Uroša Štefelina spoznali kar v njegovem okolju, ko je ravno pripravljaj rožmarinov sorbet. Izvršna direktorica hotela Marcela Klofutar pravi, da bodo podobne tematsko obarvane: jazz večere, na primer, organizirali tudi v prihodnje.

Konec maja pa se je s podelitvijo plaket in kristalnih skulptur v rimskem slogu v Klubu Gemina XIII v Termah Ptuj končal izbor za slovenski naj wellness 2008/2009. Po mnenju javnosti so bili v treh kategorijah najboljši oziroma so med obiskovalci najbolj priljubljeni Wellness Vodnega

mesta Atlantis (v kategoriji rezidenti), Spa Armonija iz Term Olimia (v kategoriji turizem - mali) ter Wellness Spa center Wellness parka Laško (v kategoriji turizem - veliki). Prvič je centre pri nas ocenila tudi posebna komisija strokovnjakov s področja razvoja in oblikovanja welneške ponudbe. Pri ocenjevanju so se osredotočili na prvi kontakt, sprejem, raven in strokovnost storitve, higieno, prijaznost, dodatno ponudbo, razmerje med ceno in kakovostjo ter skladnostjo med javno podobo in dejanskim stanjem. Gorenjski Sava hoteli Bled Wellness Živa je bil najboljši po mnenju strokovne žirije v kategoriji turizem - mali. Med rezidenti je

slavil center Sunny studio, v kategoriji turizem - veliki pa Wellness Balnea v Termah Krka Dolenjske toplice.

Konec maja so na Bledu pripravili tudi dan nordijske hoje. Celodnevni dogodek je v bližino jezera privabil več kot osemsto udeležencev (med njimi tudi znane obraze slovenskega poslovnega in družabnega sveta), popestrila sta ga program za otroke in koncert skupine Tabu, za voditeljski del pa sta poskrbela radijca Sašo Papp in Polona Požgan. Vsaj tolikšen uspeh kot nastop skupine Tabu je na ta dan doživela tudi stojnica z golažem, kremne rezine pa so šle najbolj v slast najmlajšim.

Lastnik hotela Triglav Bled Zdravko Rus in vinar Primož Lavrenčič / Foto: Tina Dokl

Med večerjo je posebno glasbeno razpoloženje z igranjem na kitaro prispeval tudi Staš. / Foto: Tina Dokl

Ob odhodu smo srečali predavatelja za kuharstvo in strežbo z Visoke strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled Janeza Pristavca in Marjana Lebarja. / Foto: Tina Dokl

Tine Brodnjak (vodja hotela Golf) in Alenka Bešter (odnosi z javnostjo, Sava hoteli Bled) sta se tudi udeležila razglasitve najboljših wellnessov v Sloveniji. / Foto: arhiv organizatorja

V Klubu Gemina XIII v Termah Ptuj smo videli tudi prikaz plesa vestalk ob zaključku gladiatorskih iger. / Foto: arhiv organizatorja

Nordijska hoja je privabila na Bled številne navdušence. Zanimala je tudi Zakija iz družinskega Hotela Savica na Bledu. / Foto: arhiv organizatorja

VRTIMO GLOBUS

Brunova zadnjica višek večera

Na nedeljski podelitvi MTV filmskih nagrad je s petimi kipci zlate pokovke, vključno za najboljši film, slavila vampirska drama Somrak, a bolj kot to je prireditev zaznamoval igralec Sacha Baron Cohen, ki je za promocijo svojega prihajajočega filma Bruno, v katerem igra modno ozaveščenega avstrijskega geja, z golo zadnjico pristal na Eminemu. Raper je jezen zapustil dvorano, eden od ustvarjalcev šova pa je že potrdil, da je bil "incident" zrežiran.

Susan Boyle popustili živci

Po porazu v finalu britanske bitke talentov so Susan Boyle zaradi čustvene izčrpanosti odpeljali v londonsko kliniko. Po besedah brata Gerryja Boyla jo po sobotni noči najbolj skrbi, kako se bo razvijala njena pevška kariera oziroma če jo bodo ljudje še sprejeli. "Na tekmovanju ni zmagala. Ali bodo ljudje še želeli poslušati njeno petje," njene skrbi opisuje brat. Zdravje Škotinje se počasi izboljšuje in komaj čaka, da se bo lahko vrnila v rodni Blackburn.

Raje sama kot nesrečna

Cameron Diaz, ki se je pred kratkim razšla z britanskim modelom Paulom Sculforjem, se ne boji odkorakati iz nesrečne zveze in vztraja, da ne potrebuje moškega, da bi bila srečna. "Vedno najdemo človeka, s katerim nam je usojeno preživeti določen čas v življenju, spoznala pa sem tudi, da moramo včasih oditi od teh ljudi, tako pač je. Meni se to zdi normalno," pravi igralka in dodaja, da ima čudovito življenje, po svoje tudi zato, ker nima otrok.

Zaprosila za srbsko državljanstvo

Brazilski supermodel Adriana Lima, ki se je za valentinovo poročila s srbskim košarkarjem Markom Jaričem, je zaprosila za srbsko državljanstvo, poročajo beograjski mediji. Srečala se je s srbskim ministrom za notranje zadeve Ivico Dačićem in mu v "enournem prijateljskem srečanju" razkrila načrte za humanitarno delo in promocijo Srbije, minister pa je lepotici obljubil pomoč, da bo čim prej dobila državljanstvo. Par sicer pričakuje prvega otroka.

Manekenka Sabina Remar in nogometaš Sebastian Cimerotič: naj bi se razšla, vendar sta bila med vikendom precej 'domača' na 4. Bazarju, festivalu plesov in kulture Orienta in ljubljanskem kulturnem hramu. / Foto: Zaklop